دوزخ

Download from:aghalibrary.com

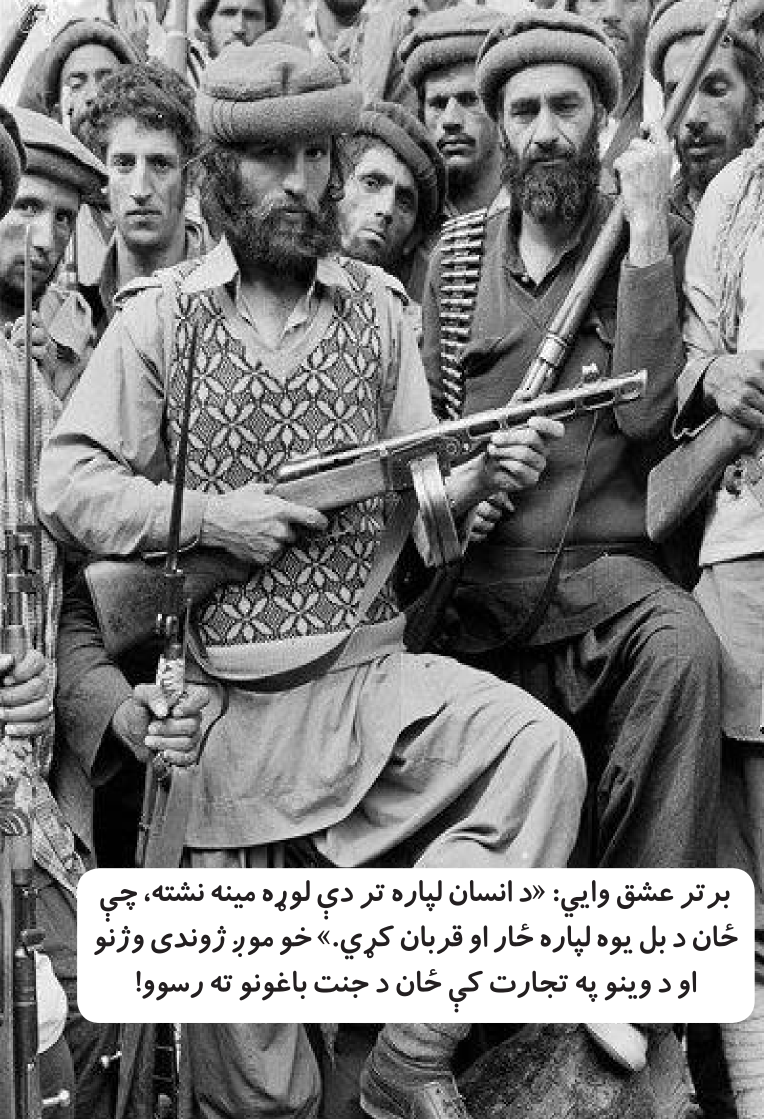

بر تر عشق وايي: «د انسان لپاره تر دې لوړه مينه نشته، چې ځان د بل يوه لپاره ځار او قربان کړي.» خو موږ ژوندی وژنو او د وينو په تجارت کې ځان د جنت باغونو ته رسوو!

لومړی ګام

«ټول په دې فکر دي، چې نور وګړي او ټول بشريت بدل کړي؛ خو هېڅوک د ځان د بدلولو په فکر کې نه دي.» ليو تولستوی

«زه» سپېڅلی، «بل» ناولی!

لږ تر لږه نيمه پېړۍ کېږي، چې دلته د بل بدلولو کلچر پيل شوی! او دغه سپين خدايي کلی، د انسان–فرد د بدلولو مسلخ ګرځېدلی. دلته هر «بل» زيات دی، «اضافي» دی او چړې زموږ غيرتي نښې دي!

دلته «بل» زيات دی! بل حق نه لري. بل ناروا او حرام دی. او دا له ماشومتوبه را زده کېږي!

پرته زما له ډوله، زما له فکره، زما له رسم او رواجه، زما له اند او باوره پرته بل يو هم روغ نه دی، سړی نه دی او خدای ناروا کړی!

موږ پر یو بل کانګي کوو. بل را ته ازغی دی. بل اور را اچوي.
بل ظالم دی، ناجنس دی، بدل دی، کچه او ناپاک دی!

د بل بدلولو باغ لنډ انځور

دا څو میلیونه په وینو سره قربانیان، زخمیان، عقلي او رواني ناروغان،
دا له خپل پلرني کور، کلي، ښار څخه شړل شوي انسانان،
دا د غچ او انتقام له اوره ډک بالفعل او بالقوه جنګیالان،
ټول ټول د بل بدلولو دوزخي فکر او فرهنګ هغسې راوړل لکه دا اوس یې چې راوړي!
دلته زوی انقلابي شو، پلار ضد انقلاب شو. بزګر ږیره خرېلې سرلوڅی معلم وواژه، په ضد کې یې بریتور ضابط، د ټانک په ګولۍ کلی او جومات نښه کړ.
دلته هر نوم، هر خېل، هره درجه انسان قاتل شو. او داسې هم کلی قاتل شو، هم ښار قاتل شو.
موږ یو بل د ککړ ذهن، ککړ فکر، ککړو اخلاقو، ککړ چلند او ککړ رواج په خاطر غندو، محکومو، وهو، وژنو...!
او موږ د خپل ذهن-باور له نظره بل د ککړ اند- باور په خاطر؛ د خپل «روا» او «مقدس» غضب په اور کې سوځو او تباه کوو!
وه نه وه! یو وخت زموږ د ادارې د وړتیاوو لوړولو او ادارې د پراختیا رییسه آریه نجات، زما د مشر زوی «بهرام امرخېل» په لیدلو سره هکه اریانه شوه او ویې وېل: «وفا صیب،بچه ات طرف تو نه رفته!»
زه وایم دا یې کمال دی، چې ما ته نه دی شوی!
زه «یو» یم! نوی ځلمی بهرام بیا ځانته «یو» دی! هېڅ «یو»، د بل «یوه» تکرار نه دی.
ځکه نو خلقت دومره رنګین او متنوع دی.

هېڅ «یو» په «بل» کې نشي تکرارېدلای!

تنوع خدایي لورینه ده. د فکر تنوع، د اخلاقو تنوع، د رواجونو تنوع، د اندونو-باورونو تنوع، د رنګونو او قومونو تنوع... او بالاخره د هر وګړي تنوع ددې شاهده ده، چې هر یو ژوند خدایي شهکار دی!

دغې مېرمنې وخندل او په خپلو تبصرو يې زموږ د څېرو، د افکارو، د خويونو او چلندونو تنوع ونه څېله. او په دې سره زه يو هم او بهرام يو هم په خندا شوو.
موږ نړۍ، چاپېريال، انسانان د خپلې هېنداريې دريځ ته را ټيټوو. هر بل بايد هغسې واوسي، لکه زه چې يم.
ځکه نو اټکل کوم، چې لا ځان سم نه وينو. لا خپل «ځان» ته نه يو رسېدلي. ځکه به نو دلته په دغې افکارو، ايډيالوجيو، باورونو او خويونو را جمعه کړې ټولنه کې فرديت او تنوع سپېڅلي نه وي.
ځکه به نو ښايي د يوه يوه خدای را څخه خوشحاله نه وي!
په دا ډول ذهني- دوزخي فضا کې، هر فرد او وګړي چلپيا خوري؛
ځکه نو بيا زه هم چلپيا خورم،
زه هم د بل لپاره هومره نامقدس، ککړ، بد، خراب او ناولی يم؛ لکه هغه چې زما ذهن ناولی، ناروا او حرام را پېژندلی!
په داسې اند او باور سره هم «زه» او هم «بل» چلپيا خوروو. بيا نو هېڅوک نشته:
وېرېږم، دغه جګړه چې موږ متمدنو فکرونو-خويونو اسير کړي انسانان يې کوو؛ د ټولوژنې مبهم مانيفست نه وي!!!
اخلاقو او باورونو څومره تاوان رسولی دی! بل دې اوسي؛ خو چې خپل «فرديت» او «تنوع» حلال کړي! زما په څېر روا سړی شي!
زما افکار، زما اندونه-باورنه، زما عادتونه په ماته غاړه خپل کړي. خپل فکر، باور، اخلاق او عمل يې وګرځوي.
ښايي په دا ډول پوهه، عقل، اند او باور سنبال انسان، د ټول ژوند وژلو لپاره بس وي!
په دې ډول چلند سره دنيا تکراري شمېره ده.
ځمکه زما غټه شوې، پړسېدلې څېره ده،
وګړي له ما جوړ بتان دي.
زمانه زما د ساعتيرۍ ساعت دی.
آه، څه وکړم، په دا ډول کلمو انځورګري کول هم زور غواړي؛ دلته به دمه شو!

«هر انسان د ځان لپاره لاره ده او یوازنی حقیقت. عیسي خپلو دولسو یارانو ته په خطاب کې وویل: «زه لاره یم او حقیقت.» خو هغه د مسیحا له اګاهۍ څخه غږېده، نه د هغه عیسی له قوله، چې له انسانه پرته بل څه نه وه.»

دویم ګام

«تر هغو چې انسانان د ترلاس لاندې موجوداتو بېرحمه وژونکي وي، هېڅکله به سلامتي او سولې ته ونه رسېږي؛ دا ځکه: تر هغو چې انسانان د حیواناتو په ټولوژنه لاس پوري، یو بل به هم وژني. په حقیقت کې، هغه څوک چې د قتل او غم کر کوي، نشي کولای مینه او ښادي ورېبي.»
فیثاغورث

د کپتان نیازمحمد کیسه:

کیسه له سره ثوره ور دمخه ده: نیازمحمد هم اول نمره او هم زموږ کپتان وه. هغه د بزګر بچی وه؛ خو له موږ غوندې خانزاده ګانو یې، د درس میدان وړی وه. ښایي د ښوونځي کتابچې او قلمونه به یې هم د هګیو په پیسو ؤ.

نیازمحمد پر موږ بد لګیده. ځکه هغه «بل» ؤ. اول نمره ؤ، کپتان ؤ، او د الجبر هر سوال ځواب یې په ذهن کې ؤ. کیمیا او بیالوجي هم لکه اوبه ورته وه. تاریخ او جغرافیا یې هم له یاده قصه کول. او همداسې نور کتابونه یې ټول په مغز کې وه.

هغه وخت هم ولاړ، هغه د میدان مرکزي لیسه هم ولاړه، هغه د نیازمحمد کپتاني هم ولاړه.

ما دولسم په غازي لیسه کې ختم کړ، کابل پوهنتون ته دت شوم او نیازمحمد په منډه منډه طب انستیتوت خلاص او بله ورځ ډاکتر شو. او دې مینځ کې انقلاب ځوانان خوړل، ترڅو خو تنو غیر پښتنو جنرالانو د ګوند، پوځ او پولیسو خلور پنځه لکه انقلاب

ساتونکي په قمار وواهل او بیا کابل د تنظیمونو شو او کلیو ته د سرو کابلیانو لارې خلاصې شوې او فاتحو کلیوالي ځوانانو هم په سکر بیستانو ونومول.
د نیازمحمد د ډاکټرۍ کار و بار هم میدان ښار ته وکوچېد. نور نو ډاکټر دریشي غور ځولې وه، کمیس او پرتوګ سره له کابله میدان ښار ته په ګشت کې وه!
خو د بل بدلولو «زمری» او «سور ملنګ» او یو عالم سړي ورپسې وه! هغوی د چا په ږیره پر ښولو، پګړۍ یا پکول په سرولو نه بندیدل!
بیا یې ډاکټر نیازمحمد د کابل میدان ښار په لاره کوز کړ.
مور، خور او بل او بل، چې ځومره سر او تندی وواهه، خو د ولایت مقام ته، د جنګ له نغارو سره، را کوز شوي والي صاحب، په عرض ورغلې کورنۍ داسې ځواب کړه: «مور خبر نه یو!».
بل وخت خور، ورور په خوب ویني. شهید ډاکټر وایي: «خورې! زه قوماندان (...) کوز کړم، بیا یې ننبه کړم، بیا یې د ډاک په ازغو او خځندو کې کش کړم. راشئ! پکول مې د پلانکي ډبرې ځټ ته پروت دی، چرمي بوټان هم ورو سپیانو شکولي او دلته ډاک کې پرې ایښي.»
مړی پیدا شو. نښې نښانې د نیازمحمد وې. کورنۍ، مور او خور زورور والي ته عرض وروړ. والي پلانکی را وغوښت. پلانکی هم د مخالفي جبهې جنګ ته روان وه، وخت یې کم وه؛ نو خبره ور یې خلاصه کړه: «اوس خو مې وژلی څنګه یې کوئ!؟ که مسلمان ؤ، مفت به جنت ته ولاړ شي که کاپیر ؤ، اوس به خپل نصیب ته رسېدلی وي؛ بې د هغې یې جهنم ځای ؤ، اوس څه ما وژلی، څه خدای ژوند ترې اخستلای.»
«قوماندان والي» هم دغې کشالې ته داسې د پای ټکی کېښېښود: «اوس نو شوي، زه خپل قوماندان نشم خپه کولای، اخر هغه چې بندي کړم بیا ته د هغه پر ځای جنګ ته ځې؟؟؟»
د سره ثور، سره اور دغه جوړ کړی قوماندان په خپلو ځوانو همسنګرو ملګرو کې «بل» نه لیده. هر یو دی ؤ. خو نیازمحمد «بل» ؤه. پیدا یې کړ او ختم یې کړه.
ښه، شرم دی، چې د قضاوت ګناه وکړم! خدای شته او هېڅ شی پټ نشي پاتې کېدلای!
دا کیسه به پر ېږدو، او خپلې ته به را وګرځو.
زه چې په فکر کې غلط شم، او په ځان غمجن شم او د خپلو جیبونو او جایدادنو په تللو او نورو سره په مقایسه کولو شم، نو یو ګل په شان اولاد زړه ته را ولوېږي او ترپ په شُکر سر ټیټ کړم.
اولادونه مې ښکاره دي. هر یو یې ځانته ژوند، ځانته فکر او خیال، ځانته پېژندنه، ځانته رنګ، ځانته جهان، او ځانته سرنوشت لري.
نه یې قد له چا سره مقایسه کوم، نه څېره، نه عقل، نه لیاقت، نه عمر، نه سویه، نه خېل او قوم، نه ځواکمني او شهرت!

یو یې هم د مقایسې وړ نه دی. ځکه چې د ځمکې پر مخ «یو» هم له بل یوه سره د مقایسې نه دی.
افغانستان د کم او زیات دېرش مېلیونه «انسان ګلانو» باغ دی. د نړۍ په نامه باغ بیا خپلو نژاد نژاد فصلونو کې، اووه اته میلیارده رنګین انسان ګلان غوړولي.
انسان د طبیعت ګلانو ته ورته دی. خو چا لا خپل «انسان ګل» نه دی پرانستلی. انسان ګل لا هماسې بې نومه، لومړنی، زوړ او قدیمي او هېر پاتې دی.
هرڅه له ځانه پیل کېږي. زه هم ځانته را ګرځم.
زما اولادونه: یو یې هم په ټوله ځمکه کې نه پیدا کېږي. او د ځمکې پر مخ «یو» هم د بل یوه تکرار نه دی؛ ځکه یو یې هم د بل یوه–ولو که اوباما، یا اسامه، یا ماندېلا وي– پر ځای نشي کېدلای.
هر یو یې تر ټولو جګ قد، دنګه ونه، ښایسته صورت او ځانته د زړه دنیا دی؛ خو د هغوی په خوا کې هېڅوک نه په قد، نه په شخصیت او نه په اصلولۍ ترې ټیټ او کچه دی!
انسان په رنګ معتاد دی. داسې ایډیالوجیکي، اخلاقي، فکري، اعتیاد هم رواج دی. عادتونه او سنتونه خو بیا له یو بل سره د جنګولو تېل دي.
د انقلاب له اورونو پخوا، ها د شاه او سردار د زمانې وړې سوله او وچ امنیت وخت کې به، زما پلار سرکاتب محمد اکبر خان امرخېل، له کابله چینایي رنګه مجلې راوړې. پلار یوازې په پارسي میرزایي ژبه کې «سرکاتب» وه او نورې ژبې نه ورتلې! مجلې یې له خپل ورور بللي، کلیوال ترکاڼ او خټګر محمد ظاهر سره، چې ټولو به باچا باله، پیتاوي ته کتلې او زما ابو به هم ورته کورت بټه باندې کړې وه.
زما خو بیا بیخي له لوست او لیکه توبه وه، خو رنګه عسکونه مې ښه ایسېدل. او چې نوبت به راغی مجلې به مې پاڼه پاڼه اړولې! په رنګه پاڼو به مې لاس را کشاوه! حتا دغه عکسونه به مې بویول. وېره را سره نه وه، چې په سره اعتیاد به واوړم!
دا مجلې د کمونیستي چین په عسکري رنګ ډکې وې. بزګر عسکر، زده کوونکی عسکر، معلم عسکر، مامور، سرمامور، رییس، وزیر، رهبر هر یو عسکر، عسکر او قومندان هم عسکر، یو مخ شپږ، اوه سوه میلیونه نفوس عسکر، تا به وېل، چې ټول چین یوه عسکري قشله ده!
وروسته، چې ښار کې معلمان وزیران شول او کلي کې ملاصاحبان قومندانان شول، او پلار هم ښه وګڼله، چې د اعلیحضرت تر بیا راتللو پورې د پلرو نوم کابل کې وساتي، نو زه مکتبی هم له کورنۍ سره را کابل ته شوم او بیا په یوه رنګ کې ونښتم، څو چې د عقل غاښ راخوت او زه پوهېدم، چې د چین عسکري رنګ، د بل بدلولو د دوزخ رنګ دی. او دوزخ همدا دی، همدا دی...!
دومره زه ګډ وم؛ تاسو څه فکر کوئ آیا زړه مو را سره مني چې هدیرې د بل بدلولو اند و باور جوړ کړي؟؟؟
نور خبرې هم شته نو تر بل ګامه به دمه شو!

«هغه سړي په دفاعي دریځ کې
څرګنده کړه: «موږ ډېر رنځېدلي یو...
ټول وايي، چې حقیقت له بیانه لوړ دی.
ربازار تارز ووېل: «هغه چې ته وايې
حقیقت لري، خو حقیقت تل وُ. نه له چا
زېږېږي او نه له منځه ځي.
زما دوستانو تاسو باید پوه شئ، چې هر
یو د خدای تعالی د عشق او رحمت د
سمندر یو څاڅکی یاست.
نو له تاسو غواړم، ای زما ښو دوستانو،
چې د ځان دننه د هغه په لټه کې اوسئ،
او دعا وکړئ، ستاسو کنډولي دومره
ډک کړي، چې مینه در څخه څپې
ووهي.»

«ټول د خدای تعالی په لور په سفر کې دي»
تبتي راهب

درېیم ګام

بیا خپله پوښتنه را اخلم: آیا زړه مو را سره مني، چې هدیرې د بل بدلولو اند و باور جوړې کړي؟؟؟
یو څه به له شخصي تجربو در سره شریک کړم:

د خواجه صاحب لمونځ!

داودخان، د حکومتي زغروالو ټانکونو او د بګرام هوايي ډګر میګ الوتکو را چپه کړ، خو مکتبیانو ته خدای مظاهرې او مارشونه په لاس ورکړل.

د نويو، ځوانو رهبرانو نسل، د ګڼو مارشونو، ولوله ناکو بيانيو سرې ورېمې، او د لور او بېل له وسلې سره، د ډول اتڼ ته د بزګرانو چپه او راسته اتڼونو او غاړو اچولو، مورې هم وتخنولو او د پلرو له «ښه کوه، بد مه کوه!» نصيحتونو، د تل لپاره را جلا او دغې نوې لارې ته را واوښتو او ډېر ژر د انقلابي بيرغونو او شعارونو په جوش او خروش کې را تازه او د مبارزې په ميدان کې د «ګرم شه لا ګرم شه! يې د آزادۍ لمره، يې د نيکمرغۍ لمره...» سرود ته ودريدو.
نور نو تاريخ په منډه وه. بدلون راوستونکو معلمينو د «مادي برابرۍ» د بنسټګر خبره په وار وار را تکراروله، چې «انقلاب د تاريخ اور ګاډي دی!»
اټکل کېده چې دوه درې کلونو کې به فيوډالي افغانستان، د «کور، ډوډۍ او کالي» د مساوات په جنت بدل شي! ځکه نو په همدې سره خوله نوې ځوانۍ کې، د زړو خانانو او ملکانو: لکه وکيل حفيظ الله امرخېل، او ملک عبدالظاهر، او خانداني ملايانو، لکه لوی خواجه صاحب له مخې بې سلامه تېرېدو. نور نو څوک ددې وه، چې دغو نيمچه ځوانو سازمانيانو ته د زړو وختونو خبره بيا را ياده کړي.
زمورې همزولي هم په عادت او په چلند رنګارنګ وه. د انقلاب په کار کې ځني تيز، ځنې پڅ او ځنې بيا ډېر تېز وه.
هغه نميچه دنګ ځوان، چې زه يې دلته صديق نوموم؛ بيا ډېر تېز وه! ټوله ورځ يې په خان او په ملا او د کلي لوی خواجه پسې را اخيستې وه. بالاخره يې راپور ورکړ، چې «لوی خواجه اشرار دی!»
- ځنګه؟
- ما په لمانځه وليده!
لوی خواجه صاحب، د اګسا اداري نامعلومو بندخونو ته ولويد؛ خو د يادي ادارې د وخت لومړی مرستيال، ډګرمن محمد يوسف امرخېل په امر، د صدارت له توقيفځي را خوشې شو او اوس هم لمونځونه ورکوي او خلکو او يوسف خان په خپلو دعاګانو کې يادوي.
دا بله يې هم واورئ:

فلقي کورتۍ

اوس نو غرونه او غارونه او لېرې ځنګلونه، د حکومت له کنتروله وتي وه. شپه شپه به د خزاندار عيسی خان له کلا لېرې، د موشکوش او سه صد و سه برد ټوپک يو نيم ډز او غرپ پورته کېده. زه به د ميدان درې، د خزانه دار صاحب د کلا په برج کې ناست وم او مزدورانو او بزګرانو ته به مې زړه له غمه شين شين وه! ذهن کې به ځان سره لګيا وم، چې د ارتجاع دې کور وران شي، چې د فيوډالانو د سود او سلم د اقتصادي ظلم د بيا رواجېدلو لپاره بزګران داسې، غرو ته خېژوي او په ناپوهۍ کې يې د جنګ اور ته ور اچوي!

نور نو واليان، ولسوالان، رييسان او مديران شوي معلمان، له کلاشينکوفونو سره ګرځېدل. مکتب هم تش لاسو مکتبيانو په ګزمو ساته! زه به هم د بزګرانو کورونو کې د ډکو دسترخوانونو آوار بدلو، د هغوی د زامنو او لوڼو مکتبي کېدلو او په درې سوه درهمو واده کولو د فرهنګ د عامېدلو په اميد، کلا کې پروت وم.

اخر يې د ميدان مرکزي ليسي ته-چې اوس د ذکر الله شهيد په نامه نومول شوې وه-د اردو يو T 54 ټانک راوست او په دې پولادي جنګيالي يې، د شپې او ورځې لخوا مکتب ساته. د ورځې به سازماني مکتبيان په متو باندې، د انضباطانو له سرې پټې سره، په مکتب ګرد را ګرځېدل؛ خو اصل زور د ټانک وه او قدر يې هغه وخت موږ ته معلوم شو، چې بله ورځ له ليسې وکوچېد! په سبا چې ورغلو، نو ليسه توره ايره شوې وه. چپړاسيانو ويل مولوي... په څو ټنو اوربوز تړلو موږ وتړلو، بيا يې په ليسه تېل واچول، ګوګړ يې ور ولګاوه، او نور په خپله مخه پسې ولاړل.

ليسه راکډه شوه ميدان ښار ته. نور نو غرو ته ختلي ملايان او بزګران، په معلمانو پسې پټ پټ را کښته شول. نن شپه د ده په کور جنګ، سبا د هغه درمند سوځېدلی، نن پلانی مکتبی له کوره وېستل شوی، بل سبا يې د پلاني خان يا ملک زوی اګسا پلچرخي ته اچولی.

دې کې يې زموږ يو معلم، چې دلته يې زه د (دوست محمد) په نوم يادوم؛ له کوره ووېست. معلم چا ونه ليد چې څرنګه، چا او په څه ډول قانون او طريقه محکمه کړ؟ موږ ته احوال راغی، چې معلم يې د کورتې د اوږده چپه ګردن په خاطر «خلقي» ثابت کړی او په همدې نغده ګناه يې تبره پر سر ور اړولې!!!

له دې کيسو څخه نه غواړم چا ته د دار رسۍ يا د برآئت وثيقه جوړه کړم. خدای تعالی چې شته، د بنده ګۍ په حال کې «بنده» به د څه شي قضاوت وکولای شي؟؟؟

څوک خبر دي، چې له جسمي مرګ وروسته به د معلم ورځ ښه وي، که د هغه، چې ورځ کې يې د نخاس په اندازه سړو پر ستونو، د خپل غضب چاړه را کشوله!؟

برکت يوسئ.

يادونه:

له ټولو هغو ځوانانو او مشرانو او همزولو څخه چې په يو ډول سره، له يادو شويو فکري-باوري لوريو سره ګډ حسي-عاطفي درد او تړاو لري، عذر غواړم او په ټينګه سره تکراروم، چې ددې کيسو له راوړلو څخه زما مقصد يوازې او يوازې زموږ د ګډ درد(د بل بدلولو تراجيدي) انځورول دي، چې افغانستان کې يې له ميليونونو وګړو ژوند، سلامتيا، شخصيت او خوشحالي اخستې ده او لا هم دغه دوزخ زموږ پر فرديت را چاپېر پروت دی.

«داسي زه په دې جهان کې د بشر لپاره پردی يم، هغه ما ته نه ګوري ؛ بلکې قدرت ته يې د خبرات ستر ګې نيولې دي.»

څلورم ګام

«ټولې طريقې پر خدای ور ختميږي، نو مه وارخطا کېږه، چې بل نه غواړې خدای هغسې ووينې، لکه ته يې چې وينې، يا ژوندی استاد ستا په ستر ګو نه وينې، يا دنيا ته په بل نظر ګورې... ټول د خدای په لور په سفر کې دي.»

بل بدلول له کومه را پيدا کيږي؟

دا کيسه له ورکتوبه را سره پيلېږي. له هغه وخته چې «ښه» او «بد» را پېژندل کېږي. اوس په دې باور يم، چې زه «ښه» روزل شوی يم، بل «بد»!

زموږ روزنه- فکر، باور، عادت، رسم او رواج- هرڅه ښه دي او د نورو بد دي.

زما «ښه» ما ته يا له پلرو او نيکو پاتې دي يا مې له معاصرو ايډيالوجيو او راز راز باورونو او مانيفستېونو څخه را قرض کړي او اوس مهال زه د داسې ښو بار کشوم، چې

زما له فردیت سره بیګانه دي.
دا ځکه چې زما د فردیت په رګونو او اعضاو کې، د ټولنې او کتلې د فرهنګ له ارشیف څخه د یوه مړه کالبوت ذخیره کړې وینه را تزریق شوې.
دغه «ښه» او «بد» چې په ما کې ظاهر شوي، زما ذاتي ذایقې نه دي غوره کړي.
زما ښه له هیرو وختو را پاتې دي.
زه په ډېرو لرغونو ذهنتوکو ډک یم.
له ما د بل مرام ټوپک جوړ دی.
زړه چاړه، او زوړ د جنګ بیرغ، زما د اشغال شوي وجود په لاسونو کې، د یوه مړه کالبوت، د تزریق شوي فرهنګ، ننګ او ناموس دی.

زه په کبر کې کبروالا په ما کې

زه به اوس ځانته متې را بډوهم. د پاسوالو، د شپني یا غرمني خوب په دمه کې په ځان ننوځم او تر څو مې «ځان» نه وي زېږېدلی، شی به ځان کې نه پرېږدم!
څه بد خوب مې لیده! د بل پر ضد هره خبره، هر کار او هر اقدام را نه په خوب کې وشول. انسان په وینه ژوندی دی او زه یې په پردی وینه چالان کړی وم!
زما او یوه زراعتي چرګ، زما او یوه فارمي خوسي، غوایي، آس...څه توپیر شته؛ دواړه د معاصرې انساني اګاهۍ مادي، حسي، ذهني او رواني «قدرت» او «شهرت» لوړې داسې مصنوعي مصنوعي، ډبل ډبل او ځاناخبره میدان کې خوشې کړې یو.
هغه لرغونی، هغه د «عتیق» د زمانې، چې کبر کې پروت وه؛ مړ نه وه؛ مړ زه وم، چې د ژوند وینه را بدله شوې وه او د مړي خیالانونه را په کې په غورځو پرځو ول!
هغه ښه، چې ما یې ببرغونه او شعارونه وړل، ټول مړه وه! او زه د مړو نصیحتونو ته په بیګاره عادت شوی وم.

زما فکر که اوبه شوې ډېره!

په لوړه وایم: دا ډېرین تبرونه، مسي سکې، جوهر داره چړې، او د غرڅو په پوټکو خامک دوزي شوې د بخت او اقبال پیل او پای منترونه، زما

له ماشوم وجود سره اړخ نه لګوي.
په ډاګه وایم: معاصره تکنالوجي هسې د مخې پرده ده؛ موږ اوس هم په ډبرو کې اخته یو! ځانته مو معاصر ډبر پیر جوړ کړی. ډبره زړه ده، د کبر نښه ده، ډبره زموږ فکر، اند او باور، رواج او عادت د زریزو لپاره ساتي.
ښايي زموږ فکر او ذهني ګانه اوبه شوې ډبره وي، چې د مغز د حجرو په بڼه استحاله شوي.
وګورئ، ډبره په زړه کلکه ده که زموږ فکر او مغزي متاع؟ ډبره چې وسله شي، نو یوازې د چا سر ماتولای شي، خو ذهن، چې باروت وپېژندل اوس اصلي ټولوژني ته، د تخنیک او صنعت په لاسو دامونه جوړوي.
ذهن په ټولو قتلونو ککړ دی. د هر قتل څټ ته یو روزل شوی ذهن او باور ولاړ دی.
ذهن مو دومره په «ډبره» مین دی، چې ډبره په هرڅه کې کاروو. حتا مېزونه او څوکۍ، د سپکې ارچې د لرګي پر ځای له ډبرو جوړوو. ډبره مو د مېز د سر ښایست دی.
کېدای شي یو ځل دا پوښتنه شخصي کړو، چې ولې ډېری څه له ډبرې جوړو او لوړې بیې په ډبرینو اجناسو ورکوو، لکه چې ذهن ډبره ده؛ خو د مغزو په شکل.
عجیبه ده! زه ددغو ښو، چې اوس را ته په باور او هرڅه بدل شوي، په اړه هېڅ شخصي انتخاب یا تجربه نه لرم.
ولې بل بدلوم؟
- ځکه چې زه سپېڅلې بل ناولی دی،
- ځکه چې زه اصیل بل کم اصل دی،
- ځکه چې زه برحق او بل ناحقه دی،
- ځکه چې زما فکر، نظر او عمل الهي امر دی، د بل د خنځیر او شیطان دی!!!
- ځکه چې زه د پلرو په دود ځم او بل د خپل تللي پلار فکر-باور په ځان کې جوړ او دود کړی،
- ځکه چې پلرو داسې نصحیت راته کړی،
- ځکه چې زما په بل زړه خوږیږي،
- ځکه چې زه جنتي، بل دوزخی دی،
- ځکه چې زه متمدن، بل وحشي/بربر دی،

- ځکه چې بل را باندې ښه نه لګېږي،
- ځکه چې د بل فکر، باور، رسم او عادت او هر څه غلط دي!
- او ځکه چې...

قتل د ډارنو هنر

اخر دا ولې؟ دا ولې؟؟ دا ولې؟؟؟

ځکه چې دروغجن شولو، خپل حقیقي مینه ګر خدای تعالی مو قهرجن معرفي کړ! نارې مو کړې، چې والله که یو هم پر پرېږدي! والله چې له سر او مال سره خو مو سره اور ته واچوي! والله چې...

اوس خپل غږ را منعکس شوی او پخپله د خپلې وېرې ښکار ګرځېدلي یو؛ ځکه نو بریت غټ غټ پر پرېږدو، تپانچه او کتاروزمې په ډډو را ځړو! او د عکسونو- یادګارونو له لارې په راتلونکو نسلونو پاچاهي کوو!

لاړ شه، په بشري تدوین کړو، باورونو او نظریاتو یو نظر وکړه! یوه له خپل ذهني- رواني خدایګوټي زرلاسی مار جوړ کړی! بل ښکرور څهارپای په خپل معبد کې ایښی، بل بیا ځانته دومره ویرونکی دروني تصویر ترې جوړ کړی، چې د نامه په اخیستلو سره یې، ژامې کړپېږي!!!

دا له وړ کتوبه ویرول شوي غټان دي، چې د خپل ماشوم هویت د له لاسه ورکولو په ماتم کې، خپل غچ له بل څخه د هغه د «اصلاح» کولو په نامه اخلي!!

دومره غټې خبرې سره به یو څه دمه شو: برکت یوسئ!

«سالها دل طلب جام جم از ما می‌کرد
آنچه خود داشت ز بیگانه تمنا می‌کرد.»
حافظ

پنځم ګام

«حقیقت هېڅمهال، هېڅ کتاب کې نه ځايږي.»

ذهن دی خدایګوټی

انسان اسیر دی، ذهن پاچا دی.
ذهن قانون دی.
ذهن غیر مسوول او واجب الاحترام دی.
ذهن ټولواک دی.
ذهن له نیکۍ ډک دی. ذهن ځمکنی او آسماني برائت پاڼې په واک کې لري.
ذهن د انسان د ټولې هستۍ فاتح دی.
معاصر انسان ذهن جوړ کړی او موږ کړل.
د انسان ټوله اصلي هسته (خپل یا خود یا self) په ذهن خرڅه شوې.
«زه» په ذهني خوندونو معتاد دی او ددغه اعتیاد له مخې ذهن پر سر سپور دی.
دانسان تلپاتي ژوندی هسته «اروا»، دذهن دځانناخبري دیکتاتور په اسارت کی ده.
زموږ ټولې معاملې، دعوې، قضیې، مسئالې د ذهن په لاس کې دي. ذهن تر ټولو بر تر قاضی دی.
انډیوال او یار او دوست را ته ذهن انتخابوي.
مسلک او کار مو د ذهن واک دی.

د ژوند جوړه، د کورنۍ طرز مو ذهن ډیزاینوي.
د جامو، ویښتانو، موډلونو ستایل ذهن را ښیي.
خوراک او څښاک ذهن را زده کوي.
راشه درشه، ښه او بد مو ټول د ذهن په وس کې دی.
او ټول ژوند مو د ذهن په لاس کې دي.
ذهن د کولو او نه کول امر او اجازه صادروي.
ذهن له ستر ګو پټ حکومت دی. موږ د ذهن په غوښتنه سوله او جګړه کوو.
ذهن زموږ د ټولو کړو وړو امیر او بادار دی.
ذهن لویه بلا ده! هر دلیل ذهن را جوړ کړی.
موږ په خپلو مقدسو ذهني دلیلونو مړي کوو، مړي خښوو او نور مړي جوړوو!
«زه» د ذهن سرباز دی. ذهن چې څه غواړي، انسان هسې غربږي، هسې امر کوي، هسې خلک بدلوي...
او چې په خوله نشوه، ذهني مکتبونو او باورونو «قانون» جوړ کړی. قانون زه ته حق ور کړی! ددې حق او قانوني خوندیتوب په چتر کې هغه هر بل رانیسي، بند ته یې اچوي، آزادي ورڅخه اخلي،
چې په دې هم وا نه وښت؛ بیا یې په سوک بدلوي.

قتل ذهن پیشیینی کړاو بیا یې وپنځاوه

په سوک چې بدل نه شوه، په لور، په ډبرین تبر، یا په جوهر داره چاړه او یا په عتیقه توره یې ټټر او سینه ور څېري.
اوس خو ذهني اختراعاتو کار ډېر آسانه کړی: ټوپک، تپانچې، ماشینګنې، توپې، توغندي، الوتکې...هله هله هله... آټم او نیوترون او هایدروجني بمونه؛ ټول د ذهن هوسونه دي چې د تقدیس په اوبو سوچه شوي نفس تر امر لاندې، دا نور ټول انسانان بدلوي!
دا مو پاېښت دی. دا مو دوام دی! او د پلرو پلرو له وخته راپاتې قانون او ټول قانون ساتونکي یې ددغه سپېڅلي عتیقه فکر عمري «عسکری» ته وتي دي!
انسان غوښن، نرم موجود دی. خپل افکار او باورونه په نرمه لهجه وایي او تفسیروي.

د معلم او ملا، تيوريسن او رهبر دبدبه خپلوي او خلک د خپلو افکارو په کوډو کې را ايسار او بند ساتي.
داسې انسان ډلې، سازمانونه، ګوندونه، اتحاديې او بلاکونه جوړوي او په نورو ډله ييز بريد وروړي.
بيا معاملې کوي. بيا اوربند کوي. بيا جزيه ورکوي. بيا له سره يرغل کوي. بيا ولسونه ماتوي، ملکونه او پاچاهۍ نيسي، غنيمت او سره او سپين راټولوي.

انسان له خپله لاسه!

انسان په ذات آزاد دی؛ خو ور باندې را چاپيره بنديخانه يې د خپلو فکرونو- باورونو غنې (جولاګک) ور باندې را اوبدلې، را تاو کړې!
انسان لا ځانته وزګار نه دی. انسان نور جوړوي. نور بدلوي. نور ښه کوي.
انسان د اصلاحاتو مامور دی.
انسان نور بدلوي. «انسان- دوزخ» همدا دی!
انساني ذهن له دومره دوزخ تکثيرولو سره سره لا هم لګيا دی: نوې معمارۍ، نوي ښارونه، نوي سرحدونه، نوي چين ديوالونه جوړوي او اوږده زمانه، د فلسفې يا عقېدې د خدايګيو په نامه، خپل خوبونه په دفترو او کتيبو کې پټوي او کشيشي ملايانو ته د دنيا او اخرت جوازنامه ورکوي!
حقوقي ادارې زما تر امر لاندې دي. جنګيالي داسې زما فکر- وينا اسير کړي، چې زما د «اور!» په قومنده، نه وچ ګوري نه لامده!
ځمکه په خپلو ټولو تيلو او غازو او اټومي انرژۍ کې سوځي.
او آسمان هم د ټولو واورو، بارانونو او ږليو په شکل کې، د لوی مينه ګر، عاشقانه اوښکې، په پټو او باغونو را څڅوي!
او مور، په افريقا کې لمر وخوړولو او په سايبريا کې کال دولس مياشتې واورو وسوځولو!
او چاره په لاس، د خپلې ذاتي وچې د مخالفې وچې، د ژوند په ښکار را وتي يو!
هديرې زمور، دوزخي عقل خوړلي د آدميانو بې ساه کلي دي.
هر قتل ته چې ګورم وايم نه چې ما کړی!
هرې اوښکې ته چې ګورم، وايم نه چې ما تويه کړې؟
ځکه چې د غم دوسيه، د «انساني کارنامې» په نامه، د سرنوشت په ارشيف کې خوندي شوې!

زه باید، د تاریخ په اوږدو کې، د لوړ شوي غرور-افتخار، ویاړ، حماسې- له هسکه لاندې را وغورځم.
غرور- چې موږ ورته د عزت لقب ور کړی- باید دومره اره شي، دومره سوکان وخوري، دومره لغت لغت شي، چې بیا یو څاڅکی وینه زما په ژبه رانشي،
چې بیا یو دانه اوښکه پیدا نشي،
او ژوند د زړونو، ذهنونو، حواسو، عواطفو...د خندا کړس او کړوس په سر واخلي.

له ما زاړه لاس واخلئ!

هومره ژوندی علم نه یم، چې زده شم.
داسې څه نه لرم، چې زړونه مو ور باندې راشنه شي.
دومره هم نه یم خاوره ایره شوی، چې د غږ تر نغري لاندې مې «سمندر» ښکاره شي.
خو:
ځینې دومره کولپ (قفل) شوي، چې غواړي، زما د «زه»، یا بل یوه «زه»، د فکر-باور په شوق کې، ځانونه بم کړي، واسکټ کړي، او ځان د مافوق سرعت نور راکټ په وسیله، د ثوابونو جنت ته ور پورته کړي.
مطبوعات، رسالې او کتابونه هم زما په افکارو سره دي. او زه د ډیناسور په هډوکو خط خط پاتې لرغونی سرود!
دا ډول زه، د بې نومه او بې نشانه فرعون په څېر، د خپل نفس خدایي جوړوي.
ټول سړي بدلوي.
ټول ګلستان-افغانستان بدلوي.
له ایره کړي ګلستانه د باندې وځي، ټول ګل ګل جهان بدلوي!!!
او ایډیالوجیست زه، یو سړی هم په خپل فکر او دریځ او خپله خوښه آزاد نه پرېږدي.
هغه ګڼي، چې «ښایست» زه یم. «ښه» زه یم.
«متبرک» او «جنتي» زه یم. «شریف» او «اصیل» زه یم.
زه «حقیقت» یم. حقیقت په ما کې «پای» ته رسېدلی.

زه «دايمي کلام»، «دايمي پيغام»،
او «دايمي نجات» فقط زه يم.
نو جهان زما د تورې په وړاندې حلاله وينه ده.
وينه به تر هغو بهيږي،
او زما د تورې په شرنګ به بهيږي،
او لا به سېل کېږي، څو چې ټوله ځمکه، ټول نفوس، ټول نور او يا زره قومونه زما د باور د «غنمو» درمند راوړي!
وګورئ، سوله څومره آسانه کار دی! ټيکاو څومره آسانه لاسته راتلای شي! وينه تويېدل څومره ساده ختميدلای شي!
خو چې ټول زما رنګ خپل کړي:
زه چې په هر نر او ښځه کې،
هرې وينا او هرې خبره کې،
هرې ليکنې او هر فرمان او قانون کې،
هرې فيصلې او محکمې کې،
يوازې ځان ووينم؛ نو بيا بيغمه اوسئ، «زه» هيڅوک نشم وژلای!
که دا نشي منلای، يو ځل يې تجربه کړئ. زه هره شېبه په خپل دغه لوظ ولاړ يم.
به به! «زه» موجود دوزخ دی. «زه» ټول د تصور وړ دوزخ دی.
که د دنيا پر مخ يو څاځکی تېل هم پاتې نشي، او يوه لمبه غاز هم موندل نشي، او حتا لرغونې چقمقي ډبرې هم ټولې مصرف شي؛ نو داسې
کرخت موسم کې هم «زه» د زرهاوو زرهاوو دوزخونو لپاره اور لري.
د بل بدلولو ذهن دومره لنډ نه خلاصېږي!!!
تر بل ګامه به يو څه دمه شو!
برکت يوسئ.

شپږم ګام

«لومړی داړ ترلاسه کړه، چې د خدایي مینې څراغ دې تل روښانه دی؛ وروسته بیا د دنیا کارونه کوه.»

لږ تر لږه څلوېښت کلونه کېږي، چې د هېرو د عصر او د رنسانس د عصر، د فکر سوداګرو، دلته د بل د بدلولو دوزخ سور کړی. دا بازار د قصابی مسلخ دی. دې بازار کې د هر بل انسان شخصیت، هویت، فکر، خیال، ایمان، شرافت او بالاخره فردیت، چاندماری شوی او چاندماری کېږي.

د ذهني مخربو نفسانیاتو ژبه:

زما کړه وړه ټول قانوني دي. یوازې زه د بخښنې سرچینه یم.
زما امر د حقیقت له کوره راغلی. زه د حقیقت مبلغ، ترویجګر، ساتونکی او قضاوتګر استازی یم.
زه باید وساتل شم. زه باید لا ځواکمن شم. زما شاوخوا باید د ساتونکو دیوال روان وي.
د ځمکې د شتو قبالې باید زما په نامه شي. د ژوند انرژي زما د فکر د کالبوت وینه ده. ژوند باید زما د فکر پلې کولو لپاره مصرف شي.

ځکه چې زما فکر او باور کامل دي او له يوازينۍ منبعې را سپارل شوي.
دا چې ذهن کې د یوه فکر- باور رامینځته کېدل او ډېره کېدل له څه لارو، او څه ډول تر سره کېږي؟ دا باید راوسپړل شي.

ذايقې روزل کېږي

په ماشومتوب به مور زړه راباندې خوړ، چې ولې غوښه، کوچ، ژېړ غوړ...نخورم!
ما به د خپلې ماشومانه ذايقې روژه يا په سپينو غټو وريځو او مستو ماتوله او ور سره مې هګۍ او شړومبې هم ښې اېسېدې، خو د ژړو غوړو او کوچو يا د پسه د وازدې بوی به چې راباندې ولګيد، بيا چا په دسترخان نشوم کښېنولای!
مور به راپسې سر ګردانه وه او ګاونډيو ته به يې زړه تشاوه، چې «انور، څه شي ته خوله نه وروړي! اخر زه څه وکړم!؟ بې له مستو او شړومبو په بل شي ځکه هم نه کېږي! اخر سبا به يې کولمې وچې شوي وي! بيا يې زه د پلار جواب په څه شي ورکړم!؟»
د آغالالا ښځې، يا د حاجي کاکا ښځې به ورته وېل، يو ځل به دې ملاکاکا ته بيولی وای!
د ملاکاکا د دم او دعا وختونه هم تېر شول او پر ما هم ماشومتوب داسې د يوه کاغذي فرمان په څېر تېر شو. د ژوند په مينه ګره سپينه پاڼه کې ټول خپلې خوښې ته پرې ايښي وم، چې څرنګه راته طبيعي، آسانه او په خوښه برېښي، هسې انتخاب وکړم. خو ابو زه غټ پټ او سور او شين غوښتم.
د ماشومتوب جنت هم ولاړ. هغه ميدان، ها د خزانه دار عيسی خان د کلا نوم هم ولاړ! ها د غوا کوچ او شودې هم ولاړې!
«آبو» هم ولاړه! زه هم ځوان او پسې دومره په عمر سپين شوم، چې اوس د سر وېښتانو رنګ ته ناست يم؛ خو اوس ډېرې خواړه، حتا ځينې هغه خواړه، چې له ګاونډيو ملکونو افغانستان ته راغلي، په آسانی او خوند سره خورم.
دا بدلون څرنګه رامينځته شو؟ زما ضد ناکې ذايقې څرنګه خپل عادت بدل کړ!؟ د وسلو يا د سرو او سپينو زرو د کوم انقلاب د فرمان کار وه، که د جراحۍ پر ميز عملياتو، زما ذايقه دومره ډېرو ناآشنا خوړو ته آماده کړه!؟
نه! نه ذايقه عمليات شوې، او نه هم ما د کوم فرمان له مخې دغو خوړو ته تابع کړې؛ بلکې ما خپله ذايقه داسې روزلې.
ما په دې باندې په پوهېدلو سره، چې راز راز سابه، ميوې، لبنيات او نور خواړه بدن ته ګټې لري! د هغو په خوړولو پېل وکړ. ذايقې لومړيو وختونو کې عکس العمل ښود، خو ورو ورو آرامه شوه، عادت شوه او اوس له دې ټولو خوړو خوند اخلي.

له دې ښکارې چې ذايقې ابدي نه دي؛ بلکې روزل کېږي.
فکرونه-باورونه، «ښه» او «بد»، «اخلاق» او بداخلاقي هم داسې مادي- زماني دي.
هغسې چې ماده زړېږي، شيان، څېرې زړېږي، زمانه هم تېرېږي؛ او په دې مخ په زړښت روانه مادي زمانه کې، دا شيان هم زوکړه، ځواني، زړښت او تمامېدل لري؛ خو وېل يې يو څه وخت غواړي!
تر بله ګامه به لږ چرت ور باندې ووهو!
پر زړونو مو برکت شه!

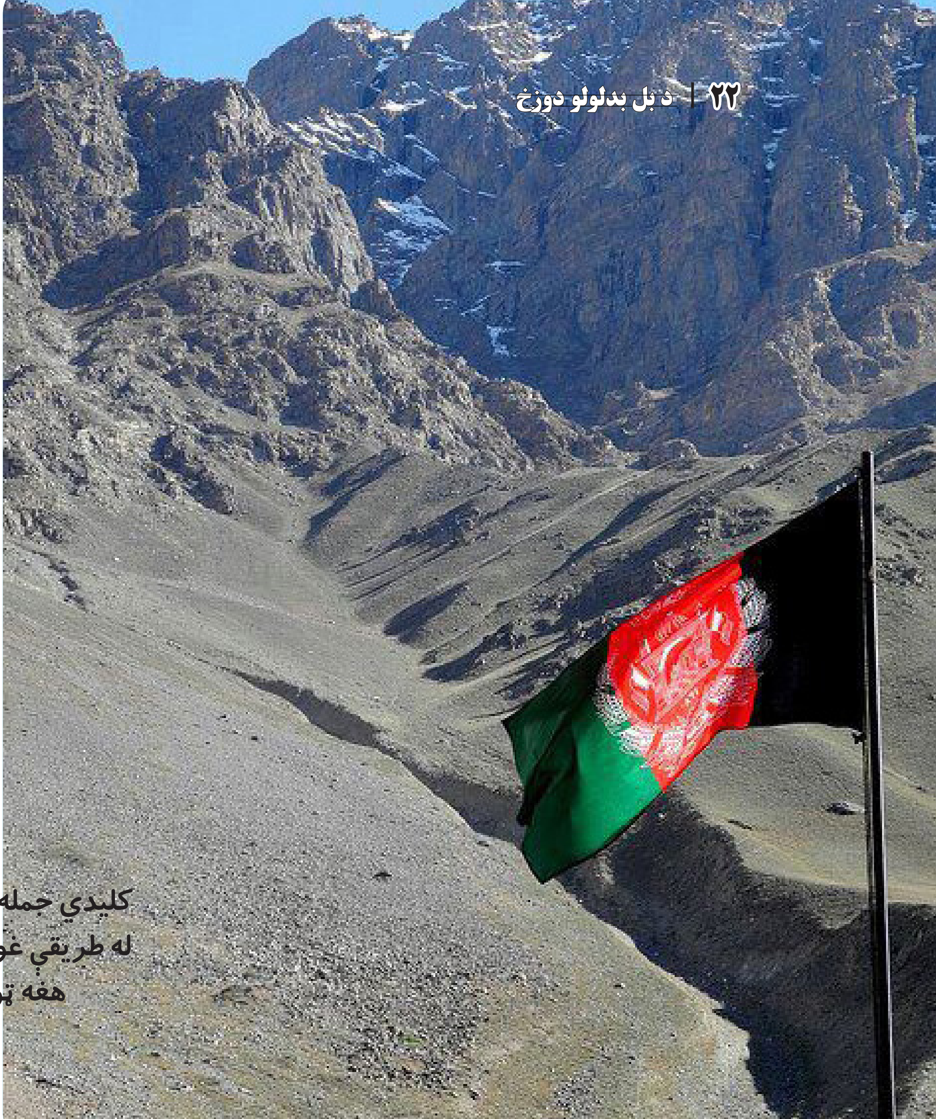

کليدي جمله: «د عشق طريقه، د خرد او فهم له طريقې غوره ده؛ ځکه چې په عشق سره، هغه ټول په لاس راوړلای شي.»

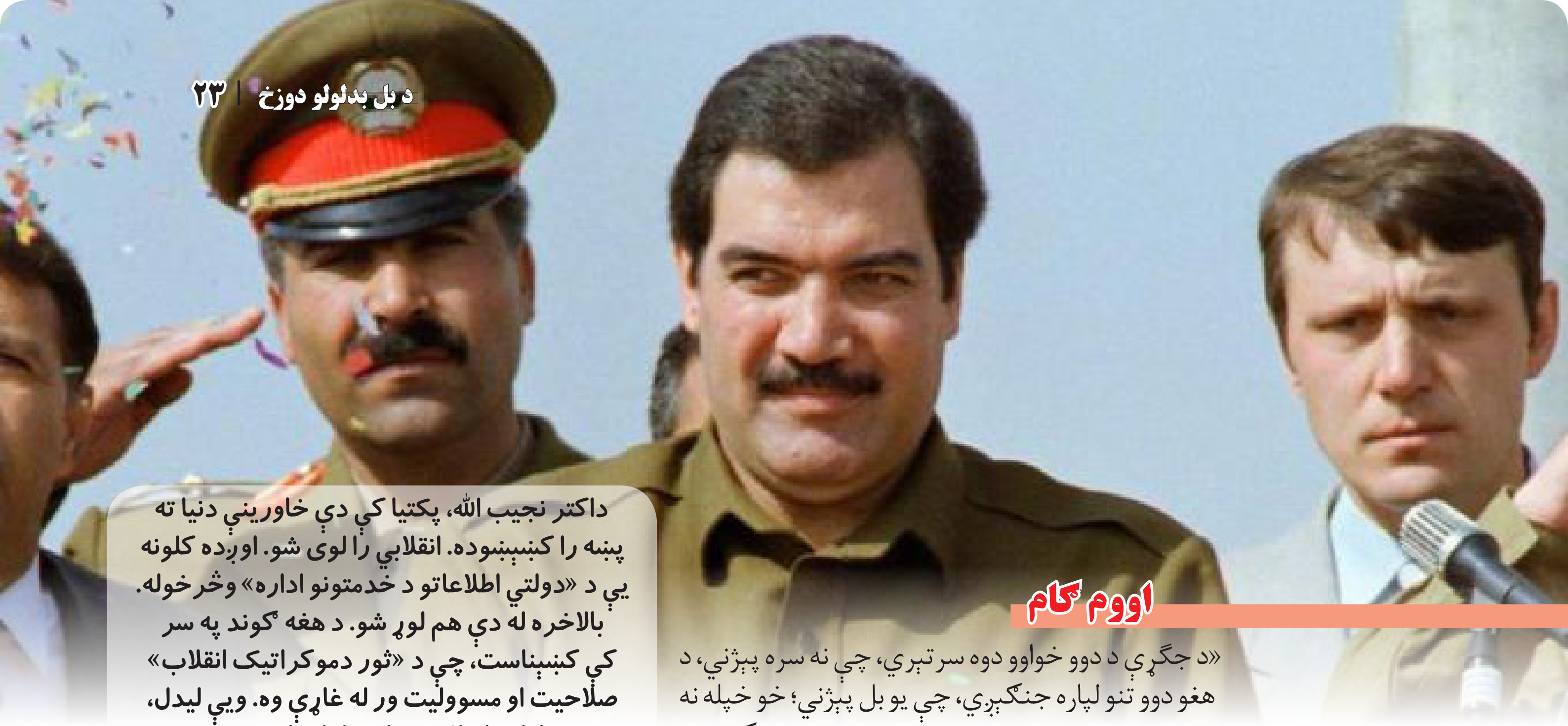

داکتر نجیب الله، پکتیا کې دې خاورینې دنیا ته پښه را کېښښوده. انقلابي را لوی شو. اوږده کلونه یې د «دولتي اطلاعاتو د خدمتونو اداره» وڅرخوله. بالاخره له دې هم لوړ شو. د هغه ګوند په سر کې کېښناست، چې د «ثور دموکراتیک انقلاب» صلاحیت او مسوولیت ور له غاړې وه. ویې لیدل، چې د مساوات انقلاب د بل بدلولو ناسور دوزخ دی؛ نو له دې کشف سره یوازې سر میدان ته راووت، چې د ټولو سرونه، مالونه او د ژوند طرزونه د «ملي روغې جوړې» په ښېرۍ کې، د چوپیا او آرامۍ برزخ ته وباسي؛ خو خپلو جنرالانو، د انقلاب د تیوریسنانو په هڅونه، له واکه لېرې او د آریانا خلورلاره کې د پانسۍ کېدلو تر شپې پورې بدرګه کړ.

اووم ګام

«د جګړې د دوو خواوو دوه سرتېري، چې نه سره پېژني، د هغو دوو تنو لپاره جنګېږي، چې یو بل پېژني؛ خو خپله نه سره جنګېږي.»

ماشومتوب کې به کله ناکله، د مور بیا، بیا وېلو په سودا کې واچولم، چې زه به کمزوری را لوی شم! همزولي به-چې ډېر ژېړ غوړ، غوښې، وازدې او کوچ خوري- زورور، هډور او غښتلي پهلوانان را غټ شي!! بیا به زه هېڅ سره د جنګ نه وم!!!

د پارتیبازۍ او چاکوکشۍ دوره

خلور، پنځه کاله له ما مشر د ترورۍ زوی مې، محمد حکیم-چې اوس د ملي پولیسو

جګړن دی- ښوونځي کې تر ما یو صنف دمخه وه. دا هغه وخت وه، چې له بهره راغلي سیاسي ایډیالوجۍ، مکتبونو ته په ښکار راوتې وې؛ ځکه نو «ګوند، ګوند بازۍ» او «پارت، پارت بازۍ» وې! ځکه نو زه هم، د ترورزي په پارت کې شامل شوم.

د هغه ترور بیا کابل کې واده وه، ځکه یې نو د کابل نوآباد خټینې کوڅې وروستي سر کې، د شپې ځای درلود. هغه به له کابله بکسپنجې او هشت تقه چاکوګان راوړل او موږ اخیستل. ما هم یو غټ چاکو را ونیوه. دغه چاکو برنجي پوښ کې پټ وه، چې په خاص فنر سره به یې تیغ دباندې راوت.

اوس نو میدان مرکزي لیسې ته هم د سرو او شنو سیاستونو خوشبویۍ راننوتې وې. مکتبیانو به مظاهرې کولې، چاکوګان او بکسپنجې به یې ګرځول او دغو په ظاهره ملکي ټولیو او کنډکونو یو بل ته تور او بربېښ درلود؛ خو نوره قومنده یې د هم رنګه معلمانو په لاس کې وه.

دا د یو بل بدلولو د دوزخ پېل وه. دغو ایډیالوجیکو ټولیو او کنډکونو کې د فرد رنګ ضایع کېده، او ټولو ګډ رنګ خپلاوه.

د عصر مانیفستې او ایډیالوجیکي ماڼیو ته سرې ننوت؛ خو هلته په «توده» او فکري «پرګنه» بدلیده.

ایډیالوجي او عقیده یې، بې شکله خوړونکې وه.

دغې ګېډې له ټول نفوسه کالبوت جوړاوه.

دلته وګړي د فکر، احساس، عاطفې، غریزې، ارادې او حتا روان له پلوه خلع سلاح کېده.

او د فکر او باور په تارونو، د ایډیالوجۍ او عقیدې د آرماني انسان، تر امر او ارادې لاندې اېل کېده.

ځکه نو سره خوله ځوانانو په آسانه منله، چې «تره کي او ګوند روح او جسم دي!»

ځکه نو سید داود تړون، ځان د سرو ګولیو مخته ور وغورځاوه، چې د انقلاب ستوري ژوندی پاتې شي!

ځکه نو د یو مدرسه خوانه ملاصاحب په فتوا، زما او ستا زوی، ورور او کلیوال، د واسکټ اورونه په خپله سپینه سینه تړي او ځانونه په اوداسه د امریکایانو، یا داخلي فوځیانو او پولیسو، او نیکتایي داره ږیره خریلو ډالري معاش خورو او نورو عوامو مینځ کې الوزوي، چې جنتیان ژر جنت ته او دوزخیان ژر دوزخ ته ور واچول شي!

حیف راځي له دومره قضاوتونو څخه!

خو دا ولې؟؟؟

زما یې د چا په ژوند څه؟

زما یې د چا پر فکر- باور څه؟

زما يې د چا پر ډک او تش دسترخوان څه؟
زما يې د خلکو په خپلمنځي او رضاکارانه، «عادلانه» يا «نا عادلانه» اقتصادي او اجتماعي اړيکو څه؟
زما يې د چا په جنتي کېدلو او دوزخي والي څه؟
زه ولې د خدای په خدايي کې ګوتې وهم؟
زه ولې د سرنوشت په سرعت کې ګوتې وهم؟
زما ولې د چا «جنت» ته او د نورو «دوزخ» ته لېږلو لپاره ببړه ده؟
څوک به وي، چې تر خدای تعالی دې زياته لورينه، زياته مهرباني او زياته مينه له يوه، يوه «روح» سره ولري؟؟؟
له ما د څه شي پوښتنه کېږي؟
او که زه ويني توبې نه کړم، د خدای تعالی په ابدي پادشاهی کې به څه کمی يا زياتی راشي؟
لږ که سر ګريوانه ته کوز کړم، نو ښايي د خپلو ذهني، وحشي، نفسي ښامارانو نارې، سورې را په غوږ شي!
ذهني نفسانيات عبارت دي له: کبر، شهوت، تړلتيا، طمعې او خودپرستی څخه!
کبر (غرور) مې دادی، چې ځان «من» ګڼم نور چارک، پاو، خورد، مثقال...!
يو شهوت مې دادی، چې د وينو د ويالو په خاص موسم کې، د جنت حورو او غلمانو او د شرابو ويالو ته ور تيريږم!
تړلتيا مې داده، چې غواړم هم «شهيد» شم، هم «غازي» شم او هم «روغ او سلامت» کور ته راشم. او داده، چې «اول ما، بيا مې مور او پلار، بيا مې خويندې وروڼه، بيا مې ښځې/مېړه، بيا خوابښې خسر...او اخر کې دا نور دله ګڼان!!!
طمعه مې داده، چې يو ځانمنلی سړی (رهبر، امير...)، يا د مړو کبرونه واسطه کړم، او پرته له عملي امتحانه، هم په ځمکه کې او هم په آسمان کې، لوی منصب تر لاسه کړم،
خودپرستي مې: «تر ما اتل نسته! په هند او سند او په کابل نسته! تر ما اتل نسته!!!»
عذر کوم، فقط غواړم خپل د عمرونو زخمونه دلته په ګډه کشف او که خدای تعالی غوښتي وه، خپل دايمي رنځ له ريښې درمل کړو.
بس تر بله ګامه به تهول پر دې نيمه نظرونو يو څه دمه ونيسو!

اتم ګام

«انسان باید کوښښ وکړي، چې د خپل ذهن او جسم بادار شي... او له خپلو همنوعانو سره مهربانه او جوړ واوسي.»

تر بم ژوري کریغي

تر ګام اخیستلو د مخه، زما شخصي عذرونه!
زړه مې غواړي، له دغو کلمو ووځئ او ووځو!
غواړم، په دغه سنګي خط سره پل واخلو او اخر ځانونه د خالصې پوهې سمندرغاړو ته وباسو!
نو تاسو یې هم را سره ولولئ؛ خو پر ځان پورې یې مه تړئ.
ځکه چې زما لپاره ژبه، د نسبي پوهاوي وسیله ده.
دغه ژبه، په هر صورت یوازې کریغې جوړوي! او غواړم دا کریغې دومره اوچتې کړم، چې تر هر بل بم نه ژورې ولاړې شي او د اوږدو زمانو له ډېرو خیرو لاندې ویده «ځان» را ویښ کړي!
نو زه حق لرم، ته حق لرې او هغه حق لري، چې په خپلو تجربو سره، د ذهني واکمنۍ په مانۍ زلزله ګډه کړي،
او زموږ او ستاسو د وجود دننه، خوداګاه برخه (روح) را ویښ شي
او موږ ټوله لاره، ټوله مصافه د ځان دننه کشف او په مینه ګر، نڅاه ډوله حرکت سره وړاندې ووهو!

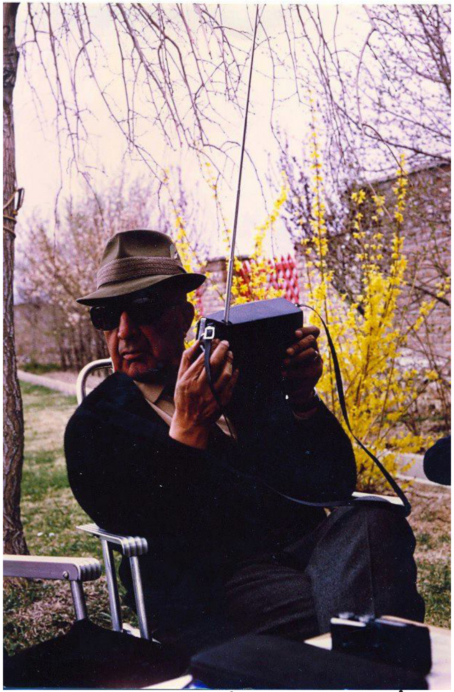

څه به نه وایم: انځور ته به غوږ شو!
(...) سکوت ټول هغه متن دی، چې یو رنګه ګز ګز په خبرو راځي او کتابونه ور څخه متر کېږي. سکوت د غږ ساه ده. بې ساه غږ مړ دی!

«چې غوټې پسې وهې په لاس به درشي!
چا وېل چې په درياب کې ګوهر نشته!؟»
خو دا غوټې به د ځان دننه وهو؛ د وجود د کيهان سمندر دننه دی؛ خو چې دومره زړه را په کې پيدا شي!!!
اوس د خپل روان ګام خبره:
په ايډيالوجيک حکومت کې، د ذهني پاړوګرو، په تيغ بنديو سره، د فرد فرديت- ښه ده ووايم شخصيت- قصاص کېده او درګرده کېږي.
دلته آزاد انسانان، د ايډيالوجۍ په سرفو کې ذوب کېدل (او کېږي) او له هغوی (سازماني ډله، کتله، رمه، ګله او خېل) جوړېدل او جوړېږي!
دلته هرچا له خپلې خولې نفس کاږه، هرچا په خپله خوله خوړل او څښل کول، هر چا په خپله خوله خبرې کولې، هر څوک په خپلو پښو روان وه، هر چا په خپلو لاسونو بل له ستوني را نيوه او را نيسي يې...
خو دغه پښې او لاسونه، دغه سترګې او غوږونه، دغه خولې او ذهنونه او حتا احساسات، په مرموز ډول، د ايډيالوجۍ په (نو) او کولمو پورې تړلي ول.
او هلته په سر سر کې، يو ځاناخبره پاړوګر ناست ؤ! هغه فکر کاوه. هغه تصميم نيوه. هغه امر ورکاوه!
همداسې، د مکتب په دوره کې، شرايطو ته په کتلو سره، ايډيالوجيو خپل سرتيري په چاکوګانو او بکسپنجو سنبال کړل؛ خو ما له دې شوقه چاکو ګرځاوه، چې همزولي مې ومني. همزولي را ته د نارينه په سترګه وګوري؛ خو د حزبونو د کارو بار لا نه وم.
ګونديان له ورايه معلوم وه. د هغوی د هر يوه ډبل يا سلايې په شان نري بريتان ددې ښه وه، چې څوک دی او د چا د بدلولو لپاره ګوندي امر ته منتظر ولاړ دی؟
هغوی زورور وه. د مکتب او ادارې وس نه پرې رسېده.
بيا داود خان مباشتنی آزمويني راووېستې، او د دوی تبليغات لا په لمبو شول. يوې خوا خپل مکتب د «ارتجاع، امپرياليزم، فيوډال، ملک، سي ای يې، امريکا...» په اور بلاوه. بل سازمان په «سور استعمار، کمونيزم، شوروي، کاجي بې...» بل د څه شي، بل د څه شي مړي له کبرو را وېستل او شرمول!
د خولې شعارونه وه او په دې خاطر د ثانوي دورې هلکان، په ډله ييز ډول، د يو بل بدلولو ته ستراتيجۍ او تکتيکونه جوړول او هغې ورځې ته ور نږدې کېدل، چې د سردار په لاسونو جوړ جمهوري نظام نسکور او د بدلون بيرغ په ارګ ورپوي.
نور به دمه شم. تاسو دې نيمه نظرونو ته يو څه دمه شئ!
زما تږوله ليکنه دې ستاسو هر يوه له فردي تنوع او شخصيت ځخه زار شي!

د ماشوم لپاره د چرګ آذان، د پشیانو د ناوي د سر خپرې، د سپېڅلو سپینو وریو ور ښمین غړونه، د مرغانو وړیا ساز او سرود، د مور او پلار د خوب خر بدل...ټول لویه دنیایي سمفوني جوړوي. ماشومان نه وېرېږي؛ ځکه خدای چې شته؛ نو سړی له څه شي ووېرېږي؟

نهم ګام

«خدای مینه کوي، او له خپلو بې پروا مینه ګرو په کلکه ساتنه کوي. او ورو ورو هغوی د ځان په لور ور کاږي او جذبوي.»

د ایډیالوجۍ او بې ژونده باورونو جال

ژوند او عملي تجربې وښووله، چې ایډیالوجي ژوند هدف نیسي. ایډیالوجي ژوند دښمنه ده. ایډیالوجي د هر دا ډول قتل مسووله ده.

ایډیالوجي او وچ باور، ځانپرست او خودمحوره دي.

ایډیالوجي او بې ژونده باورونه، د حقیقت بت کول، د بت

شوي لمانځل، دودول او عادت ګرځول دي.
دا په ظاهره پوهه، روښتیا، عقل، منطق خو په معنا کې وچ باروت او سوزنده جهل دی.
دا د بل بندولو، زورولو او وژلو اخلاق دي. موږ د یو بل بدلولو په دوزخ کې، یو د بل په وینو سره پره ولاړ یو او لاهم ځیني شته، چې باور لري، د بل بدلول؛ د سرنوشت اراده ده او باید ټول استعدادونه، اختراعات، وسلې، ښکاره او پټ امکانات، د بت–باور په مزدوری او برده ګۍ کې وي.

موږ د عادتونو مریان

یوه ورځ خبره را نه ټولګي کې خطا شوه. د رخصتۍ له زنګ سره، خپل ټولګیوال غلام حضرت–وروسته د ځارندویو افسر شو او په غلام حضرت پخپلسر مشهور شو– ګوښې ته کړم. ګېډه یې را لوخه کړه. ویل یې «باخبر چې ما څو چاکو ګان خوړلي! چې بیا دې زه ولیدم، صنف کې نیغ نیغ نشي؛ له ما به ځان ساتې!!!»
په دې ورځې پوه شوم، چې د چاکو ګرځولو او چاکو وهلو د کار سړی نه یم. بس چاکو مې د لاندې کلا آصف ته، چې ستر ګه یې د باروتو په اورلوبه کې له لاسه ورکړې وه؛ ورکړ او هغه یې پیسې د مکتب په کتابونو را خلاصې کړې. څو ورځې په احتیاط ګرځېدم؛ خو ورو ورو مې عادت بدل شو، او پوه شوم، چې زه ښه وم؛ نو ټول ښه دي!
د چاکو عادت مې پر ېښود. داسې هر عادت بدلېدای شي.
فکر، دریځ، چلند، ډول، جامې هرڅه داسې دي.
سنګار او د خېرې، ویښتانو لړل او نه لړل او ډولونه یې ټول داسې دی.
کورنۍ ژوند، د کورونو ډول، د کورونو مهندسي، لارې، ګودرونه، سړکونه، باغونه، میله ځایونه، ورزشونه، راشه درشې، جشنونه او نمانځغونډې، د برکت ځایونه او سړي، او ځېژونه،
ادبیات او موسیقي...دا ټول ځکه راباندې ښه لګېږي، چې ورسره عادت شوي یو.
دغه سپېڅلي پلرونو راکړي، او خپله د هغو له مینځه، اصله او اصالته نه خبر یو او نه څه شخصي تجربه ورځخه لرو.

ژوند د ماشومانو دی

«ماشومان که د مشرق یا د مغرب دي– د ژړا او د خندا انداز یې یو دی» ساېل

لږ ځانونه ماشومانو سره مقایسه کړئ. ګورئ، هغوی نه موږ په شان خواږه خوري، نه هسې جامې اغوندي، نه هسې راشه درشه پالي، نه هسې احساسات ښیي،
نه زموږ له خبرو، او عقلي-منطقي بحثونو خوند اخلي
او نه زموږ د سپېځلو عادتونو او څیزونو څه خیال ساتي!!!
ماشومان پټ پاچایان دي.
هغوی په زړونو دومره شتمن او ماړه دي، چې بې تخت او تاجه پاچاهي کوي.
هغوی ته پوړنده پیتاوی، د ویالې غاړه، دښته، د شتوتلو پټی، د خره د شاه سپرلی، منډې، ځغاستې، خنداوې...هرڅه د باچاهۍ بې شانه تختونه او تاجونه دي.
د ماشوم لپاره ټوله ځمکه د پاچاهۍ تخت دی.
ماشومان ژوند کوي؛ خو په هېڅ شي زړه نه تړي، په هېڅ شي عادت کېدل نه مني.
ماشومان په دومره خبرو نه خلاصېږي، نو تر بله ګامه به یو څه ساه واخلو!
په زړونو او زړورو خیالونو مو برکت اوسه!

لسم ګام

له دې کوڅې يې
ځراغونه هدېرې ته وړي
کورونه قبرونه لري
ومان نيازی

د اسماعيل قصه داسې هم جوړېږي

اووه، اته کاله دمخه، چې ملي راډيو تلويزيون کې، د نجيب روشن د رياست په زمانه کې، هلته په کار لګيا وم. يوه ورځ د تلويزيوني خبر په ځانګه کې، په دې اُورونو-انقلابونو غرېدلو، چې ارواښاد کبير عمرزي دا کيسه ميدان ته را واچوله او موږ يې ور باندې چوپ کړو:

هلمندی بابک، د کلي او تربرو پيغورونو تنګ کړ، او مخ په کابل يې را واچول.

بابک، له کابله مخ په ګرديز ور ولويد. ددغې کيسې «اسماعيل» يې، د حکومتي اردو په يوه اطرافي کنډک کې پيدا کړ. له دومره ستړيا

حقيقي تسليم: «نفس بايد له هرڅه لاس واخلي؛ ترڅو روح وکولای شي، له خپلو (مادي، عاطفي او ذهني) پوټکو او غلافونو ووځئ، او د بشپړې آزادۍ په لور لوړ شي.»

وروسته یې لاسونه ورکړل، چې اسماعیل یې مچ کړي. شپه یې هم په قشله کې ور سره واړوله، خو په دې شرط چې کلي ته به ورسره ځي، او پلار به یې واده ورته کوي!
اسماعیل، له ټولي کنډک ته، له کنډه غونډ ته...همداسې د امرونو سلسله تکمیل کړه او له پلار سره، کلي ته د واده په رخصتۍ ولاړه.
سپین، یا غنمرنګی، ږیره خر ېلی، ځوان وروسته له وختو کلي کې کښته شو.
چا پېژانده او چا نه پېژانده. خو کلي کې دا خبر لکه باد داسې تیت شو:
«خبر یاست که نه؟ پلار یې خپل ضابط اسماعیل زوی کلي ته را ورساوه!!!»
اسماعیل، یوه یوه همزولي ته کتل او اوبه کېده. ښه وه، اخر په کور کې له دومره ستر ګو ګوښه شو!
شپه شوه. ډوډۍ وخوړل شوه. ملا د لمانځه آذان وکړ. پلار خپل ضابط زوی، په ښایسته سپینو کالیو کې، په جومات را ننویست. له دې سره ټولو مخونه له آمام را واړول، او حکومتي ضابط ته یې کتل.
اسماعیل شرم نیولی وه، او ځان یې وروستي صف کې برابر کړ. ښه ؤ دې وخت کې قامت شروع شو او کلي ته راغلي ږیره خر ېلي ځوان، په خوشحالۍ لاسونه د غوږو نرمیو ته ور پورته کړل.
جمعه خلاصه شوه. ځوان مسافر غوښتل، چې پورته شي له کلیوالو مشرانو او همزولو ځوانانو سره په غاړه ستړي مه شي وکړي؛ خو د قومندان پلار سرې پرې را تاو شول. اسماعیل یې سوټ بوټ وتاړه. پلار چاړه را کښله او د ستر ګو په رپ کې یې ځان له دې غمه بېغمه کړ. یو شغغغغغ شو او د تکبیر نارې پورته شوې. دا کار د پلار قوماندان په دې خبرې سره ختم شو:
«جهاد باید له ځانه پیل شي!»
آه! لږ به ددغه زرغون درد له جاري اور سره چوپ شو.

یوولسم ګام

«مه پر بېړده، چې د نورو افکار، حتا زما...تا په حرکت راولي، او د هغوی په افکارو پسې مه ځه. ددې پر ځای خپل زړه ته غوږ اېښوول زده کړه. ژر به زده کړې، چې جسم او ذهن مو په یوالي کې دي او هغه مهال له ټول ژوند سره یووالی درک کوې.»

مور، ماشومان په زوره له لاسه نیولي، چې لویان شي! ماشومان د لوېدلو په خطر ور روان دي. خو شاهد یو، چې په دغه «لوی ځان» نشو ماشوم کېدلای.

زمونږ «اسمعیل» خو خپلې مادي جامې (کالبوت) له لاسه ورکړې، خو روح الهي سپرغی ده. او دغه د غږ او رڼا د اقیانوس مسافر خاځکی نه مري او نه یې څوک اسیرولای شي.
روح نه څوک بند ته اچولای شي او نه یې ژوبلولای شي.
نوزړونه باید ډاډه اوسي، چې الهي سپرغۍ به له اوږدو سر ګرانیو، آزموېښتونو، او تجربو وروسته، د ځانپوه موجود په توګه، خپل آسماني کلي ته ستنېږي.
نو راځئ یوه شېبه ماشومانو غوندې له اند ېښنو سپک شو.

ماشوم د حقیقت خالصه څېره

ماشوم د حال زماني اوسېدونکی دی. هغه ته حقیقت هره شېبه ژوندی

دی.
ماشوم هستي او نیستي یوه ځمي.
هغه ته ځمکه الهي باغستان دی، او آسمان په دغه باغستان را چاپیره کېږدۍ دی.
د ماشوم د سپین او خالص عقل په تله کې د ژوند پاچا، د ټول ژوند او ژوندو باغوان هم دی.

ماشوم چې د سرو زرو کانونو باندې ودروې، خو د هغه ستر ګې، حواس او زړه د بوډۍ په ټال کې الوزي را الوزي.
ماشوم زړه لرونکی دی او زړه په کې پاچا دی. هغه نه د نصیحتګر پلار کوي، نه د ملا او نه د هغه ډاکتر، چې راغلی او ورباندې د ایچ ای وی او ایچ ای څه شي واکسین لګوي.
ماشوم زړه ته تسلیم دی او زړه یې خدای ته پرایښی. تر ماشوم بل زړور نشته.
ماشوم ته د یوه پاچا کېدل او د بل باغواني، د اوبو په شان آسانه دي.
ماشوم ته ځمکه کور، آسمان یې چت، ستوري خدایي څراغونه او سپوږمۍ خدایي ناوې ښکاري.
او لمر د ژوند لوی باغوان ګڼي.
ماشوم ته دوزخ او جنت، د کور تنور او باغچه یو شان برېښي؛ فرق یې نه کوي.
ماشوم ته دغه شېبه رښتیا ده. هغه هر چېرې چې دی، هغه یې وطن، هغه یې جنت دی.
ماشوم ملائکې او ګاونډ باغ کې په خندا شنې پېغلې، یوه له بلې ورکې همزولې ګڼي.
ماشوم ژوند حلال ګڼي او له ټول ژوند سره مینه حلاله تر سره کوي.
ماشوم هرې څېرې، هر تفاوت، هر راز فکر-باور خاوند ته خاندي، هغه له هېچا نه وېرېږي؛
ځکه نو ماشوم د هېچا د بدلولو نیت او عمل نه تر سره کوي.
ځکه نو ماشوم له بنده آزاد دی.
ځکه نو د ماشوم وژل په هېڅ فکر او باور کې نه ځایېږي.
ماشوم ژوندی حقیقت دی؛ ځکه نو د حقیقت اولاد هم دی.
حقیقت یې پلار دی، مور یې دی، ژوند یې دی، شېبه او زمانه یې دی،
حقیقت یې د ستر ګو او بڼو په شان دی،
حقیقت یې د شاهر ګ په شان دی.
حقیقت یې د ستر ګو تصویر دی،
حقیقت یې د خولې غږ دی،
حقیقت یې د اورېدلو آواز دی،
حقیقت یې شېبه شېبه دی.

ماشوم همیشه په حقیقت کې دی.
ماشوم ته د کلي او کور دیوالونه، د هیوادونو پولې، د زندان پولادي دړې، پنجرې،
ځنځیرونه او زولنې، او روزل شوي زندانبانان، ټول اضافي دي.
ماشوم مور ته د دوه روپیو نه دی. دومره ساده ګي او بې پروایي یې، هېڅ فکر او فلسفه زموږ لویانو زړونو او فکرونو او حواسو ته نشي را کولای.
ماشومان دومره زړور دي، چې لویان شي؛
خو «لوی» دومره بې زړه دی، چې بیا هېڅکله نشي «ماشوم» کېدلای.
حقیقت د ماشوم هم عمری دی. ځکه په زړښت کې د ماشومتوب سهوې او خطاووې خوږې را یادوو او خپل مړه زړه ته، په دې
خاطرو سره، سیروم ور تېرو.
ماشوم د هستۍ په اندازه دی، او «زه- لوی» یوازې د ځان په اندازه!
ماشوم له هر ژوند او هر ژوندي سره ژوند کوي؛ ځکه بې زمانه دی؛ خو لوی هر بل ژوند ته له رسیو، چړو، تېانچو، لاسي بمونو او له اوره ډکو
واسکټونو سره ولاړ دی، ځکه په عمر تنګ دی. لوی یوازې په خپل ذهن کې ژوندی دی. او نور ژوند ته مړ دی.
ماشوم ژوندی شخصیت دی؛ خو لوی! لکه په انتحار کې د الوتي بدن یو میلیون تیتې عضلې، هډوکې، غړي، نه ویلې ارزوګانې او نورې
راز راز برخې!
آه! څومره را سره وسوځېدلې په دې سوځنده عکسونو، چې زموږ لویانو د سرنوشت په تابلو را ځړېږي! [۱]
لږ به د زړه په کور کې دمه شو!
لویه خدایه! لږ مو زړه را ماشوم کړې!

---

۱ – زه ډېرې مهال د قصابۍ دوکان کې، ټوټه ټوټه ځوړند پسه، وزې... ته ګورم او د هغه د برخې برخې شوي بدن درد، په خپلو حواسو کې تجربه کوم. پسه د مخلوقاتو تر ټولو د شریف موجود د ذايقې هوس، شل برخې کړی: تنه په یوه چنګک، زړه او ځیګر په بل بل چنګک، لاسونه او پښې دباندې له کلې سره، د ګردې لرګینې غولې پر سر ایښې، او ستر ګې آسمان ته حېرانې نیولې: وای وای انسانه ته میوه خور وې، غوښه خور شوې!
دې ته په کتو سره، ښایي زه د خپلو ټوټه ټوټه اعصابو، افکارو، احساساتو، وېلو او نه وېلو عواطفو، رواني او دروني رنځونو...په پاشلي حالت ویر نیسم. ښایي ډېری نور غټان هم زما په شان پاشلي ذهني، رواني، عاطفي وضعیت ولري؛ ځکه د ژوند خوند را نه کډه کړې؛ ځکه نو د ماشومتوب د شوتلې او مالګې خوندونه په خوب هم نه وینو؛ ځکه نو بوتلې اوبه هم مور ته د وېالې د خړو او ککړو اوبو خوند نشي راکولای!

دولسم ګام

«د بل وګړي د آزادۍ له پېلېدلو سره، زموږ آزادي ودرېږي؛ دې ته د مسوولیت واټ وای.»

ماشوم مغز لوڅې حقیقت

د ماشوم ستر ګې، حواس او زړه په ژوند را ټول دي. هغه یوازې ژوند ویني، یوازې په ژوند پوهېږي، او یوازې ژوند کوي؛ ځکه خاندي، بې پروایي کوي، او که د مور د ټول عمر د سرو او سپینو غوټه په لاس ورشي، نو د دوه روپو په اشپلاق یې ورکوي.
ماشوم، انساني ذهن جوړ کړي شیان، په دوه روپیو سودا کوي.
ماشوم له حقیقت سره څنګ پر څنګ، خوا په خوا او حتا یو ځای اوسي. حقیقت سره لوړېږي، غوړېږي او د حقیقت د یوه بڅرکي په

شان اوسي.
ماشوم ته حقيقت تک سپين او داسې دی؛ لکه د سهار ژېړی لمر،
لکه د تورې شپې سپينه سپوږمی،
لکه د سين شين شوږس،
لکه د ژرندې د ډبرينې ميچنې ګرځنده حرکت،
لکه خپله خندا او ژړا يې،
لکه د مور مچه يې،
او لکه د ځمکې پر مخ، د ژوند ميليونونه رنګينې او متفاوتې خبرې.
د حضرت مسيح دا خبره بيا را په زړه شوه، «چې ماشوم نشې جنت به ونه وينې!»
ماشوم ژوندی دی، تر او تازه دی. ماشوم يو دی. ماشوم يوالی لري. ماشوم په ټول ځان او «يوه ځان» پوه دی او واحد ځان اوسي.
ماشوم ژوند کوي او لويان ژوند تېروي.
ماشوم «ژوند کول، ژوند باندې پوهېدل او ژوندی اوسېدل» يو ځای تر سره کوي. خو لويان يوازې د ژوند سېل او ننداره کوي!
ماشوم د ژوند کامله ننداره ده. ماشوم د حقيقت ژوندۍ نښه او ځېره ده.
ماشوم حقيقت حاضر ګڼي. ځکه چې ماشوم په هېڅ شي باور نه لري.
ماشوم حقيقت کې داسې حل دی، چې حتا ذهن کې يې نه ساتي. ماشوم د حقيقت اوسېدونکی دی.
او بالاخره: ماشوم مخ لوڅی حقيقت دی.
ماشوم په ځان پوره دی. له پوهې، حافظې، عادته پاک دی.
ماشوم د هېڅ شي په اعتياد اخته نه دی.

د قومندانانو د شورا فيصله

بالاخره پر شمال د را خور جنرال په خودمختارۍ سره، د اسلامي انقلاب په خس او خاشاک مالامال سېل، د «ثور دموکراتيک انقلاب»، په وچه او خړو نيولې پلازمېنه (کابل) را واوښت.

له دې سره، پر کابل را سپرې څلور واړه لارې خلاصې شوې. له پلچرخي، سنګ نوشته، کوتل تخت، او کاريز ميره، کليوالي ځوانان، چې کلونه کلونه يې، د کابل آرمان کاوه، ټول د «الله اکبر» له نعرو سره، آزادانه په کابل را ننوتل.
په کابل کې بېرغ بدل شو. دريشي پوشه وزيران، او رييسان په کورو کښېناستل، خو ځنې يې له پکول او پټو سره، د نويو فاتحانو مبارکۍ ته ورغلل. له راډيو افغانستانه د جواد غازيار، «مجاهد مجاهد...!» ترانه پورته شوه. پاکستانۍ څوارلس منی بوجۍ اوړه او پاکټي غوړي، منډويانو ته را ورسېدل. د کوپون مغازې بندې شوې. او آزاده موسيقي، تلويزيوني پروګرامونه، د ښځو عکسونه، او عسکري دريشۍ بندې او له کابله ورکې شوې.
مور، کابل کې بند پاتې «کمونستي بقايا»، اوس د نويو فاتحانو تر شک لاندې، کلي ته ولاړو.
د مېدان درې، د چاريکې سيمې، د حزب اسلامي تر زرغون بېرغ لاندې ساه کښله. زما د مکتب دورې ټولګيوال، عبدالرقيب، اوس جهادي لوا مشر وه. غاړې مو سره ورکړې؛ خو زړونه مو سره ونه تخنېدل، خبرې مو سره وکړې؛ خو د کر کې، ځانپالنې، او فکر-باور دريځ، د وليو مينځ کې مېړيان را خوشې کول.
بله ورځ کلي ته د ملاکاکا له مرکز څخه مکتوب راغی. ضابط آمان، چې نصب دوسته مجاهد قوماندان وه، خلک خبر کړل او په شپه شپه کې يې ټول، پټ په پټه په «قول» واړول او خوندي يې، کابل کې خپلو کورونو او کورنيو ته را ورسول او په دې توګه څوک د قوماندانانو شورا ته په لاس ورنغلل.
د مکتوب محتويات:
جهادي قوماندانانو شکايت کړی، چې له کابله راغلي کسان، سين کې لامبو وهي، وېښتان رمنځوي، کورتۍ په اوږو اچوي، په پولو ګرځي...
وار دې دمې دی! ټول مکتوب به په بل ګام کې خلاصوو!
پر زړونو مو برکت شه!

دیارلسم ګام

«ځنې موارد داسې دي، چې یوازې د څه
وخت په تېر بدلو سره، هغه زده کولای شو.»
هارولد کلمپ

د قومندانانو د شورا تورونه:
له کابله راغلي دولتي مامورین، واړه منصبداران، عسکر، مکتبیان او پوهنتونیان، په دې ګناه تورن وه، چې د ماموریت او رسمي کار د وخت کورتۍ اغوندي، سین کې لامبي، وېښتان رِمنځوي، د پتهو په پولو ګرځي او بله یې دا چې کورتۍ په اوږو اچوي!
امیر او قومندان په پاڼه دستخط کړی وه، چې یاد یاغي باغي کسان راتړول او د «ملاکاکا مرکز» ته ور وخېژوي، څو ددغو ناروا حساب ورځخه واخیستل شي.
دا د بل د بدلولو د دوزخ یوه وړه او هېره کیسه ده، خو موږ او تاسو انقلاب او ایډیالوجۍ سوی نسل، په سلهاوو او زرهاوو داسې نورې کیسې او خاطرې په یاد لرو، چې د بل د بدلولو د کار دوزخي اتلانو، د آزادو او خپلواکو انسانانو په ژوند، آزادۍ او بالاخره د هغوی په سر او مال باندې څه راوړل!!
غزنیوال اجمل سلطاني، چې د بل بدلولو اورونو یې پلار په ځان لاهو کړی، کیسه کړې، چې غزني او اندړو کې یې ځنې کسان یوازې په دې جرم، چې جیب کې قلم ګرځاوه، د مرګ تیارو کندو ته ور وغورځول.
په هرحال د مجاهد او شهید آمان شخصي مېړانه وه، چې ټول روغ رمټ کابل ته را واوښتل او څه مهال د قومندانانو له شورا پټ شول.

د قوماندانانو د شورا غوښنه برخه، هغه ځوانان وه، چې همزولي يې زياتره د پلرونو د عسکري او ملکي نوکريو او يا هم د مناسب کورني اقتصادي او اجتماعي حالت له مخې، د څو شپو په تمعه کابل ته کډه شول. د ارباب غريبداد په سرلشکرۍ، د بابا له غره را کوزو شويو موش کُش او يازده ټکه ټوپکوالو وړه بلوا هسې پلمه شوه، او ټول ميدان له حکومت څخه ياغي شو.
دې سره، د تاريخ د پاڼو په اوښتلو کې، د کابل په وجود، د ای اس ای د قوماندانی د «ستراتيجيکې ژورتيا» د نخشې له مخې، يوه په بله پسې زر چړې ننوتې.
په کابل د جنګ ځنګل را تاو شو.
په کابل کې لوړې انګولا کوله.
په کابل، د الله اکبر له نعرو سره، کتار کتار سکر بيست او سکر چهل را کوزېدل او په ګناهګارو او بېګناه ښاريانو يې خولې لګولې.
په حيرتانو کې، چې د نجيب په حکومت ټک وشو، نو د حکومت د غټ جنګي ماشين صاحب صلاحيت جنرالانو يوه خوا بله خوا لارې جوړې کړې او دې سره کابل غاړه کښېښوده او خپل ماتې خوړلي، منتظر با معاش و بې معاش مدافعان يې، په ټيټو سترګو بېرته کليو ته ور پر ېښوول.[1] اوس نو دور بدل وه! اوس نو خدای د مرميو او بمونو په کړس او کړوس کې را لويو شويو جهادي قوماندانانو ته موقع په لاس ور کړې وه، چې د کمونستي حکومت د واک پر کلونو کې، د خپلې مرګ ژوبلې په هره پېښه کې، دغه ور په ياد شوي همزولي، چې د هغوی د خيال او تصور په دنيا کې به، رېږه خريلي او چنګ چنګ بريتونه د ټانک پر سرونو ګرځېدل، اوس په بيغمه زړه تصفيه کړي.
ددغو کابلي شويو همزولو ګناه دا وه، چې دموکراتيک نظام تر بيرغ لاندې يې زده کړې بشپړې کړې وې، مامورين او منصبداران شوي وه، له روس صفته حکومت څخه يې معاشونه او امتيازات اخيستل!
هغوی رېږې خريلې، ښځې يې مخ لوڅې د خپلوانو ودونو او د غم او ښاديو محفلونو ته تللې راتللې، لوڼانې او زامن يې د پخو تعميرونو مکتبونو ته تلل راتلل.
او اصلي خبره داچې: د دوی کندوان او کورونه له روسي اوړو، غوړيو، زراعتي چرګانو او څه شي او څه شي ډک پک وه او کلي خوب او خوراک د ميګ الوتکو د بمونو په ډم او ډوم کې کول. او اوس يې د دوه ميليونه شهيدانو... ميليونونه معيوبانو، کونډو، رنډو تاوانونه غوښتل!!!
دا زلزله هم د مغلوبينو په سرونو او کورونو او مالونو تېره شوه! هر چا خپل کار وکاوه. څوک وژلي، څوک ټکولي، څوک يې د دوست او تربور

---

۱ – ددغې خبرې د سپينولو لپاره، د پاکستان د پوځي استخباراتو د رييس جنرال اختر عبدالرحمن کتاب «کابل بايد بسوزد/کابل بايد وسوځي» ولولئ

تر مخې سپک او بې عزته کړي... خو د چا چې طالع برابرې وې، او د چا خبره عقل یې کار کاوه، نو د معاش په پس انداز یا مکروریانونو کې د خپل اپارتمان په نیمه بیعه خرڅولو سره یې ځانونه روسیې، هندوستان او تاجکستان او ځنو یې حتا آروپا او امریکا ته ورسول.

یوه دمه به واخلو!

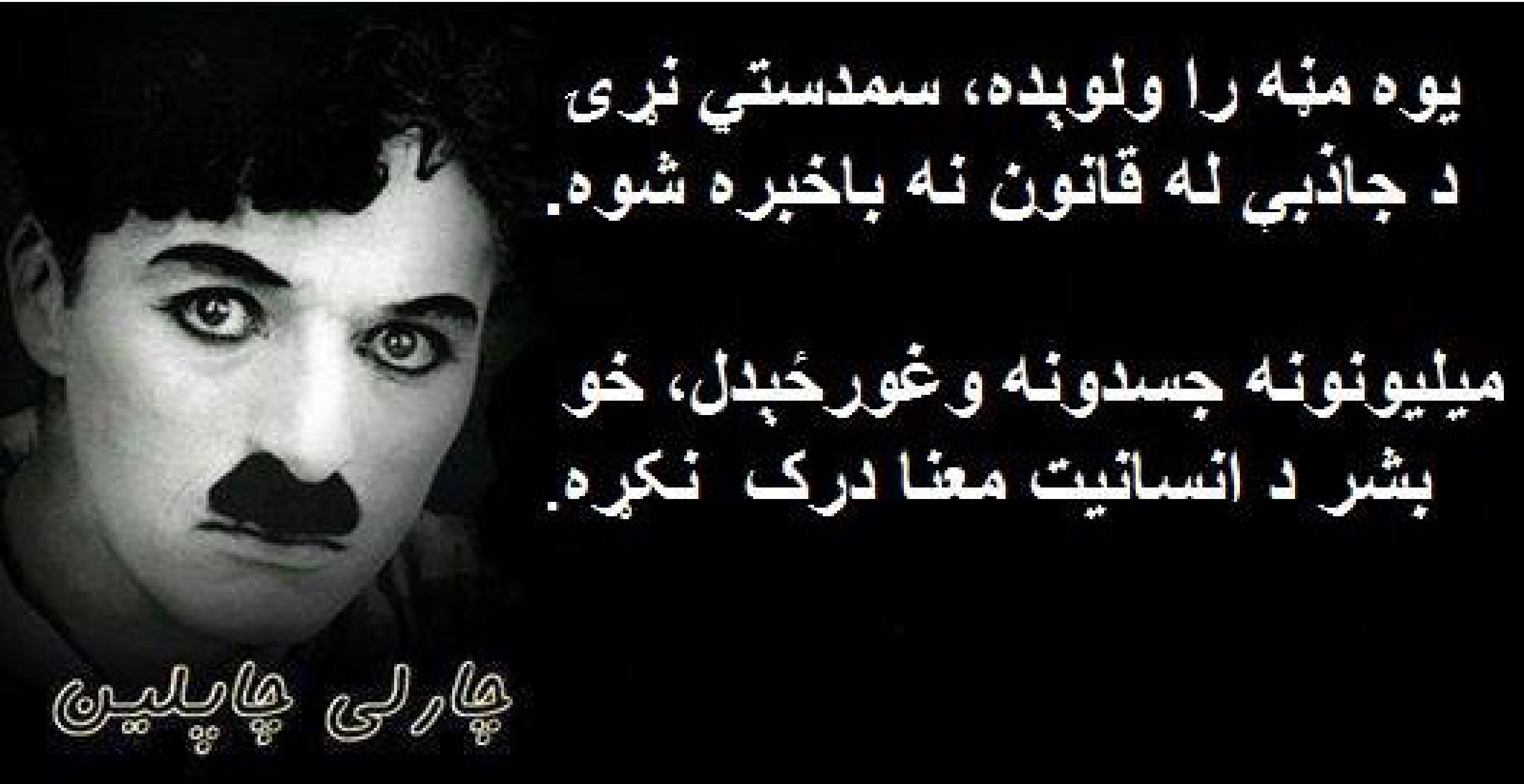

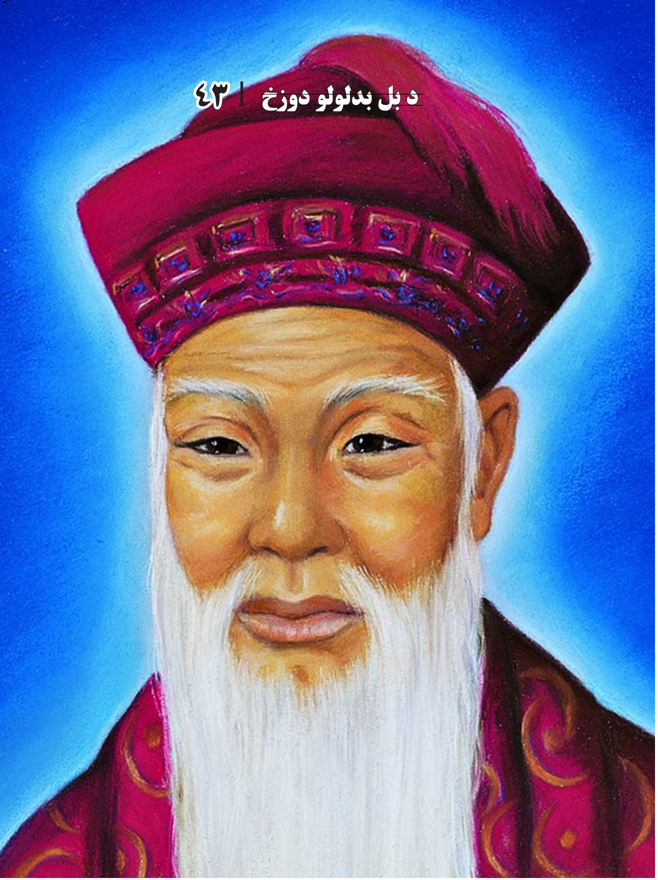

«له هغه څه چې لرئ یې راضي واوسئ؛
او ژوند خرنګه چې دی، جشن ونیسئ.
کله چې درک کړئ، هېڅ کمی او نقص نشته
ټوله دنیا به ستاسو وي.» لایي تسه.

څوارلسم ګام

«عشق یې بخښي، قدرت یې اخلي.»

لږ تر لږه دادی شاوخوا څلوېښت کلونه کېږي، چې پر افغانستان د بل بدلولو د دوزخ سور اور بل دی.
دا اور موږ خپله بل کړی.
دا اور له هغې ورځې بل شوی، چې زما ذهن کې دې فکر ځای نیولی، چې زه غوره یم بل بدل دی.
دا اور لا ځکه پر موږ راګډ دی، چې زه او زما فکر، چلند، اخلاق، رواج، دود–فرهنګ اصیل دي، د بل راته بدل او ناچله بر ښیي.
دلته که د کارګر او بزګر سور نظام راشي، که امریکې کې روزل شوې ډموکراسي،
دلته که خلافت ټینګ شي، یا ملتپال د قدرت پر آس سپاره شي،
نو بیا هم اور بل دی، ځکه چې موږ ځانونه، د خپل کړي اصولي فکر–باور، اخلاقو، فرهنګ او تمدن ځانګړي عسکر حسابو؛ نو د بل بدلول زموږ ورځنی کار او بار دی.

لویان؛ د حقیقت کاغذي ڤېرې

حقیقت له ټول بشري عقل، تفکر، ایجاد او پاللو مشر او بر دی. او ماشومان د حقیقت په عمر دي. ځکه یې سترګې، لیده کاته، خنداوې، منډې او لوبې، د روح

جنتي سرنوشت، د سرې مخې ته ږدي.
دا ژوندی الهي نښې دي او دغه خدايي نښې نه دي عادت شوي.
زموږ «ښه» د ماشوم سپين او له عقله وحشي ذهن ته لکه چرس او سره شراب داسې دي. او موږ هغوی په خپلو مقدسو چرسو، بنګو، هيروينو او شرابو معتادوو.
آه! لکه، چې ټول عقل معتاد دی!؟
موږ ماشومان په را لوېدلو سره، دومره په زوره په خپلو خبرو، ويناو، نصحيتونو او رواجونو عادت کوو، چې دا يې په يوازيني فکر، باور او چال چلند واوړي.
موږ له ځانه يوه تکرار دنيا پر ېږدو.
موږ له ځانه تکرار انسانان پر ېږدو.
زموږ ښه په ګل ګل ماشومانو کې متناسخ کېږي او دې سره د «نوي» ماشوم زوکړه، بيا بيا څټ ته غورځي.
موږ دومره تنګ نظره يو، چې ژوند ته د يوې بلې خبرې، يوه بل فکر–باور، يوه بل اخلاق او رسم او رواج اجازه نه ورکوو. موږ خپل بچيان، او خپلوان او د خپل او تېر نسل په خپل تکرار بدلوو.
ځکه د زړو شيانو لپاره جنګېږو!
ځکه زړې حافظې را په کې حکومت کوي،
ځکه موږ د ژوند په خوند هېڅ نه پوهېږو؛
او دا ځکه، چې:
موږ ژوند نه کوو؛ بلکې ژوند تېروو!
ځکه نو هرڅه، چې خورو، نو مالګه يې پېريانو وړې. هرڅه چې څښو نو خوند يې نشته. هرڅه چې ګورو، نو زړه مو ورسره آرام نه مومي.
موږ هرڅه ګټو. هرڅه پيدا کوو. هر هر څه زيرمه کوو. خو داړ مو له زړه او ژونده ګډه کړې!
موږ څه شي پسې سرګردانه يو؟
يو څه به له زړه سره دمه واخلو!
ګوندې که زړونه او ذهنونه مو د حقيقت په اقيانونس کې يوه غوټه ووهي!

مینه ژوندی نړۍ لید دی.
مینه ژوند پنځوي.
مینه د لومړي کور په لور قطعي لاره ده.

پنځلسم ګام

می بخور مصحف بسوز آتش اندر کعبه زن
ساکن بت‌خانه باش مردم آزاری مکن»

مور «ځان» پسې سرګردانه یو. له مور ځان ورک دی.

موږ د «بل» عادت اشغال کړي یاستو.
موږ د زړو او پردیو عادتو مستعمرې یاستو.
له تاسو سره مې شریکه کړه، چې یو د پنځلسو- شپاړسو کلو سازماني ځلمکی، څرنګه یو د لمانځه په تور اکسا ته قلمداد کوي!
په دې هم سره خبر شو، چې د ذکرالله شهید د لیسې ښوونکی، فقط د کورتۍ د غټ چپه ګردن په خاطر، د خپل ډول صحرایي محکمې لخوا، سور کاپیر ثابتېږي او خندانه ځواني یې تر ډبرې لاندې کېږي.
او بیا د یوه مشهور جهادي تنظیم، د قومندانانو شورا، له کابله کلي ته ورغلي پخواني ړیره خریلي، په ولیو د کورتیو اچولو، و ښېنتانو ږمنځولو، لامبو وهلو او د پولو پر سر ګرځېدلو په تور، ځانګړې غرنۍ محکمې ته جلبوي.
خدای خبر څومره خدایي عاشقان به د خدای د نوم اخستلو په جرم، د نفس پرستو بنیادمانو د غضب خوراک شوي وي؟ (نه پوهېږم په دې او دې ته ورته د نورو د بدلولو په اورلنو مرکزونو کې به څومره سپېڅې آسماني څېرې خاورې ایرې شوي وي؟)
موږ په ناخبرې توګه د یوه زاړه-ښایي مړه- تعهد لپاره، د ژوند نعمت مصرفوو.
دلته، د جنت په دې ورکه ځمکنۍ څنډه باندې ذهني اګاهۍ- ښه ده ووایم انساني اګاهۍ- د ژوند سوځولو دوزخي کورې ګرځېدلې، چې هره شېبه، هره ورځ او هر وخت د «بل» په شخصي او فردي عقیده، باور، فکر، طرز، سلیقه، ډول، مورال... د قهر او غضب اورونه ور بلوي!
دلته نېږدې هر مکتب، فکر-باور د ځانپېژندنې او حقیقت سرچینې موندونکې په دعوې سره، په ځاناخبري ډول په خودپرستي او باطني غرور پېښه کړې او څکه نو له خپل ذهني چاپېریاله بهر ژوندی نړۍ، د بت- فکر پلې کولو لپاره، روغنیات یا د سوند مواد ګڼي.

ځار ځار له خپلوا کو ماشومانو شمه

ماشوم د انسان په لاس او عقل جوړ شوي فکرونه، اندونه-باورونه، فرهنګونه او تمدنونه، د وچ کاغذ پر مخ د مشرانو غلط کارونه ګڼي.
د ماشوم ژوندي احساسات او عواطف د حقیقت له سرچینې را بهېږي.
هغه او حقیقت سره خپل دي.
هغه له حقیقته پیدا شوی.
حقیقت یې پلار دی، مور یې دی، حقیقت یې له شودو ډک تی دی.

حقیقت یې آسمان دی. حقیقت یې پښو لاندې هواره ځمکه ده.
حقیقت یې ستر ګو کې هر موجود تصویر دی.
حقیقت یې خوب دی. حقیقت یې ویښه ده.
حقیقت یې د زړه غوښتنه ده. حقیقت یې د خولې خپلسرې خندا ده.
حقیقت یې وړیا ډوډۍ، اوبه او هر شی غوښتل دي.
هغه حقیقت د هرڅه پلار بولي.
ماشوم ته ژوند او د ژوند بېلیونونه شېرې، د حقیقت ډول ډول ننداري ښکاري.
ماشوم د روا هستۍ هستو ګن دی. ماشوم هرڅه حقیقي او روا بولي. دا د خالصې مینې نندارچي دی.
ماشوم ته مینه وړیا ده.
هغه هر شی ځای پر ځای غواړي او تر سره کوي! ځکه یې لوڅې ډډې، لوڅې میتیازې، لوڅې مچې په شهوت کې نه ځایېږي!
ماشوم لوڅ او زړور خدایي مینه ګر دی.
هغه په عشق ډک دی. ځکه نو دنیا، شېرې، وګړي، شېزونه، ښایستونه، آوازونه...هر هرڅه خپله روا مینه بولي.
ځکه نو دغه خدایي مخلوق د بې قیده او شرطه مینې، بې پروا مینه ګر دی.
هغه ایډیالوجۍ، اندونه–باورونه، چې د بل د بندي کولو، تړلو، له آزادۍ محرومولو، وژلو او تباه کولو په خیال کې دي، څومره خدایي دي؟؟؟
موږ ته د خپلو خولو او خیرو بوی عطر دي او د نورو ګلابي شېرې او طبیعي عطرونه راته د شیطان په میتیازو ککړ برېښي.
موږ په ځان عادت شوي یو.
موږ د یوه رنګ زیارتونه یو؛ خپل رنګ. موږ کې خپلې زړې ذهني او عادتي شېرې زیارت شوي دي.
موږ په خپلو ماتو ګوډو افکارو، اخلاقو، عادتونو، رواجونو، رسمونو...د روسو له «ټولنیز قرارداد» لوړه بیعه ږدوو!
«که څوک تله د انصاف په لاس کې درکړي/خپل ټټو او د بل آس به برابر کړې.» حضرت رحمان بابا
یو څه به بې خبرې ځان ځان سره دمه شو!
ګوندې که را څخه ورک ماشومتوب، د زړه له کومې ګوښې آواز را وکړي!!!

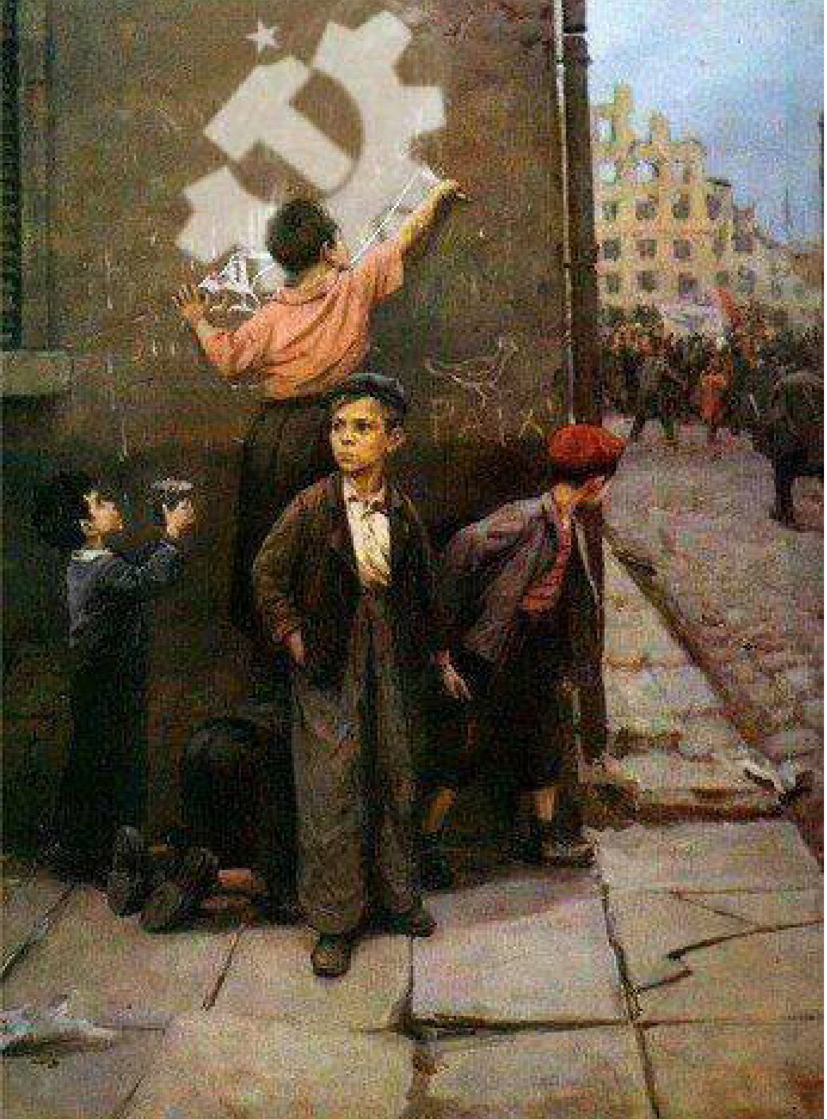

شپاړسم ګام

«هېڅ بینادم، مکان او یا کوم شی کامل نه دی...څومره آسانه ده، چې د بل تفاوت ته د خطا په ستر ګه وګورو. موږ د «سم» او «ناسم» په اړه د خپلو عقایدو په بند کې اسیر یاستو.»

د بل بدلولو حاکم اخلاق، په ملي او نړیواله کچه، د زیاتو ورانیو، قتلونو، غمونو او دردونو لامل شوي دي. د بل بدلولو، د انسان شرافت داغلی دی. دې فکر شریف انسان په یوه غاصب، نیواکګر، زندی کوونکي، قاتل او ورانونکي حیوان بدل کړی دی.
د بل بدلول، د جګړو مور دی. له قدیمه را هیسې، بل بدلول پر ذهن حکومت کوي؛ ځکه نو ذهني-مادي مذهب هم بلل کېدلای شي.
بل بدلولو لومړی ذهنونه او فکرونه لاندې کول -او اوس یې لا بېدریغه لاندې کوي- او وروسته؛ لکه له وښو لاندې اوبه، په حکومتي مرکزونو

يرغل وروړي.
دې جګړې واکمن فکرونه، مادي-ذهني مذهبونه، اخلاق، رواجونه او تمدونونه، پخپلو سړيو او وسلو سره را نسکور کړي او نړولي دي.
د بل بدلولو د هر نوی عصر په پېل کې، د وخت د زورور مادي-ذهني نابغه کوډګر، په زورورو احکامو سره، انساني اګاهي مغلوبه کړې او له دې سره يې خپل سړي او سرتيري، خپلې وسلې او ټانکونه، خپلې سرچينې او خاوره، د زاړه او له موده لوېدلي ذهني- مادي مذهب او واکمنۍ او له ښې وتو فرهنګونو پرضد ور اړولي او دې سره د نړۍ محتوا او شکل په نوي ښکيلات او زبېښاک کې وژلي ودرېدلې.
له دې مادي- ذهني اوښتون سره به راټوله شوې انساني، کلتوري، اجتماعي او حتا اقتصادي سرمايه نړېدله او ددې پر کنډوالو به د فاتح فکر او باور بېرغ ودرېده، شکل کېده او د هر څه ظاهري حالت به جوړېده.
بيا نو نوې نمانځنې رامينځته کېدې. نوي شواليه او سرداران نمانځل کېدل. د وژل شويو لويو وينو تويونکو زيارتونه او متبرک ځايونه جوړېدل او تويې شوې وينه، د قلم له لارې، د تاريخ کتابونو ته ننوته. او اينده ماشومانو د خپل ډول کله منارونو روايت، د حماسې په نامه لوسته او په ډله ييزو ترانو کې زمزمه کاوه.
نه! نه کېږي! څه شی دي، چې افشا کېدل يې مخکې له وخته دي. دا کار لويه بيعه غواړي!
زما وجود د «قتل» بندولو چيغې وهي!
نو ورکه دې وي د مرګ رسۍ، يا چاړه، يا توره، يا توپ، ټوپک، الوتکه او هغه وژونکي واسکټونه، چې ګل مخو اوولس، اتلس او شل کلنو ته، د تويې شويو وينو په وزن، ناليدلې ناوکۍ، د بې مړي جنازې په اوله شپه، بې ټنګه او ټونګه په لاس ورکوي!
له هغې ورځې چې انسان د «مسوولیت» او «رسالت!» او «نجات!!» او څه او څه په نامه، د بل بدلول پېل کړي دي:
له هغې راهيسې يې سپين خدايي طبيعت اوښتی!
له هغې را په دې خوا يې جنتي څېره سپېره شوې!!
له هغې را وروسته، هغه د فکر غلام دی او غواړي دغه غلامي په ټوله ځمکه جاري او د تل لپاره دود وګرځوي!!!
له ټولو ذهني دلاېلو چې تېر شو،فقط ځان تر پوښتنې لاندې راولم!
راځئ، خپله يې تجربه کړو، خپلې پوښتنې ته هغه ځواب ومومو، چې زړه کې مو له سترګو او حواسو پټ دی.
آزادي او ځان موندنه مو سرنوشت اوسه!

اوولسم ګام

«هرڅه تېرېږي...یوازې خدای دی چې بدلون نه مومي. مورږ تول مخ په یوه مقصد سفر کوو.
یوازې لارې مو سره توپیر لري.»
تلپاتې لار

اکبرجهاد

دې دمه کې یوه پوښتنه نه وه، بلکې پوښتنې را په کې په چیغو شوې:
که د بل د بدلولو کار او بار، چې احزأبو او سیاسیونو په ټیکه اخیستی، نه وه- نه وي- آیا بیا به هم وینه تویې شي؟
آیا زندان کې به څوک پاتې شي؟
آیا ځوانان به مو ځوانیمرګان شي؟
آیا کرکه به داسې د زړه ښایستونه را خوري؟
دا او ډېرې داسې نورې پوښتنې د میلیونونو افغانانو پوښتنې دي. دا د نړۍ د هرې ایډیالوجۍ او د ذهني او رواني باورونو ځپلو ملکونو د میلیونونو انسانانو لپاره پوښتنې دي! دا پوښتنې هم زما او هم د هر بل انسان پوښتنې دي. او هم له ما او هم له هر انسان څخه مطرح پوښتنې دي!
نو د پوښتنو د ځواب مرکز زما دننه دی. رښتنی ځواب زمورږ هر یوه خپل ځواب دی. نو راځئ خپله دغه طلایي برخه په خبرو راولو!
زه، ته، هغه! هر یو، سره له دې چې د بل بدلولو دوزخ، ژوند او هستي را سوځولې، له دې سره سره، بیا هم په یو ډول نه یو ډول سره، د بل بدلولو، ذهني او عملي دریځ کې ښکېل یاستو!
زه که غواړم د بل بدلولو له ذهني او عملي دریځه آزاد شم؛ نو بیا د ځاني، کورني، اجتماعي، کلتوري، محیطي، قشري، حتا کاري-مسلکي خوندیتوب له بیمې محرومېږم!
نو دا اکبر جهاد دی.
دا د اور له سیندونو تېرېدل دي.

دا د سر او مال مرګ دی.
دا ځان، مال، عزت، هویت او شخصیت په اوبو کې خوشې کول دي.
ځکه نو د ژوند د ټولو پوښتنو ژوندي او تازه ځوابونه زموږ په خپل تقدیر کې ویده دي!
زه خو دلته په دې اوږده لیک کې دادی لګیا یم؛ غواړم ځان دقیق په هېنداره کې ووینم:

انسان د خپلو تالیفاتو غلام

موږ خپلو تالیف کړو قوانینو، اخلاقو، رواجونو...تېر وېستلي یو. دا پټې وسلې دي. دا لومړنی بې غږه تپانچې دي.
دا نه پېژندونکي زهر دي.
دا د ځان په لور وېشتل شوي توغندي او هېدروجنې، نایتروجني بمونه دي.
موږ د روا دلایلو په سپرونو او ډالونو مجهز یاستو.
موږ یوه فکر–باور اېل کړي یو.
موږ ذهني اسیران یاستو.
موږ د بل په زندی کولو، وهلو، دربولو، شړلو، وژلو او سوځولو سره، له خپلو ذهني نفسانیاتو سره له اصلي جګړې ښخه تښتو.
بیا وایم ذهني نفسانیات دغه پنځه دي: شهوت، قهر، طمع، تړلتیا او ځانپالنه!

موږ د غم نېشیان!

موږ ارمانجن یو. موږ د پلرو پلرو زخمونه، ژړاوې، غمونه، واویلاوې، آهونه، او د زړه سوزونه ځان کې را ټول کړي. یوازې لوحه مو نشته، کنه موږ زاړه، عتیقه موزیمونه یاستو. موږ د غم په نېشه اخته یو. موږ تیت او پرک یو.
زړه مو له ذهنه تښتي!
حواس مو له بدنه منډې وهي!
عواطف مو په حرامو ښکلاو پسې خونونه کوي!
پښې او لاسونه مو د ګېډې او شهرت اورتون ته، د بل له کورونو، په سوله او په جنګ، په واسطه او چشمبندی خس او ذغال را تښتوي!!!

او د روح خو هېڅ درک نه لګېږي!
«روح» یاد ته نه راځي!
په «روح» نه د ملا، نه د عامي سر خلاصېږي!
واااااا...ی! زه روح یم که دا دوه توته، له ختهو جوړ انسان شکله زیارت؟
که زړه را سره دی، نو ژاړم به، ژاړم به، ژاړم به...تر خپله خدایه، تر خپله خدایه، تر خپله خدایه....
لویه خدایا! که د غرېدا او استدلال عادت نه وای؛ حقیقت به څومره ساده وه!!!

اتلسم ګام

«خدای هغه څه دی، چې ته باور ولرې. هېڅ انسان د خدای د هستۍ په اړه تېروتنه نه کوي؛ خو یو انسان هم په سمه توګه نه پوهېږي، چې دده پېژندنه له خدای څخه څه شی ده؟ د خدای په اړه هېڅ راز او رمز نشته؛ خو داچې هغه، هغه څه دی، چې هر روح باور لري، چې واوسي. دا د خدای معما ده، ځکه نو ټول د خدای د لویوالی او عظمت په اړه د خپلې پېژندنې پر اساس، سره په شخړه او لانجه کې دي.»

زه یم زمرررررررر...!

علم په مورږ کې ختم دی. پوهه او باور په مورږ کې ختم دي.
اخلاق او شرافت په مورږ کې ختم دي.
دنیا او اخرت په مورږ کې ختم دي.
حقیقت په مورږ کې ختم دی.

نه پوهېږم دغه انځور د څه شي په لاسو ما ته را ورسېد ؛ خو زه يې ونړولم.

«مورې مه ژاړه، له دې وروسته نه وايم، چې وږی يم!»

اريان يم، چې ددغه جنت مخي سترګو ته په کتو سره څرنګه لمبه نه شوم، ايره نه شوم او له خپل همزولي نسل- چې بل بدلول لوی ثواب ګڼي- بيخي ورک نه شوم؟ دا ماته جنت دی، سور سوزونکی ؛ خو مينه ناک جنت.

يوه قصاب لاس دغه ماشوم له ژونده پرې کړ ؛ خو له خدای تعالی څخه به يې څوک پرې کړي؟؟؟

زه د ټولې هستۍ او نیستۍ څېره او ننداره یم.
زه په وګړو کې شهزاده یم. زه د ټولو سلطان یم. زه واکمن او زړور او یوازینی یم.
دنیا د اغزو کرونده ده. نور وګړي اغزي دي. په فکر او باور راته زهر دي.
او زه یم زمری، پر دې دنیا تر ما اتل نشته، بل په...
زه د خپلو دروغو بت یم. دروغ ما جوړ کړل او دروغو زه جوړ کړی یمه.

وګړي د لاس او بړدې او لنډې ګوتې

زما دویمې مورنۍ انا، چې د میدان دره کې زموږ د هستوګنې د سیمې یعنې چارېکې، د چارکلا څلورو واړو کلیو مشرانو او کشرانو به «ببو» بلله؛ په ښځتوب زړوره نارینه وه. هغې هم کور کاوه او هم یې د پټي بار پورته کاوه. هغې ته به چې چا د بل د نادودې شکایت ور وړ؛ نو وېل به یې:
«ښه وګوره! آیا دا د لاس ګوتې سره برابرې دي؟ بنیادمان داسې دي! خبر دی ته ګذشت وکړه!!»
ببو به له خپلې تمثیلي فلسفي وینا سره، د خپل لاس خلاصه پنجه او اوږدې او لنډکۍ ګوتې سړي ته خلاصې ونیولې.
د لاس په ورغوي او ګوتو یې نه د نقالو مکتبیانو په شان، د الجبر فرمولونه یا د کیمیا معادلې کښل شوې وې، او نه د سخات یا سرسایې د طریقې د ملایانو میم زورما ټوله زما...خو خلاص لاس یې هر انسان په خپل ځای کښېناوه.
ببو دغه فلسفه په خپل اویا- اتیا کلن عمر موندلې وه. خو دغې ساده تجربي فلسفې سړي ته دا ورښووله، چې انسانان په قد او په وزن او په قوم یا ژبه برابر بدلای شي؛ خو په مضمون او معنا نه!
انسانان به په مکتب او مذهب یو وي؛ خو په فکر او ذوق نه!
هغوی په یوه ځای، یوه تمدن کې ګډ ژوند کولای شي؛ خو په چلند او اخلاقو به جلا جلا وي!
انسانان به په یوه نسل کې، یوه مدرسه کې، د یوه کتاب درس ته کښېني، خو اګاهي به یې سره متفاوتې وي.
انسان ښایي له ډېرو شیانو ناخبره واوسي؛ خو زیاته ناخبري یې له ځان څخه ده.
انسان د برابرۍ په شعار ډېر آسوده کېږي؛ خو نه پوهیږي، چې هم خپل شخصي حق او هم د نورو فردي حق تر پښو لاندې کوي.
انسان هرڅه چې ده، د فردي اګاهۍ وضعیت یې دی. او دا د انسانانو د تفاوت اساسي برخه ده.

د ببو اصلي اشاره، دا ګاهي له مخې د انسانانو متفاوتو دریځونو ته وه.
انسان تر هرڅه دمخه «فرد» دی. او دغه فردیت د هغه د ګاهي وضعیت را منځته کړي. نو په دې اساس، د «برابرۍ» عمومي شعار دلته خپل مضمون بایلي؛ ځکه انسانان دا ګاهي متفاوتې سطحې دي!
د کلیوالي ببو یوې خبرې «آیا دا د لاس ګوتې سره برابرې دي؟ او بنیادمان د لاس ګوتې دي.» خروار خروار معنا زموږ پر خوبولې، سترې او پټې انساني اګاهۍ را شیندلای شي:
«بنیادمان د لاس ګوتې دي. آیا د لاس ګوتې برابرې دي!؟ داسې هر سړی فرق کوي. څوک لږ پوهېږي، څوک ډېر پوهېږي. څوک په یوه فکر او خیال وي، څوک په بل فکر او خیال وي...!»
موږ اعداد شمېرو. په یوه کې یوازې یو ځای وي. یو فکر فقط یو فکر دی. یو باور فقط یو باور دی. د یوه لاس ګوتې هم داسې دي. پنځه واړه ګوتې دي. خو ګوتې دي؛ نه «ګوته»!
پنځه واړه ګوتې له غوښنو عضلو او هډوکو جوړې دي؛ خو هره ګوته جلا کار، جلا شکل او جوړښت، جلا سرنوشت، او جلا استعداد او شاید هم جلا خودا ګاهي لري. ځکه نو دا «ګوتې» دي!
و ګورئ! یو مذهب فقط یو مذهب دی؛ ځکه چې یو ډول اخلاقي-عبادي اصول لري.
یوه مذهب کې مېلیونونه وګړي شامل دي؛ نو د یوه مذهب د پیروانو شمېر، د مذهب شمېر نه شي ور زیاتولای. ځکه ټول د یو ډول اوصولو تابع او فرمانبردار دي.
خو انسانان رنګ په رنګ دي. متفاوت دي. د لاس د ګوتو په شان مختلف استعدادونه، واکونه، مسوولیتونه، کارونه -او تر ټولو مهم- هر یو خپل خپل برخلیکي ذخایر له ځان سره لري.
انسانان خپلواکې اګاهۍ دي. هر انسان د خپلې فردي آزادۍ او مسوولیت خاوند دی.
ببو، چې ما به «ادې» بلله؛ ولاړه! اوس یې کالبوت د میدان درې، د خواجه اسحق ولي له زیارت ور بر، د لوړې غونډۍ په خاروینه ډډه، تر دوو ښځینه شناختو لاندې پټ دی او اروا یې د نالیدلو دنیاګانو په سفر تللې! خو د خبرې زور یې نه سره ډیالکټیک ور مات کړای شو او نه د معاصرو بنسټپالو افراطي او یا معتدل تفسیرونه او تاویلونه د هغې له ساده فلسفې زیات زړه ته تازه اوبه ورکولای شي!
دې فلسفې ته به په بله ورځ بیا راګرځو.
اوس به یو شېبه خپلې اګاهۍ سره دمه شو!
په خپله فردي ازادۍ کې شنه اوسئ.

نولسم ګام

«د آزادۍ لپاره کار مه کوه؛ بلکې آزادي دې باید د هرې شېبې کار پا پله واوسي.»

وړوکی ذهن او ساده حقیقت

مرید له استاد څخه وغوښتل چې په حقیقت یې سر ور خلاص کړي!
استاد ووېل: حقیقت ساده دی.
وېل یې خومره ساده؟
ځواب یې ورکړ: دومره ساده، چې تصور یې نشې کولای!
د شاګرد ذهن زما په شان ټول عمر مادي-ذهني فلسفو ور ډک او ټنډ کړی وه؛ پوه نه شو! بیا یې استاد وپوښته:
«دا څنګه ساده دی، چې زه -حتا زه- نه ور باندې پوهېږم!؟
استاد ووېل: «ته یو کار وکړه: ځان د حقیقت له ذهني انځورونو تش کړه! هغه څه دې چې د حقیقت په نامه، ذهن کې ټول کړي؛ ټول لېرې وغورځوه!! له دې سره به حقیقت ستا تجربه شي. ته به حقیقت په شخصي توګه ومومې او ووینې!
موږ اصیل او ساده حقیقت، تر یو من کاغذونو، یو خروار نظرونو، فکرونو، فلسفو لاندې پټ کړی.
حقیقت هماغه ساده او ماشومانه سپین عقل دی. هماغه بې جهته، بې تعصبه ذهني موازنه ده.
زموږ جګړې ټبایې د یوه ذهني-مادي حقیقت لپاره وي! یا ښه ده ووایو، د حقیقت د ذهني شویو نښانو په خاطر وي. څکه د دین او باور، د فلسفې او بشرپالنې، د تمدن او لیبرالیزم تر بیرغ لاندې د وینو وېالې رواني دي. او بشر ورځ تر بلې عصري جنګیالی جوړېږي!
«بنیادمان د لاس اوږدي او لنډې ګوتې دي» دا زما د «ادي» د ژوند ټوله فلسفه وه. او خومره ښه وه. خو موږ او زما ورور، پلار، نیکه او کشر نسل کله دې فلسفې ته رسېدلې یو؟ موږ لګیا یو چې د لاس (چې ملت دی) ګوتې ټولې په یوه اندازه وړې یا اوږدې کړو!

وګړي د بوډۍ ټال په رنګ دي. زما د فکر- باور رنګ دنیا لپاره جګړنه مدرسه ده. دنیا زما دښمنه ده. دنیا زما لپاره غم دی. دنیا د تربره سنګر دی. دنیا بل بدرنګه کړې...

بیا زه یم...

زه دنیا مغلوبوم. دنیا ځپم. نور بنیادمان:

څوک وژنم، څوک په لاسو، څوک په پښو ګوډوم.
څوک بندیانوم. څوک ځان سره یرغمل ساتم!
اه! څه وکړم! غم غم مو د بل بدلولو دوزخ دی.
آه، دا شر له کومه شو؟ خو اول دا چې شر څه شی دی؟؟؟
شر، د روزل شویو او دود شویو ذهني-مادي باورونو محصول دی. ځکه نو «زه» وايي:
«زه یم زمررررر...ی پر دې دنیا!...»
د بل د بدلولو دوزخ دومره توري او کلمې وسوځول، خو خبره يې اوږده ده! راځئ دلته به يو څو پوښتنو ته ور لنډ شو:
آیا رواجي او ځانپالی «انسانیت» او خودمحوره «شرافت» يې په بیعه لوړ دی که يو خاشکی وینه؟
آیا که زموږ ټولو کورونه د الماسو او سرو یاقوتو له خښتو ورغېږي، د نیازمحمد او دوست محمد او په دې لیکه څو میلیونو نورو له ژونده محرومو شویو انسانانو د ژوند بیعه به پرې کړي او په څه شي به يې پرې کړي؟ نه ده، چې زړور شو او د بل د بدلولو دوزخ له خپل ذهن، زړه، احساساتو او عمل څخه وباسو.
موږ باید د ځان دننه، له تیارو ډکو خوندي کړو صندوکونو باندې زلزله ور ګډه کړو.
باید په لوړه مینه ګره چیغه سره ټولې کړکې، ځانغوښتنې، شهوتونه، تعصبونه، مادي-ذهني طمعې، په جعلي مفاخرو او مړو فکرونو پورې هر راز تړلتیا او د ځان تاییدولو تر پردې لاندې، خپلې رب النوعه خېرې او کانې افشا او بربنډې کړو.
لویه او په ژوند او ژوندو عاشقه خدایه!
د قتل فکر راڅخه واخلې!
د قتل احساسات او عواطف راڅخه واخلې!
د بل د بدلولو فکرونه، ایډیالوجۍ، اندونه او باورونه را څخه واخلې!
آه، ډېر وچغېدم، يو څه به دمه وکړو!
ګوندې که مینه ګر شو. مینه پوره ثواب ده.
ګوندې تر هغې د خپل فکر-باور دننه، د نفساني سلطنت نښې تشخیص کړو!

شلم ګام

«خو هغه چا لپاره چې د حقیقت د اور پدلو وس لري، زما یوه خبره هم معما نه پاتې کېږي. کلمې حقیقي دي او تلپاتې.»
ربازار تارز

زه دوزخ، بل دوزخ!

کلونه وړاندې چې کابل کې، بي بي سي سره همکار وم. یوه ورځ ولسي سندرغاړی عبدالله مقرى دفتر ته راغلی وه. هغه عجبه د کار خبره وکړه:

« هر یوه، یو څه کړي! نو ښه ده، چې هر یو بخښنه وغواړو!»

ښايي د سندربول مقري د وینا کلمې او جوړښت به بل ډول وه؛ خو دغه یې مفهوم وه. له هغې ورځې مباشتې او کلونه تېر شول؛ خو موږ دې بلوغ ته نه یو رسېدلي، چې له یو بل څخه عذر وغواړو.
بې ژونده فکر-باور زموږ زړونه او ذهنونه را وچ کړي.
موږ ګرځنده جادوګرو بتانو انتر منتر کړي یو.
موږ وچ او جامد او بت شوي فکر، د بل جنګ او جګړې ته را اېستلي یو.
ځکه په بل په تنګېږو. بل موږ په غوسه کوي. بل را ته دوزخ دی.
بل زما دوزخ دی؛ زه د بل دوزخ یم: حساب مساوي شو!

بل زما هېنداره دی.
زه هېنداره کې «ځان» وینم؛
خو هېنداره را ته دوزخي بڼې ښکاري.
خو هېنداره یوازې مخې ته ولاړ سړی یا شی منعکسوي!
منعکس شوی او بربنډ شوی زه یم؛ بل مازې هېنداره دی!
بل کې دوزخ وینم؛ ځکه دوزخ زه یم.
زه راته آشنا متن لوستلای شم.
یوازې را زده شویو معلوماتو باندې پوهېدلای شم.
زه یوازې له خپلو ذهني معلوماتو څخه غږېدلای شم.
زما چلند خپل ذهني معلومات را جوړوي.
نو مخکې تر دې چې زه بل «بد» ووینم، دغه «بد» مې لړل.
کله چې بل وینم، خپل بد را په زړه شي؛ بیا بل بد وینم. خپله بدو باندې ټنډه یم؛ خو چېرې د بل په ګېډه ورمنډم؛ ځکه بل زما هېنداره دی.
زه په بل کې (خپله هېنداره کې) د خپلو بدرنګه، تورو او لرغونو اورونو لیدلو (سکندر، ناپلیون، هټلر، چنګیز، ستالین، زئوس، میلاسوویچ او خپل سره او شنه، او تور سپهسالاران) جوړ کړی او د شیطان کار ته ګډولی یم.
زه په ذات کې، د خپلو بدرنګیو فاتح یم، خو اوس ادرس را نه غلط شوی:
مخ په چپه روان یم. او په دې قضاوتو، محکومولو، بندیانولو او وژلو سره، شېبه په شېبه د خپل ابدي «ځان» له دروازې لېرې کېږم، لېرې کېږم، لېرې کېږم...څو چې د عشق یو ژوندی سلطان په مخه راشي، د خپل ښځ ته پرې ایښې ځان په لور را ته ډېوه شي او د نجات سندره شي!
که ځان ته سر ور دننه کړم؛ نو ښایي ټوله بدرنګي، کچه توب، او بدي ځان کې، خپل تل او ضمیر کې را شنه ووینم! او پوه شم، چې اور دننه دی، جګړه دننه ده، د جګړې میدان او ځای دننه دی. او زه عمرونه عمرونه په غلط ادرس کې، له غلطو هدفونو سره جنګېږم.

نوی ژوند، نوی پیل

زما په موندنه او فکر دا اساسي جګړه ده. دا د ټول عمر جګړه ده او په دې جګړې سره یو وګړی پر ځان لاسبری کېږي. یو وګړی خپل اصل وجود مومي، او یو وګړی په خپل اصیل جوهر ژوند پېلوي.

دا نوی ژوند دی. دا تازه پېل دی. دا د خدای تعالی په لور د ورستنېدلو ښتینی هوډمن او ځانخبری مزل دی.
نو ځکه داسي ګڼم چي که یو بل د زړه له کومي ومنو.
یو بل ته ورور شو، خور شو، پلار شو او مور شو... او دي کار سره یوه بل ته سوله شو.
بیا بل زما ښایست ګرځي، زه د بل ښایست ګرځم. بیا حساب برابر شو. بیا ټول خلقت برابر شو. بیا ټول ژوند په معنوي حرکت برابر شو.
بیا هر مزل، هره لاره، هر لاروی فقط خدای تعالی ته رسېږي.
بیا هره لاره، د هر چا استثنايي لاره، خدايي کور پوري نښتي لار ده.
بیا هره لاره خدای تعالی ته رسېږي. بیا هر یو د خپل آسماني کور لاروی دی.
بیا نو بد نشته!
بیا نو شیطان بې وطنه کېږي.
بیا نو هره وینا شعر کېږي.
بیا نو هر حرکت په ژوندی نڅاه بدلېږي.
بیا نو هر تصویر د پرښتو خدايي ښکلا بلل کېږي.
بیا نو هر نفس، هره ساه اخستل د خدای تعالی نوم ګرځي.
بیا نو هستي د سوچه، تازه، او حاضر حقیقت مقدسه ځمکه ګرځي.
بیا موږ ټول سپین، ښایسته، لکه عاشق ماشومان داسي ژوند ته راوځو.
بیا موږ چېري نه ځو؛ ځکه ذهن جوړ کړی دوزخ را ته دروغ شوی.
بیا موږ چا پسي نه ځو، څوک نه بدلوو، څوک نه «ښه» کوو؛ ځکه هر څوک په خپل ذات کي «ښه» دی.
بیا له احتیاج ښخه وځو، له هېچا ویره نه لرو؛ ځکه چي وېره ذهني مخلوق وه.
وېره ځکه وه، چي زه په غلط ادرس کي، له غلطو هدفونو سره جنګېدم.
وېره ځکه وه، چي زما دښمن واقعي نه وه، ذهني وه.
وېره ځکه وه، چي زه برده وم او هوسناک ذهن بادار زما په زړه پښه اېښي وه.
په همدي به سره دمه شو!
ګوندي په بل کي د ځان بخښلو هنر بېرته را زده شي!

یوویشتم ګام

«مینه، د مینې په غوښتلو په لاس نه راځي؛ بلکې مینه د هغه چا پر لور ورځي، چې نور ته مینه ورکوي.»

ژونده! زه عذر غواړم!

اوس وېره نشته؛ ځکه بیا څوک په خپل فکر–باور نه را جذبوم، ځکه خدای تعالی لرم او کامل «قدرت، پوهه او عشق»، له هغه سره په «اوسېدلو» کې موندل کېږي.
چې له خدای سره واوسم، څه کار به را پاتې شي؟
چې عاشق نه شم، هغه نشته!
چې پرته له توپیره، په ژوند مین نشم، هغه نشته!
چې له ټول ذهن، حواسو، او ټول زړه او وجود سره عاشق نشم، له هغه بل ځای یم.[۱]
عشق له کلمې لوړ دی. تر بري ژور دی. له ماتې بهر دی. عشق د خدایي ژبې ټول نوم دی. عشق ټول کلام دی.
د ژوندي کلام د استاد په وینا: «دې ژوندانه کې ډېره مهمه ده، چې یو څوک له ځانه ډېر را باندې ګران واوسي. څه یو انسان وي، یا یو کورنی حیوان.»

زړه له جنته راوړې برخه

ربښتیا چې زړه ژوندی وي، زړه واکمن وي، زړه پاچا وي، هرڅه سپېڅلي کېږي.
دا بیا زېږون دی. دا نوی ژوند او نوی ژوندون دی. دا له سره ژوندي کېدل دي.
یوه ماشوم ته پام شئ! هغه پرېږدئ، چې د خدای تعالی په دې سپېڅلې ژوندۍ دنیا کې، سپېڅلی او ناسپېڅلی سره بېل کړي،
هغه ته حق ورکړئ، چې د وګړو او خدای تعالی ترمینځ نېږدېوالی او لېرې والی جریب کړي،
هغه پرېږدئ، چې ځمکه او آسمان سره جلا کړي!
ماشوم دا یو هم نه کوي؛ ځکه ماشوم سپېڅلی دی، دنیا یې سپېڅلې ده.
ماشوم داسې خاندي؛ لکه د خلقت په زړه کې چې وي.
ماشوم ته په مرغانو ډکه فضا آسمان دی.
هغه، ځاله کې ناست مرغه هم د آسمان په برج کېویني.

۱- مقري د ساده زړه خبره کوله نو زه د خپلې هرې هغې خبرې، هر هغه حرکت، هر هغه چلند، هرې هغې وینا، لیکنې، دریځ او هر هغه عمل په خاطر، چې د خدای تعالی د یوه آزاد مخلوق د فردي آزادی، شخصي قلمرو، او ګټو پر خلاف- ولو که په ناڅاهانه ډول- تر سره کړې وي، د زړه له کومې عذر غواړم!
زما په عذر او بخښنې غوښتلو سره یو، یو، یو... ژوند ژغورل کېږي.

ماشوم د حقیقت ګاونډی دی. او زه هم په بیا زېږون سره حقیقت کې هستوګنه پېلوم.
ماشوم خپل جنت دی.
ستر ګې یې یوازې جنتي ښکلاوې، رنګونه، ښایستونه ویني.
غوږونه یې یوازې جنتي ترانې اورې.
زړه یې مخامخ د الهي عشق او رحمت له بحره اوبه څښي.
خوله یې یوازې سپین، سوچه او ژوندي احساسات وایي، وایي، وایي...
تر هغو چې مشران یې زړونه، حواس او جنتي مستي، د عقل او اخلاقو په مسلخ کې ترې را وباسي او کبرجنو کتابدارانو ته یې وسپاري،
چې مامور ملا، یا ملا مامور ترې جوړ کړي.

مرګ د ډارنو کلتور

ژوند زړور زړه غواړي او یوازې عاشق زړه زړور دی. او د عشق قحطي عظیم ډار او هغه بیا په انتحار پښه ږدي.
ځان وژل، ژوند نه کول، او له ژوند څخه مخ اړول، بې وسي ده.
تېښته ده او زموږ د نه پېژندلي درانه ډار لپاره پرونی دی.
ژوند د آزمېښت ډګر دی. ژوند مبارزه ده. ژوند زړورتیا ده. ژوند اتلولي ده.
د مرګ په جوړولو سره غازي کېدل څه ځواني ده!؟ زه او ته باید د ژوند غازیان شو.
د ژوند غزا مېړه زړه غواړي.
ژوند د سختیو تجربه کول دي.
ژوند په لوړه ختل دي.
ژوند د غرونو له مینځه د لعل او مرجان را وېستل دي.
ژوند کار دی، زیار دی، زده کړه ده، آزموینه ده.
ژوند درد سر دی. ژوند د نامعلومو معلومول دي.
ژوند نوې لار، نوی حرکت، نوی سفر دی.

ژوند آسمان زده کول، آسمان ته ختل او آسماني کېدل او اوسېدل دي.
ژوند د حقیقت شرق ته تر رسېدلو پورې، پرله پسې لوېدل او را پورته کېدل دي، لوېدل او پورته کېدل دي...
دومره به لوېږې، چې لوېدل دې تمام شي.
دومره به پورته کېږې، چې هېڅ شي پورته پاتې نشي.
دومره به ځې، چې «هغه» ته هېڅ لاره پاتې نشي.
دومره به د ځان شمع بلوې، چې یو ځاځکې ماده، ذهن، احساس او عاطفه در پاتې نشي.
په داسې «هېڅ» کې به څوک پاتې شي؟ وواېه پرته له خدایه به بل څوک پاتې شي؟
هېڅ کې هېڅ نه شته پرته له یوه هغه څخه!
او دا ټول د خدمت لپاره، د الهي عشق لپاره او د الهي سپرغی (روح) لخوا، د خپلو ذاتي الهي صفتونو د خپلولو په خاطر تر سره کېږي!
او عشق بې تعریفه دی، یوازې په «آرامتیا، هوسایی، خوشحالی، اګاهی، بې طرفی او بې غرضی...» سره تمثېلېدلای شي.
نه! عشق بې کلمې دی.
عشق بې کلمې کلمه دی.
عشق الهي سرود دی.
ټوله هستي، ټول ستوري، ټول کیهانونه، ټول آدمیان، خزنده ګان، الوتونکي، غرونه، سیندونه، د باران ځاځکي، د هر شي غږونه، دغې شپېلی پو کړي.
نو:
لویه خدایه! زړونه مو ستا شول، لږ د مینې، اګاهی او آزادی باران!
یو څه ساه به واخلو!
بر کت یوسئ

دوه ویشتم ګام

نقل دی، چې ملنګ وویل:
هغه چېرې ولتهوم؟
ویې ویل: چېرې دې ولتاوه، چې ودې نه مونده؟
تذکره الاولیا، ابوسعید ابولخیر

انسان د نفسي ذهن په تیارو کې اسیر ګل

نشته داسې ګل چې له یو متنوع او په خپل فردیت را غوړېدلي انسان سره یې مقایسه کړم.

او د هر یوه بل فکر، باور، نظر او ژوند په شتوالي سره، دغه ټول آزاد انسانان، د خدای تعالی د ارادې په خدمتګارانو بدلېږي.

انسانان او ژوندي موجودات جلا جلا زړونه او غړونه دي او په دومره غړوره سمفونیکه دنیا کې، ژوند عجیب موسیقار جشن جوړېږي.

د بل په بښلو سره د ځان بښل

د ژوند رود له الهي سرچینو را بهېږي.

دغه رود سپېڅلی دی. هغه پنځولی او هغه مطلق «ښه» دی؛

نو زه ولې دغه ښه رنګ نه خپلوم؟ ولې ښه په خپل فکر، باور او دریځ سره نه ځلوم؟

دغه عکس انټرنت په لاس راکړ. دلته موږ او تاسو یو ځوان وینو، چې د افغانستان د دولتي پولیسو یونیفارم یې پرځان دی. سرتېري، پولیس او استخباراتي کارکوونکي، وسله وال مامورین دي. خو تر دې عکس لاندې یې کښلي وه، چې یاد پولیس پنجوایي کې تر اوسه ۶۰۰ ماینونه خنثی کړي دي. پنجوایي ماینونو زه ځوانی کې ځپلی وم. ځکه دی را ته د ژوند یو مېړن ښکاره شو. دی ښیي، چې له ژوند سره مینه هر څوک کولای شي. برکت دې وي د ژوند پر مېړنانو.

ولې د «کامل»، کاملې «ګاهې، آزادې او قدرت» لپاره لاره، مجرا، دريځه، او همکار نه ګرځم؟
آيا له ابدي حقيقت څخه پرته بل ښه هم شته؟ آيا ددې ارزښت نلرم، چې د حقيقت شپېلۍ او سندره شم؟
د کلمې د ژوندي استاد په خبره:
«هر فکر، کلمه او يا عمل، يا زموږ کالبوت پاکوي، يا يې ککړوي.»
نو لويه خدايه! ته مو زړونه د حقيقت د مينې ليوني کړې.
ته مو زړونه او ذهنونه د ژوند ليدلو او پاللو، مرستې او همکارۍ لپاره، د قديمي قديمي ذهني ميراثونو له خوسا خيرو او تيارو را خلاص کړې!
ته مو په ټول وجود له ژوند سره مينې کولو ته وزګار او چمتو کړې!
د ژوند او ژوندي حقيقت ښکلا او ځلا او مطلق ښه والی نشم ويلای. دا کار د ذهني ادبياتو او ساينسي معلوماتو په وس نه دی!
حقيقت د زړه ژبه غواړي او د زړه ادبيات لا د کلام ميراث خواره رب النوعه ګان، د ادبي صنايعو او فنونو شاهانه بازار ته نه ور پرېږدي.
دې بازار ته به د يوناني اسطورې له دروازې ور تېر بېږې.
دې بازار ته ننوتل د مخورو دروازه بانانو په اجازې سره کېږي.
دلته به يا لر ګينې پښې ځان پورې تړې يا به خپلې چنار چنار پښې اره کړې غورځوې.
دلته د مړو سرودونو او کتابونو د دودونو عطر دي، چې د تخليق د ډولۍ شهزاده ګان او شهزادګۍ به ور باندې مسموم شوي، د واکمن فکر او دريځ بازار ته ننوځې.
زړه بې اجازې ميېن دی. حقيقت هم په ټولو نظمونو، سرودونو، کتيبو، لوايحو، سنګ نوشتو، کاغذي متونو، او د ويندوز په جاو ګريو مشر دی.
حقيقت بې اجازې شتون درلود او بې اجازې ژوند کوي او راتلونکې هم ددغه بې اجازې حقيقت يوه نندارہ ده.
حقيقت تر ټولو مشر پوه او مشر ذهن او مشر وجود دی.
حقيقت د انساني ذهن له اجازې پرته ژوندی ؤ، ژوندی دی او ژوند به تل له الهي سرچينو له حقيقته ډک او مالامال راځي او بيرته ورځي.
حقيقت بې پلاره دی، بې موره دی.
نه فکر لري او نه د يوه فکر مخالف دی. موږ په ذهني دبدبه، د حقيقت په ښکار پسې را وتي يو.
خو حقيقت ته ځان سپارل، ټوله سوله ده، ټوله فتحه ده. او حقيقت د هرڅه کمال دی.
نو د خبرو پر ځای به يو دمه حقيقت ته غوږ شو.

درویشتم ګام

«د بل وګړي د آزادۍ له پېلېدلو سره، زموږ آزادي ودربږي؛ دې ته د مسوولیت واټ وای.»

بت شوی حقیقت

حقیقت کې یوازې آزادي، اګاهي او قدرت اوسېدلای شي. حقیقت زموږ په فردي آزادۍ، اګاهۍ او مینې سره تمثیلېدلای شي.
موږ د حقیقت مادي-ذهني کندولي یاستو. حقیقت زموږ د اګاهۍ د کندولي په اندازه را سره شته.
غوړېدلي اګاهي غوړېدلی حقیقت،
او متحجره، باورمنده، بشري تالیفاتو او عادتونو جوړه کړې اګاهي، هماسې زړه قدیمي او مړګ صفته اګاهي!
هر وګړی د فردي اګاهۍ مظهر دی. موږ خپلې فردي اګاهۍ را په ډاګه کړي یاستو.

جګړه دې ومري. جګړن فکرونه-باورونه دې اوبه یوسي.
دا وګورئ. ټوپک یې چېرې دی؟ پولادي خولۍ یې چېرې ده؟ ټانک او الوتکه یې چېرې دي؟ له ده شاید خپل ټولی او کنډک هم ورک وي؛ خو ده یو ژوند په غېږ کې نیولی. کاش هغه ورځ راشي، چې وسلې په وسله تون کې پټې شي. او موږ ټول د ژوند مینه ګر خدمتګاران واوسو.

اګاهي فردي انتخاب دی. ځکه نو حقيقت هم فردي دی.
وګړی حقيقت د خپلې اګاهۍ له قد ځخهويني، هغه بيانوي او په نورو تطبيقوي!
ځکه نو حقيقت د انساني اګاهۍ په خاوره، لرګيو، ژېړو، مسو او وسپنو سره بت شوی او اوس پر ځمکه باندې حکم چلوي.
مور ښايي د يوه بت شوي حقيقت بتخانه واوسو!
مور ښايي بنديخانې، زنځيرونه او زولنې، د اعدام او ګوېتين رسۍ او ساطورونه د «بت حقيقت» راضي ساتلو لپاره جوړ کړي وي!
ښايي ډېرې وينې توېدنې د بت شوي، يا وچ او زاړه شوي، مړه خو «تاريخي» حقيقت په خاطر رامينځ ته شوي وي!

آزادي د فرد سرنوشت

خو: له دې ټولو ذهني-نفسي کوډو سره سره، آزادي د فرد سرنوشت دی.
آزادي دومره ډېره، ناپايه او له تصور دباندې ده، چې يو سر يې له «ما، تا، هغه» سره دی او بل سر يې د حقيقت په نو پورې تړلی. او وګړي ټول د حقيقت اولادونه دي!
آزادي د حقيقت له مديني را پنځېږي.
آزادي خدايي ابدي کلمه ده.
«آزادي» په ټوله هستۍ کې، د خدايي کلمې په توګه لوړې ژورې وهي، تر هغو چې يو فرد د «صغير حقيقت» يا «صغير کيهان» په فردي اګاهۍ کې را ويښ شي.
دا نوی فرد دی. دا نه ځوک بدلوي، نه ځوک جوړوي، نه ځوک مقدس يا ناولي کوي.
دا فرد يوازې ژوند، آزادي، اګاهي او مينه ويشي.
په داسې «نوي فرد» کېدلو سره يو انسان، يو ژوند ژغورل کېږي.
يوه فرد کې آزادي پنځېږي. او نوی فرد د آزادۍ په نا نوشته سپين کانال بدلېږي.
د فرد سرنوشت د خپلې فردي آزادۍ پوره تجربه کول دي.

انسان هومره آزاد، چې کولای شي!

انسان آزاد دی، چې مادي شي یا معنوي شي.
انسان آزاد دی، چې ځمکه خپل پایتخت جوړ کړي یا په خپله فردي او نه تجربه شوې لاره، د آسماني پایتخت په لور الوت وکړي.
انسان آزاد دی، چې د ګېډې، حواسو او ذهن د اشتهاوو لپاره ټول ژوند مصرف کړي یا ځان د ټول ژوند خدمتګار وګرځوي.
انسان آزاد دی، چې بې قید او شرطه مینه ګر شي، یا د شهرت په ګټلو کې خپل زړه له لاسه ورکړي.
انسان آزاد دی، چې د انسان سوځولو بټۍ جوړې کړي یا د زړه له دریابه نوی تاج محل راوباسي.
انسان آزاد دی، چې دنیا په ځان او «ځان» د ذهني نفسانیاتو په شیطان وخوري!
او هغه انسان هم آزاد دی، چې ځان له مادي-ذهني خوبه راپاڅوي، او ځان کې ټول جهان را ویښوي او د خلقت د فلسفې په اراده، د ژوند او ژوندو او د ژوند د نغمه ګرې سرچینې خدمتګار ګرځي.
دادی آزاد انسان! دادی د آزادۍ ځواکمن خدمتګار، دادی د ژوند د ټولو رڼاګانو او نغمو همزولی.
دغه نوی انسان پسې به یو څه لټه وکړو؛ ګوندې زموږ دننه تیاره برخه کې خوب وړی وي!

څلورویشتم ګام

«ته خپله د ځان مشکل یې. باید پوه شې او مخکې تر دې چې د خدای راز درک کړې؛ پیل کې باید د خپل کوچني «زه» راز کشف کړې. دا قانون د «ځان» دی او خدای قانون دی. ځکه نو تا ته وایم، تر هغو دې چې خپل دننه پټ «زه» فتحه نه کړې، او د هغه معما دې نه ده حل کړې، د خدای په لټه مه وځه.»

«اصل انسان»

انسان په خپل فکر، دریځ او چلند سره نوی پیدا کېږي. دا بیا زېږون دی. دا نوی او تازه انسان دی. دا شان لوړ او «اصل انسان» د بل نسکورولو د مکتب

دا سړی ایني نومېږي. د هندو ایني مذهب، نژاد او نسل له موږ ښخه توپیر لري ؛ چلند یې هم توپیر لري. دلته زموږ «ژبې» څه اورونه وه، چې پر یو بل بل نه کړل!؟ خو ایني په ژبه باندې رسم باسي. هغه ژبه ښکلي کار ته وقف کړې. هغه تر دې مهال زر انځوره نقاشي کړې. ایني ثابتوي، چې موږ کولای شو، دغه ترخه ژبه همدا اوس خوږه کړو.

او باور له زولنو آزاد دی.
هغه هر بل ژوند او هر ژوندي ته د خدايي نښې په سترګه ګوري.
هغه ټول آزاد انسانان، د خلقت د آسماني شعر کلمې، استعارې، تشبيه ګڼي، انځورونه او اهنګونه ګڼي.
آه! څه وکړو! دا معاصر، باشعوره، روزل شوی،
په ځيره ښوی، په جامو ښايسته، په نوم سرلوړی،
په قوم، ژبه، نژاد، باور او تاريخ او هرڅه اصيل انسان ولې د بل له سر او مال څخه لاس نه اخلي!؟
ښايي ځکه چې موږ د اپلاتوني سمڅې هغه لرغوني سړي ياستو، چې د حقيقت تت سيوري مو په خپلو انساني اګاهۍ کې حفظ کړي!
بيا مو هغه ته پټ په پټه، د رب النوعګانو او خدايګوټو جامې، ځېرې، شاخ او بر بېت ور کړي او تر دې اوسه اوسه د هغو په خاطر، خپل او د بل سر او مال په قمار وهو.
د سمڅې د فلسفې له مخې، هر وګړی يوه شخصي اګاهي او يو شخصي حقيقت دی. له توازنه وتي حواس او ذهن، دغه شخصي حقيقت- هماغه د سمڅې په ديوال د حقيقت پروت تت انځور- په پرستش بدلوي او ددغه ذهني خدايګوټي په خاطر نه ځان آرام پر پرېږدي او نه بل څوک خپل خپل فکر، دريځ او باور ته پر پرېږدي!

د شخصي حقيقتونو سور ډګر

دا په جنګ سره ميدانونه،
دا په ډاګ پراته بې تنې سرونه، او بې سره جسدونه،
دا جنګ ته رنګ کړي، خموش ولاړ زغروال ټانکونه،
دا د مېګ او اف۱۵، ۱۶، ۱۷ ...، اواکس او ميراژ ډوله جټ الوتکې، ټول د فردي او بت ګرځولي حقيقت، په مکتوبه اراده جوړ شوي، چمتو شوي او پراخو نورو وينې تويولو او د نورو بدلولو آمر ته ولاړ دي.
حقيقت يو دی. حقيقت تازه دی، نوی دی، ژوندی دی او حقيقت همېشه او هميشنی دی.

خو زموږ اګاهي، چې د پلرو او نيکونو د غوره اخلاقو په دم او دعا او د اوږدو شوګيرو د قصيدو په زور را کړل شوې؛ اصلي حقيقت-ژوندی حقيقت- نه ويني.
حقيقت شته؛ خو موږ يې کتابتونو او موزيمونو او د قبرونو په لوحو او د معبدونو د خدايګوټو د مينجاورانو له خولې اخلو.
زموږ اګاهی حقيقت ورک کړی، ځکه چې حقيقت په هېڅ راز حواسو او ذهن کې نه ځايږي، ځکه نو حقيقت د زړو نښو په بڼه، موږ کې زيارت شوی.
هغه د ستر «رومي» د انګور، عنب... کيسه به مو اورېدلې وي!
ټولو انګور ياداوه، خو نومونه يې مختلف ورته کارول! او څو انسانان، په بېلابېلو ژبو کې د انګورو بېلابېلو نومونو سره په جنګ کړل.
څه ښه خبره ده: «خدای هغه څه دی، چې ته باور پرې لرې. هېڅ انسان د خدای د هستی په اړه تېروتنه نه کوي؛ خو يو انسان هم په سمه توګه نه پوهېږي، چې دده پېژندنه له خدای څخه څه شی ده؟»

دانګورو د نوم پر سر جنګ

انساني اګاهی حقيقت محدودوي. انساني اګاهی حقيقت لکه غوږ، پزه، ژبه داسې له اصلي سرچينې را پرې کوي.
زموږ حقيقت، د «حقيقت» يوه څېره ده. حقيقت په بېليونونو څېرو وېشل شوی دی. هر وګړی يو فردي حقيقت دی؛ خو «کامل حقيقت» نه دی.
کامل حقيقت د ذهني-حسي اګاهی له محدودو بهر او آزاد دی، ځکه نو پر ځمکه د حقيقت ګليکانې دروغجنې دي.
يو څه دمه، يو څه به ورو شو!
اخر ټول حقيقت ته په مزل کې يو!

پنځه ويشتم ګام

«د رستګارۍ ادعا مه کوه؛ تر هغو چې آوازې ستا پاملرنه ورجلبوي؛ تر هغې ورځې چې د بل ملامتيا، له خپلې هغې زيات ستا د اندېښنې وړ ګرځي، تر هغې د خپل «زه» پر مشکل لاسبرۍ شوی نه يې.»

حقيقت د جنګ مدرسه!

حقيقت ژوندی دی او په هر لور روان دی؛ ځکه چې هېڅ لور ته پرته له حقيقت څخه هېڅ شی نشته.
خو حقيقت چې وچ شو، بيا نو مړی دی؛ لکه بې روحه انسان چې مړی دی.
ژوند د حقيقت ټاټوبی دی. هستي د حقيقت ننداره ده. نيستي د حقيقت نه پېژندلې هستي ده.
حقيقت يوازې په ټول حقيقت کې ځايږي، لکه کائنات، لکه ځمکه، لکه آسمان، لکه ستوري، لکه د خداي تعالی ټوله خدايي چې د ژوندي حقيقت ځلېدلي حقايق دي.
لکه خدای تعالی چې په هېڅ شي نه بيانيږي، حقيقت داسې تر هر ډول ذهني بيان او عقلي تفسير او استدلالي جادوګريو لوړ او بهر ودرېږي.
انساني اګاهی حقيقت برخه برخه غلا کړی او دومره مهال انساني تېر د حقيقت په وچو، بې ساه او بې ژونده نښو، د تقديس لوحې لګولي او د خپل ډول کشيشان خپل کار وبار کوي.

جنګ دانساني اګاهۍ توليد

جنګ د نفس اولاد دی.
ياغي، له کنټروله وتلو ذهني نفسانياتو (قهر، شهوت، مادي ذهني تړلتيا، طمعي او ځانپالني) حقيقت په شنه اوربدل کړی! په دا ډول فضا

اعتزاز مې
پر انترنت وموندہ.
له عکس سره يې کښېل
شوي ؤ، چې د پښتنو
پر يوه غرنۍ مېنه يې
د ښوونځي پاسباني
کوله. اعتزاز ځان هغې
غېږ ته ور واچاوه،
چې واسکټ سره د
ګلځېرو ماشومانو
ټولګي ته ور ننوت.

کې، حقيقت د جنګ مدرسه ده!
انساني منظمو او متمدنو ټولنو، حقيقت مکتبي کړی او ددغه مکتب طلبه، د ژوند پر ضد جنګ ته په ډول او په باجه روان دي.
ژوند خدای تعالی پيدا کړی، خو معاصر باورمند او روزل شوی انسان، ژوند په کاڼو ولي.
خدای تعالی ژوند په بيليونونو او تريليونونو او...څيرو او نژادو او رنګونو کې پنځولی، خو انساني اګاهی بل رنګ، بل فکر، بل باور، بل دريځ...نه مني.
انسان ته «بل» دوزخ دی!
د «روا» او «ناروا» پولې انساني اګاهی جوړې کړي.
انساني ذهن په دې مېښ دی، چې هر شی- حتا حقيقت- د شي په بڼه ويني!

ذهن له زړه سره ضد کړی، چې خامخا به حقیقت په شکل، جسم، زمان او مکان کې خپل اوج څرګندوي.
انسان دومره مهال لګیا دی، چې «حقیقت» د شي په بڼه تر لاسه او د خپلې خپلخانې، قبېلې لپاره یې ثواب ګټونکی میراث پاتې شي.
دغه د (قهر، شهوت، تړلتیا (وابستګۍ)، طمعې او ځانپالنې) په وحشي اژدهاوو ډک انسان، حقیقت- د حقیقت سیوری- خپل ملکیت ګرځولی.
دغه انسان، په ذهني- نفسي اسارت کې، بل فکر- باور او دریځ ناروا ګرځولی.
دغه باورمند موجود، ځمکه په «خپل» او «پردي» وېشلې ده. او پردي ته زین کړي آسان ساتي، چې د لوی قهر په یوه جګړه کې یې له ځمکې ورک کړي.

د اخلاقو کتاب!

انسان سره له دې، چې غاښونه یې د سبو او میو خوړلو ته جوړ دي، خو غوښه خور را لوېږي.
هغه پر ژوندي ستوني تیره تیغ را کشول، د اخلاقو په معتبره کتاب کې ځای کړي.
حیوانات د خپل فطرت او طبیعي اړتیا له مخې، د یو بل غوښې خوري؛ خو انسان، چې عقل یې، په کاغذونو کې ثبت شوې؛ د کلونو، قرنونو او زرګونو کلونو زړو تجربو، پوهو، احکامو او اخلاقو پړسولای او ډک کړی دی. همدغه ډول انسان د بل آزادي، ژوند او مال هدف نیسي او خپل یرغلونه، نیواکګری او غوبلونه، په جشنونو کې نمانځي.
انسان ولې سولې باندې د جنګ اور را کوز کړی؟
دا څه شی دي، چې له سپینو شودو را لوی شوی انسان، په قتل باندې پښه ږدي او قتل خپل لرغونی سرنوشت پېژني؟

ځانپالی ذهن قاتل دوزخ!

د بل په ژوند، مال او حیثیت باندې تېری، په انساني اګاهۍ کې زوکړه کوي. ځانپالی ذهن قاتل دوزخ دی.
د انسان ټول کرکجن کارونه ذهن نقشه کړي، ذهن په ځان کې پاخه کړي او بالاخره ذهن د انسان په اراده او عمل باندې بدل کړي.
ذهن کوډګره بلا ده. د ذهن لومړی قرباني هغه وجود دی، چې مکتبي او مدون ذهن یې په زړه، اګاهۍ، حواسو، عواطفو او ناخوداګاه کې د قتل هګۍ اچولي.
های های، له انساني ځانپرستي اګاهۍ څه مړ، خوسا، عتیقه او قدیمي بوی خېژي!
دمه به شو، کنه دا لوړې چیغې به په ځان کې لمبه شي!

ماشوم په حقیقت ډک دی، ځکه د حقیقت لټه نه کوي. د حقیقت لټه غټان، سړیان او مشران کوي. ماشوم یو پل هم په حقیقت پسې نه اخلي.

شپږویشتم ګام

«له تا سره بیا د معما په ژبه خبرې کوم. خو د هغه چا لپاره، چې د حقیقت د اور بدلو وس لري، زما یوه خبره هم معما نه ده. کلمې حقیقي دي او نه فناکېدونکي...
ځکه نو وایم: هر کلام چې د خدای په نامه ادا شي، د خدایي علت پیغام برسېره کوي. ځکه نو غوږ کنښېږده او پوه شه.»

انساني اګاهي او د قتل او غلا سواد

ماشوم له دې انساني غمه بیغمه دی. وګړي د خوسا فکر ککړتیاو داسې په خونړی رنګ اړولي.
څه به یې کړې، چې فکر وي، خو د چا د وژلو، بندولو، لوټلو او نفرینولو!
ولې د ماشوم خندا زموږ له مدونو، اصولي، او مهر و موم شویو فکرونو، مانیفستونو او مکتبونو لوړه ښکلا وښيي؟

ماشوم خدايي دی. هغه د قتل او غلا سواد نه لري.
ماشوم ساده دی، کټ مټ د حقيقت په شان، نه چا ته بادار دی او نه غلام ته لاس د مچولو لپاره ورکوي.
ماشوم نه سر ټيټوي، او نه سر ټيټي سړي ته ګوري.
ماشوم فقط ستر ګو ته ګوري.
ماشوم د ستر ګو له لارې خپل ساده خدای ته رسېږي.
ماشوم نه چا ته صاحب وايي او نه د صاحب کارونه کوي.
د ماشوم ژبه يوه بې پروا خندنۍ سندره ده.
هغه د هېچا نوم نه پېژني. خو د هر چا په ستر ګو کې يو څه شی پېژني، چې له آسماني کوره يې په يادېږي.
ماشوم آسماني راه بلد دی. هغه په خدای خبر دی. هغه له خدايه ډاډه دی. هغه له هېچا وېره نه لري، حتا له خپل څښتن سره داسې بې پروا او آسانه اوسېږي، چې ته به وايې د لمر په غېږ کې پروت دی، د جنت ونو وربانديې سيوری جوړ کړی، پرښتې ورته په ګډا دي او د ځمکنيو پاچاهانو، خرمسته آسان يې له مخې نشي تېر بدلای.
ماشوم د پرښتو په درجه دی، د لمر په اندازه دی، د جنت برابر يې زړه دی، او کور ګی يې د خپل خدای په لوی کور کې امن دی.
ماشوم نه درجه دار جنرال دی، نه د هندوانو د ټيټې طبقې رټلې انسان شکله حيوان!
ماشوم ته يوازې خپل خدای لوی ښکاري او بل هېڅ شی لوی نه ويني!
خدای يې دومره لوی دی، څومره يې چې زړه غواړي.
ماشوم د خپل زړه موټر ک دی.
ماشوم د خپل زړه په «زړه» څغلي.
زړه يې سلطان دی او دی يې ټول سلطنتي هيواد په خپل زړه، ذهن، حواسو، روح او ټول ځان کې، د خدايي ښار او کلي په لور وړي.
ځکه نو خپله يوه شېبه خوښي د احمد او د محمود په پاچاهۍ نه ورکوي.

زموږ غټانو ډک ذهن او پوچ حقيقت

ماشوم په حقيقت ډک دی، ځکه د حقيقت لټه نه کوي. د حقيقت لټه غټان، سړيان او مشران کوي.

ماشوم یو پل هم په حقیقت پسې نه اخلي.
ماشوم په خپل حقیقت کې مېشت دی، ځکه د پلرونو او نیکونو نیک کارونه، حتا لمونځونه، روژې او نور عبادتونه په خوله ور زده کېږي.
دا پوهه ماشومان اخلي او داسې یې انساني اګاهی قد باسي.
خپله رښتیا به در سره شریکه کړم:
هغسې چې لازمه ده، لا د بل بدلولو، موږ خپله جوړ کړي دوزخ پوره انځور نه جوړ ېږي!
حقیقت زموږ پر ټولو معلوماتو، فکرونو، اندونو، باورونو، قضاوتونو او وېښنو مشر دی.
حقیقت زړه غواړي او زړه چې د فکر مېاشو او مچانو په خپلو هګیو ډک کړی وي، حقیقت ته مخ نه لري.

وېره او شرم د ذهني معبد ښښتې او لرګي

زموږ ذهنونه، حواس، غرایز، حتا زړه مونث حالت لري.
زموږ مشرانو په ډار کې را غټ شوي زړونه، حقیقت ته د ورتګ نه دي.
ډارن زړونه له حقیقت څخه شرمېږي او وېرېږي.
حقیقت زړور دی.
دغه سودایي ذهن د حقیقت زړه نشي کولای؛ ځکه وېرېږي. ځکه نو زموږ مشرانو سودایي ذهن ویره وایي، ویره روزي، ویره ترویجوي، ویره زیاتوي، او ویره لمانځي.
ذهن د انساني اګاهی یو کمپیوټر ډوله ماشین دی. دلته د ویرې معبد جوړ دی.
ذهن د بل د آزادی، ژوند او مال غل دی، ځکه نو ویره د ذهن سرنوشت دی، ځکه چې ذهن هماغه قاتله شیشکه ده، چې موږ یې له خوارږه ماشومتوبه راپاځولي او په ویره ویره کې د مخ او څټ، سر او صورت په ویښتانو ببر مبر کړي یاستو.
شیشکه نشته! شیشکه زموږ پټه او ژوره څېره ده، چې په شپه او تیاره کې ځان را ښیي.
موږ له تیارو، له یوازیتوبه، له نابلده ځایونو تښتو. موږ یوازې خپل ذهن ته آشنا ځایونو، ځیرو او ځیزونو سره خوري او وروري کولای شو.
موږ د لوخ حقیقت نه یاستو.
موږ له سمندرونو ژور، له لمر او کهکشانونو لوړ، له امیب وړوکي، له غره، لیوه، تندر، دوزخ او جنت څخه د لوی حقیقت نه یاستو.

موږ د حقیقت ننښو پسې چراغ را اخیستی.
موږ د حقیقت پټ مخ ستایو.
موږ یوه تور افریقایي، یا هندو، یا بل جادوګر په شپه کې د «فیل» ننداري ته ور وبستلي یاستو. موږ د تېلو او غوړو د دوړو وهلي لرغوني شمعدان په نیمه رڼا- نیمه تیاره کې، د فیل د غوږ یا خرطوم یا د میتازو کړلو د الې عکس، د فزیکي حواسو له لارې لیدلی، او بېرته د جادوګر په یوه قیو سره خپل ملک کې را وینښ شوي یو.
زموږ وېره له حقیقت څخه ده.
موږ ته حقیقت تر ټولو زوروره وېره ده.
موږ د حقیقت لیدل او اوسېدل او پوهېدل مخصوص سړي ته پرې ایښي.
موږ د پټ مخي حقیقت خلک یاستو. موږ یوازې د پردې مریدان یاستو.
موږ په دیوال او دروازه عادت یاستو.
موږ حقیقت د خپل وخت نه فتحه کیدونکي دیوال څټ ته بندي کړی، دروازه مو ور تړلې او د قصیدو استاد جادوګر ته غلا کړی د چرګ هګۍ، نذرانه ور وړو، چې دروازه په خپل کنترول او حکم کې وساتي.
موږ د فلج، ولاړ، بې ساه حقیقت خاورې له شودو سره ګډوو او خپلې ویرې ور باندې نښه کوو.
زموږ په اګاهۍ کې، د حقیقت مخته ولاړه دروازه ورځ په ورځ لویېږي، ډبلیږي، او په مرموزو کولپونو تړل کېږي.
زموږ دوام، د دروازې، کولپ، وېرې دوام دی.
ځکه یو بل په لاسو، په پښو، په خولو سره شکوو.
آه، څومره ضرورت دی، ځان سره یوې دمې ته!

اووه ویشتم ګام

«زه د هېڅ لارې درس نه ورکوم؛ ځکه نو تاسو نشئ کولای ادعا وکړئ،
چې زما لاره تر ټولو غوره لاره ده.»

هر هغه زړه چې د ذهن اعلامیې اوري؛ نو ذهن یې حقیقت دی او ذهن ور باندې مفتش راهب مقرر شوی.
داسې زړه، یوازې د تورو کارغانو او کجیرانو غر او ځنګل، وچه دره او سوزنده ډاګ دی.
په داسې شوره زار باندې د ذهن روزل شوي عسکر، لکه اتیلا، لکه تیموچین، لکه سکندر، کله هم لکه ناپلیون او بل ځل د هېټلر په کالبوت کې را لوېدلي،
د غم په اوښکو را ټوکېدلی نوبهار یې لوټلی،
هوسۍ یې وړې، بازان یې ړانده کړي
او پر ځای یې د غم او لوړې، کرکې، او د عاجزۍ تر شعار لاندې لیونۍ ځانغوښتنه-ځانپالنه، د شنډې (بنده ګۍ) د کمیس او پرتاګه، پکول او لنګوټې په پرده کې، نمایش ته راوېستلې.
دا شان زړه دومره فقیر دی، چې ټول عمر په سوال تېروي.

د بنایسته افغانستان په سپېڅلي لمن داسې ډېر «ستر ګ وړي» (یا ستروړي) شته، چې د شتو او پیسو حساب یې یوازې د پیسو په ماشین او کمپیوټر کې کېږي، خو دوی د ولس پر ژوند او سرنوشت له واکمنې باوري فضا څخه د هغوی د لازیات لوټلو له کاره شېبه نه وزګارېږي. هغوی پیسې راټولوي، او له وطن څخه یې باسي او د نړیوال آزاد بازار په ماشینونو کې یې وینځي او ځانته د مشروعې پانګې بې حسابه زېرمې جوړوي.

د هستۍ اخلاق

له ټولنیز وجدان، قانون، قضا او قانون پلي کوونکو تېښته آسانه ده؛ خو له «ځان» څخه تېښته غیر فطري ده. هر څوک ځانته ور له غاړې دی. حساب نغد دی. دنیا او د دنیا کار و بار پر انعکاس ولاړ دی. هر چا ته خپل افکار، خپل عمل او خپل دریځ بېرته راګرځي. هر کښت خپل محصول لري. د هستۍ اخلاق دادي، چې هر وګړي ته خپل افکار، او کارونه ور ګرځوي.
له دې نصحیته به تیر شم. پرېږده، چې هر وګړی په خپله تجربه د هستۍ دا اخلاقو خوند وڅکي.
لویه خدایه! زموږ کر کې، ځانغوښتنې، خودپرستۍ او د بل د بدلولو نیتونه په خپله بې قید او شرطه مینه کې ډوب کړې او ټولې ځانپرستۍ مو د تل لپاره نیست کړې!

د عقل بدلول حرام دي

لویه خدایه! موږ مینه ګر کړې!
موږ د مینې قحطۍ وهلي په مینه ماړه کړې.
ته مو د خپل عشق او رحمت په اقیانوس کې ډوب کړې.
له موږ څخه د روزل شویو او دود پاتې شویو فکرونو او اندونو اعتیاد واخلې.
ته مو جام له خپلې بې قیده او شرطه مینې داسې را ډک کړې، چې په هره خبره، هر ګام، هر حرکت او فعالیت کې مینه را څخه وړانګې وکړي.
شراب حرام دي. چرس، هیرویین، کوکایین، مورفین او تریاک حرام دي. هر هغه څه چې زموږ عقل بدلوي؛ حرام دي.
او هر هغه څه چې د بل عقل ور بدلوي حرام دي. نو ته مو زړونه داسې را ویښ کړې، چې د بل بدلول پر ځان حرام کړو او پوره حلال

ژوند وکړو.
لویه خدایه! ته مو لوی کړې؛ خو لوی مینه ګرا!
ته مور، ته ژوند را زده کړې، ته مو د ژوند د ژبې ملا او معلم کړې. ته مو
د ژوند باسواده کړې.
ته مو ژوند د کیسې په ډول، له «تیرولو» را ازاد کړې.
ته مور سپین سپین زړونه او ذهنونه او عاشقې ارواوې کړې!
ته مو په خپل اذلي «ځان» راویښ او د «بل» د بدلولو له حرامو خلاص
او تل آزاد کړې.
اوس به سکوت وکړو، ګوندې زړه کې مو ثوک ناست وي، ثوک
غږېږي: غوږ ایښوول د باسوادی لاره ده!

جاوید زیرک د سالنګ په اوبو سر کښېښوده. دومره زړه بل چا سره نشته. زابلی د سالنګ سین ځان سره کوز کړ ؛ خو دغه بیباکه مینه ګر ځان ور پسې وغورځاوه. آفرین شه پر داسې زړور انسان. لویه خدایه! ته مو د جاوید زیرک په شان د زړه جام له خپلې بې قیده او شرطه مینې داسې را ډک کړې، چې په هره خبره، هر ګام، هر حرکت او فعالیت کې مینه را ښخه وړانګې وکړي.

ځمکه سپېڅلې ده. دا د الهي عشق او خدمت مدرسه ده. اروا دلته پرځان خبر ېږي او پر خدای تعالی خبر ېږي.

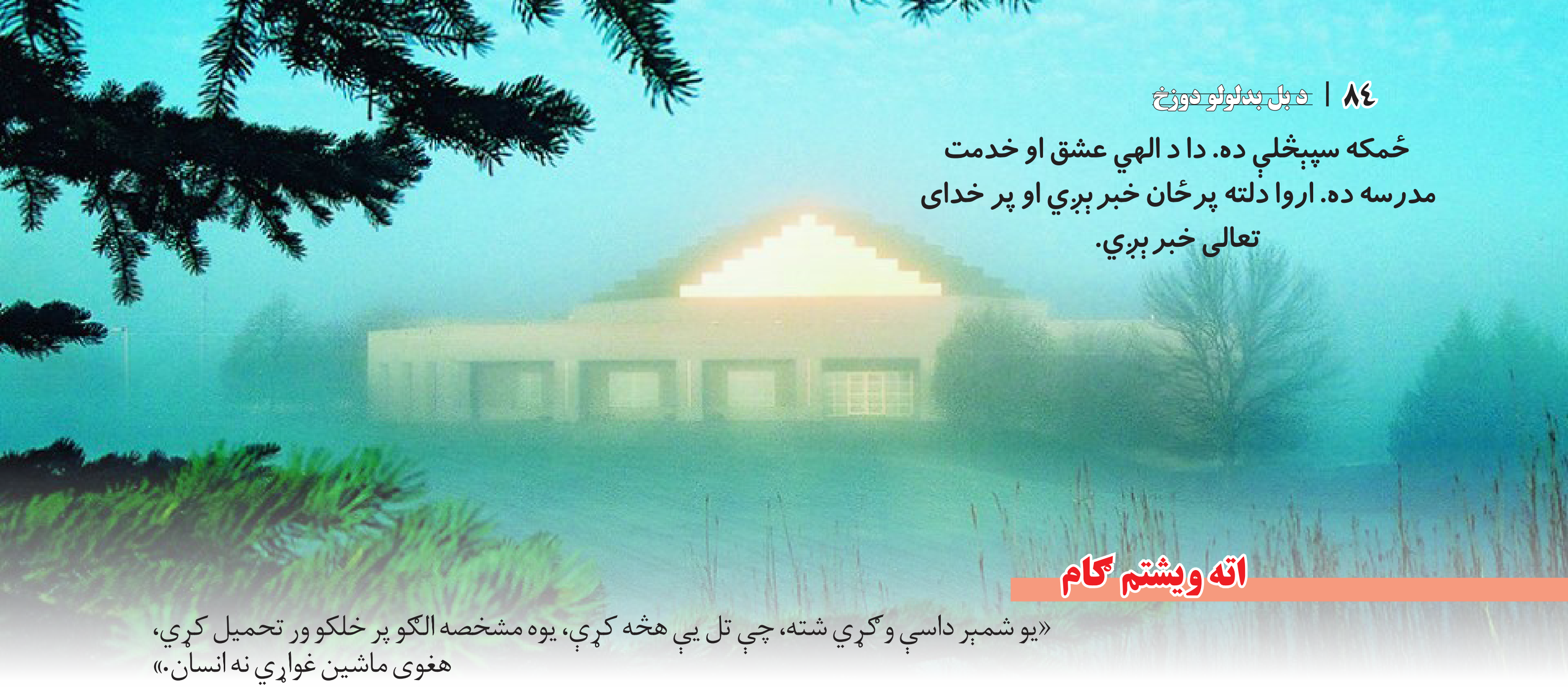

اته ویشتم ګام

«یو شمېر داسې وګړي شته، چې تل يې هڅه کړې، يوه مشخصه الګو پر خلکو ور تحميل کړي، هغوی ماشين غواړي نه انسان.»

هر يو په خپل ګام کې دی

هر څوک په هغه ګام کې دی، چې دغه شېبه يې د خدای تعالی لپاره اخيستلای شي.
هر يو د خپلې اګاهۍ حاضر ګام دی. لکه زه، ته، هغه چې دی.
ځکه زيات څه نشم ويلای، ځکه په دغو کلمو کې رغړم را رغړم، چې بېسوادي را څخه تويې شي، بېسوادي مې وسوزي او زه د سوچه غږ يوه ځانخبرې وړانګه او د هستۍ يو ويښ اتم شم.
هر يو د خپلې اګاهۍ –خوداګاهۍ– په اندازه ګام پورته کوي او يوازې دومره کار کولای شي.
هر يو په خپله پوړۍ کې دی او سرنوشت يې دادی، چې خپل څښتن پيدا کړي، ويې ويني، وايې وري او وربانديې خوداګاه شي.

فرد که ټیټ شي یا چنار قد ودرېږي، خپل خدای لري، همدغه یې ټول حقیقت دی.
هر فرد د حقیقت په اړه معینه اګاهي ده. دغه اګاهي د «حقیقت د اګاهۍ» معین سیوری دی.
هر څوک حقیقت د خپل خیال د کړکۍ له لارې تجربه کوي، او د خپلې انساني اګاهۍ په اندازه حقیقت په کې ځایېږي، او پراخېږي او غوړېږي.
هر وګړی، خپل موجود حقیقت نمایش ته را باسي.
هر وګړی خپل شته حقیقت لمانځي، او نورو ته د زده کړې، تقلید او رواجولو لپاره وړاندې کوي.
هر څوک خپل حقیقت په سپېڅلې کتیبه او سروده بدلوي او په کتلوي اخلاقو او تمدن د بدلولو لپاره یې د پیروانو ډلې، راهبان، کشیشان او سرکشیشان په دنده ګماري.
مور د حقیقت د وچو باغچو په چاردیوالۍ کې په بنده ګۍ یاستو. دباندې هم نالیدلي سره، شنه، تور او بې رنګه اورونه دي، چې مقدسې اخلاقي درسنامې یې، د هندسې له شکلو او اندازو ارت او د حساب د کتاب له شمېرو پورته، زورور ټینګ او درانه اورونه بنیي.
خو د کاغذ پر مخ په وچو شویو کلمو کې، د لویو طالعبینانو، د بختور عقل له سنګګ شویو وینو سره سره، هر انسان د خپلې انساني اګاهۍ په سطح حقیقت پېژني او د حقیقت پالنه او نمانځنه کوي.
د هر چا فکر او اګاهي د «کامل فکر او اګاهۍ» معین انعکاس دی.
یوازې خدای تعالی کامل او پوره دی او مور د اګاهۍ د ستر سمندر هغه واړه واړه څاڅکي یو، چې د خپلو له کنترول وتیو ذهني نفسانیاتو (شهوت، قهر، طمع، تړلتیا، او خودپرستۍ) په جادو کې، «حقیقت پلار» را څخه ورک شو او په څمکه کې په نیمه شپه، نیمه ورځ واوښتو.
او الهي مینه او کرکه سره نه بېلېدونکې نوک او وورۍ ګڼو.

د حقیقت ورک اولادونه

خدای تعالی خبر، زه چېرې او حقیقت چېرې!؟
حقیقت بې زمانه دی، خو زما ذهن او ذهني اګاهي زماني دي.
حقیقت بې نومه دی، نوم زما اګاهۍ-انساني اګاهۍ-ورکړی، ځکه په نوم اخیستلو سره مې بې زمانه او بې نومه حقیقت هیر شوی.
حقیقت شته.
حقیقت ژوندی او حاضر دی.
«هغه» شته! خو ما ورک کړی.

زه نه یم ورک شوی، خو انساني اګاهي، یوازې ذهني نفسانیاتو ته ښکلي او منلي شیان او سړیان پېژني او مني او همدا یې بتان دي.

قطره مست

زه- د اګاهۍ فردي وضعیت- د حقیقت هیره زمانه یم.
موږ د اګاهۍ یوه څاځکي، دومره نېشه او خمار کړي یاستو، چې ټوله دنیا، ټول وګړي راته جاهل او نادان برېښي.
موږ ته خپل ذهني-نفسي حقیقت دښمن، جګړه او برخلیکپاڼه جوړه کړې.
زه د بت شوي حقیقت په خاطر توري وهم.
ما د خټو، لرګو، مسو، برنزو، طلاو، الماسو او
ذهني خدایګوټو- بتانو په خاطر وژنې کړي. قتل د بتپالنې زور ښیي.
اخ! قتل دې ومري! که قتل ونه کړو، څومره ژر به ځښتن تعالی سره خپل شو!
د کلام او غږ مسافر ځي او راځي او موږ له زړو زړو بتانو خلاصوي.
اوس خاورین، ډبرین او مسین بتان نه نمانځو؛ خو ذهن ته منلی د حقیقت سیوری، اوس په باور-اخلاقو بدل شوی.
د ماشومانو لخوا له خاورو شګو د سړو، ځیرو او کوږکیو جوړولو او بیرته ړنګولو ته په کتو سره، له خاورو او شګو جوړ بتان را ته دروغجن وختل؛ خو اوس بت دننه ولاړ دی.
بت هماغه د حقیقت وچه وینه ده. هماغه لومړنی شپون قهرمان، چې د ټولې رمې غلاوې، شرمونه، او ظلمونه یې د خپلې وینې په بیعه اخستي.
د حقیقت هماغه اپلاتوني سیوری بت شوی.
دغه سیوري ذهن خپل کړی.
د حقیقت سیوری باور شوی، اخلاق د هغه د وژل شوي غږ مړه وینه ده.
د کابل سین ته «ځمځه مست» وایي؛ خو دغه سین زما لپاره خپله هېنداره ده. زه د اګاهۍ په یوه قدیمي څاځکي مست شوی یم او دنیا په خپلو چیغو وژنم:
«ما حقیقت راوړی. زه د حقیقت سوداګر یم. زه حقیقت را استولی یم...
لرې له ما آزاد شئ!
بل ګام په مخکې دی!

زه پر ژوند مېين يم.
زه هغه يم، چې اوسم.»

نهه ويشتم ګام

«زه رڼا يم. هغه نور چې ستا دننه پړک وهي. هغه نور چې
ټوله دنيا يې رڼا کړې. ټول ښېزونه، ټول وجودونه، ټول
کائنات له ما را تو کېږي.»
«زه هغه غږ يم؛ هغه ستا دننه کلام. هغه غږ په ټوله دنيا کې
تيت دی او ټول کېهانونه ژوندي ساتي.»

«نو» مو ووت د کاغذي حقيقت په دفاع کې

زه ددغه «تاريخي حقيقت» مخالفان يا په ژبه، يا په لاس، يا په ولچک او زولانه، يا
په پانسی او د برقي وژنی په اتومات ځوکی باندې اصلاح کوم!
که په اخلاقي کتاب او د اخلاقي معلم په فشار نه شوه؛ بيا يې وژنم او په ټوله ځمکه
باندې، د اخلاقو د طومار مرخېړي او ثوابي خرما کرم.
«زه» کاغذي حقيقت په خوراک او ځنباک بدلوم.

کاغذي حقیقت د ټول نسل سرنوشت ګرځوم.
موږ د افلاطون د فلسفي سمڅې سړیان یاستو. موږ د لمر تت سیوری لیدلی او د یوه تیاره او تت سیوري په نامه، لښکرې جوړو، وینې بهو، او د ځمکې له مخ څخه د ژوند رنګین فصل ریبو!!!
«څومره تفاوت دی په انسان کې د معنا په لحاظ...»
خدای تعالی ژوند پیدا کوي، ژوند آزاد خوشې کوي، ژوند پالي، لویوي، ژوند د ځان په لور ور بولي!
خو زه ژوند وژنم.
زه ژوند د اخلاقو محکمې ته را کاږم.
زه ژوند په ناروا او روا باندې وېشم.
زه ژوند د ذهن مریی ګرځوم.
زه د ژوند په غوږو کې اخلاقي ګوشوارې اچوم.
ژوند ته کالي جوړوم. ژوند ته ټرافیکي لوحې او لارښوونې ودروم.
زه ژوند ته اخلاقي نظامنامې جوړوم. زه ژوند ته قوانین جوړوم.
ژوند مکتب ته اچوم. ژوند ته خدایي رحم او قهر ور زده کوم.
زه ژوند باسواده څښتن ته ور روانه وم.
زه د ژوند مخې ته له تورې او توپ سره ودرېږم، چې زما د ذهني حقیقت - د اپلاتوني سوړې د یوه سیوري - غلامي، بنده ګي او سربازي ومني.
زه لوی او ناتمامه حقیقت، د حقیقت په زړو او نویو سیوریو کې را کلابندوم. زه کاغذي حقیقت په معبد او په زیارت او آسماني خونو کې محفظوم.
داسې «زه» خپل زړه او روح د ذهني خوښیو لپاره لیلام ته را وېستلي.
زه د «قدرت او شهرت» په معنوي سرطان اخته یم.
دا معنوي سرطان دی، چې نه د غاښو د ډاکتر په امبور راوځي، نه د روانشناس او هیپنوتراپ په جادوګریو او نه هم د زړو کبرونو د خاورو وس ورباندې رسېږي.

مشره دا سره زر دي!؟

د شلمې پېړۍ په وروستیو ورځو شپو کې، د ژوند سېلاب او توپان په مخه کړم او آن تر پېښوره پورې ورسېدم.
یو مهال ماښام وه، زه په «نوې اډه» کې روان وم، چې ناڅاپه یو پېښوری پښتون مخې ته را ولوېد:
«مشره دا سره زر دي؟»
ما ټکان وخوړ، ځکه خلکو د پېښور د پولیسو ډېرې کیسې را ته کړې وې! خو دغه رېږه خرېلي خوله را ته جینګه نیولې وه او زما ځواب او عکس العمل ته یې سخت زړه تنګ ؤ!
د هغه په ګرمیو او بازاري خیرو سوځولي ورغوي کې، سره سکه ځلېده. سکه مې وپېژندله:
«نه! دا پاکستانی روپۍ ده!»
هغه مې لکه پیری له مخې والوت او ما هم ځان لیني بس ته ور برابر کړ، چې ځان فیز تري کې، د پلار خورزې او د هغې د منځوي زوی زما همزولي، ډګروال عنایت الله خان کور ته ورسوم.
اوس نو د بس په سېټ کې ناست یم. پولیسو هم نه یم ودرولی، غلو هم نه یم شکولای؛ خو زړه ته را ولوېدل، چې هغه انسان ورور غوښتل ما غوندې تازه ورغلي «کابلي» او «مهاجر» باندې پاکستانی روپۍ، د سرو زرو په قیمت تېره کړي!
خندا راغله، درد هم راغی، خو ښه و، ښېراو ته مې زړه ونه شو.
زه ډارن دی. د حقیقت شخصي، او فردي او عملي تجربه نشي کولای!
زه په حقیقت پسې د وتلو نه دی.
زه ته انساني اګاهۍ جوړ کړی د ژوند فصل حقیقت شوی.
زه په خپل مخلوق حقیقت کې نمانځنې کوي او د قربانۍ مراسم ادا کوي.
اوس زړه ته را لوېږي، چې خدای خبر د معنویت پیریانو به، د حقیقت سیوري، پر موږ څو څو ځله، د «سرو زرو حقیقت» په نامه خرڅ کړي او تاوان کړي وي؟
غمي لا پاتې دي، پاتې به په بله را سپړو!
که خدای تعالی غوښتی وه!

دیرشم ګام

«عشق هر څه دی. بې له هغه هېڅ نشته، زه عشق یم او عشق زما «خپل» دی، زه پر ژوند مېبن یم، زه هغه یم، چې اوسم.»

د کاغذي حقیقت نمانځنه

مورږ حقیقت په خپله ژبه بدل کړی- ښه ده وواېو: پخپله ژبه اړولی.
مورږ حقیقت ټوټه کړي لکه دغه پنځه توري «ح ق ی ق ت»!
مورږ حقیقت کاغذي کړی.
حافظه په کاغذي حقیقت مېینه ده. له هغه سره یې نکاح کړې، له هغه بچي او لوښي راوړي.
دغه له بدویو معصومي لوښي او اشراف زامن، له ښکاره او پټو ناروغیو د معافیت په تصدیقپاڼو باندې قومونه، ښارونه، کلي، هیوادونه، ملتونه او نژادونه را نیسي؛ څکه نو په ژوند او مړینه یې خزانو او زیارتونو ته د سرو او سپینو قافلې را رواني وي. (مورږ یو د قارون نوم اوربدلي! ښایي قارون ژوندی وي، قارون زمورږ خپل وي، او قارون دننه را په کې پټ وي.؟)
او دغه حقیقت تر هغو پاکستاني زراعتي چرګانو ډېر غیر طبیعي دی، چې مورږ په هغو باندې، په ارزانه طریقه سره، د ودونو او مېلمستیاو بار اوچتوو!
حقیقت په لومړي او اصلي او ژوندي وضعیت کې دی.
څکه حقیقت بې ژونده نه کېږي.
حقیقت فقط همدا شېبه حاضر حقیقت دی.

زما سوي کو کاري!

لویه خدایه!
قلم مې د ژوند سندرغاړی کړې.
دغه پر وجودي هسته (اروا) را چاپېر د ذهن، حواسو، عواطفو، غرایزو او روان کالبونه؛ ټول د ژوند په خدمت کې کړې!

دا اجمل او دا يې د ژوند پاک لمنې ملګرې: ټوله دنيا چې يو ځای شي، دغې خور ته خوښي را ستنولای شي؟؟؟ د پېښې موقعيت د کنړ د پيچ دره. ښه ده له دې انځور سره په دمې نيولو، يو ځل بيا د ژوند او ژوندو او د ژوندي حقيقت په احترام ودرېږو او د ټولو انقلاب، ايډيالوجۍ او بل بدلولو دوزخ ځپلو څخه بخښنه وغواړو او دغو ټولو قربانيو ته د درنښت سرونه ټيټ کړو.

له ما يو ځيرې ګريوان عاشق خدمتګار جوړ کړې.
لويه خدايه!
ته مې ذهن، حواس، شعور، روان...ټول وجود د حقيقت په سپين اور کې سپينه ډيوه کړې.
ته مې ورته سندرماره شپېلۍ کړې،
ته مې دومره له ځان- من- څخه تش کړې، چې يوازې حقيقت پاتې شي.
ته مې دومره چوپ او ساکت کړې، چې يوازې حقيقت واوربدل شي.
ته مې دومره بې قدرته او بې شهرته کړې، چې يوازې د مشهور حقيقت قدرت وليدل شي.
لويه خدايه!
ته مې په ټول ژوند او ټولو ژوندو ور ميين کړې.
ته مې په يوه يوه ژوند کې،
ته مې په ټول ژوندانه کې،
د حقيقت په شاهدۍ را وينښ او را زړور کړې.
لويه خدايه!

زړه مې د ټول ژوند له تنوع او له عطرو ډک کړې.
لويه خدايه!
ته د هر ژوند او هر ژوندي د ښېرې په ګاڼه کې خپله ننداره را باندې وکړې.
ته د ژوندۍ کلمې ناچاپه تصوير راباندې ووينې! ته مې د ژوندۍ کلمې هېنداره او دريڅه کړې.
لويه خدايه!
ته مې د ټولو ژوندو،
د ټولو تفاوتونو
د منلو، پوهېدلو او درناوي کولو په اندازه زړه را لوی او بيباکه کړې.
لويه خدايه!
ته مې د ټولې پوهې په لور پرانستې ولرې.
ټوله پوهه له تا سره ده،
او ټول دا بېليونونه ارواوې، وجودونه، انسانان، بنيادمان دي،
چې په تورو، سپينو، ژېړو او سرو رنګونو- نژادونو،
دوه درې زره ژبو،
لسګونو مکتبونو- مذهبونو کې ستا په لور مزل وهي.
او هر يو ستا په لور مزل وهي؛ ځکه ټول زړونه ستا د مينې له رنګه نقاشي شوي.

لې.څپل ګريوانه ته سر ور کښته کړوا!

آه، وخت څومره تېر شو؛ خو زه د «د بل بدلولو دوزخ» له کاره نه يم خلاص شوی!
راځئ د غږ په سپينه لمبه کې، د بل د بدلولو دوزخ ذهن، اوبه کړو!
نو لويه خدايه!
د ژوند او ژوندو خدمت مې مسلک کړې، مسلک کړې، مسلک کړې...
بل ګام ته به يوه دمه ونيسو!

يودېرشم ګام

«هر څه بايد ستا له نېښ
وهلو په آمان وي. خو تل د
خپل زړه دننه هغه عشق
ولره، چې خدای تعالی يې د
خپل هر مخلوق لپاره لري،
هغه وخت هغوی ته هېڅ
زيان نشي رسېدلای. د خپلو
همنوعانو او نورو مخلوقاتو
حرمت وساته؛ د زړه له تله.»

پنځوسمه لسيزه وه، چې له يوې خوا د اکتوبر د مادي مساوات سور شمال او له بلې خوا د دويمې نړيوالې جګړې په پايله کې، په غربت او تحقير ځپلې اسيا او افريقا کې، د ملتپالنې را پارېدلې هيجانات، او له بلې خوا له مصر څخه راپورته شوي د مکتبي دينپالنې فکرونه او سياسي ايډيالوجۍ په افغانستان را چاپېر شول او د جګړن قوم د ځوان نسل ذهن او حواس يې چا د «کور، ډوډۍ، کالي»، چا د«تاريخي عظمت او شرافت» او چا هم د «دنيا او مافيها رستګارۍ» په شعارونو سره فتحه کړل.

څه به پېښ شوي وای، که هغه لومړني لاس، چې د بل بدلولو لپاره يې په لومړي ځل ماشه را ښکله، ډډه کړې وای. خپل سياسي مسلک او باور يې پرې ايښی وای، او د دغو سپېڅلو لاسونو په څېر تناکې تناکې زاړه شوي وای، اوس به زموږ کورونه او کلي پر ژوندو ډک وه، نه پر هديرو.

هغه مهال د ماشومتوب له سپین جنته د «لویې» دوزخ ته په کډه کولو وم. هغه مهال زما سپین او بې طرفه ذهن، حواس، او سپین سترګې زړه، د پلار په امر او د سوټې په زور، د اخلاقو په چهارچوکاټ کې، د ماشومتوب له ساده بې پروايي او بېباکۍ څخه، د تعليم انضباطي چوکاټ ته په انتقال کې وو.
هغه مهال د زمانو کوډو را ايسار کړي او خوبولي ولس کور کور، لس دولس بچيان راوړل. بچيان څه د شړوبو په ويټامينو، څه د پير او ملا په تعويذونو را لوېدل او د چا چې ژوند قسمت نه وه، سپين سپين ماشومان د کبر خاورينو کور ګيو کې کرل کېدل، چې په خپلو تقديري جنتونو، برزخونو او دوزخونو کې بيا بيا را شنه شي.
لکه تر وښو لاندې اوبه، همداسې په خپه کې، د مادي، اجتماعي او کلتوري فقر په کړليچو او ګړنګونو کې سترې او پکو ځوانان، د ايډيالوجيکو بيرغونو آرمانګرو صفونو ته ورلوېدل. ښه استاذی ته رسېدلي ايډيالوجيک جنګيالي نطاقان، ددغو بيرغونو تر سيوريو لاندې، د ژبې په جادو سره، د فيلسوفانو او «ناجيانو» په کاغذ ضبط شوي الهامات او آرماني ايتوپيا ګانې تفسيرولې. او د ايډيالوجۍ د واکسين په سره ټبه اخته شنه زلميان، د ماهرو نطاقانو، د ويناوو له هياهو سره اوښتل را اوښتل.
بله ورځ چې له ښوونځي کور ته را ورسېدم، پلار راغلی وه! په لومړي ځل وه، چې پلار د هفتې د رسمياتو په يوه ورځ کې، کلي ته راغلی وه! ډوډۍ مې لا له ستوني تېره شوې نه وه، چې آبا وويل: «انوره! ډوډۍ دې ژر خلاصه کړه، کابل ته ولاړ شه، د يوسف احوال راوړه!»
خدای خبر لاسونه مې په لمنه، که د شکور په خندېدو او که بل شي پاک کړل. آبو جامې را ته ايښې وې. دادی اوس زه د استاذ ويس الدين سرويس موټر ته ور پورته شوی يم. اوس مې سترګې سيخې نيولي دي، چې څه وخت به د سيلو د زړې او لوړې ودانۍ په لوړ برج لګيږي.
او بيا به دغه داودخاني شعار لولم:
«ژوندی دې وي افغانستان
تـــل دې وي جمهوريت»

څو روپۍ په بازار پور کړه، خپل زوی په کابل لوی کړه!

زما پلار سرکاتب محمد اکبر امرخېل غوښتل، چې مشر زوی يې اول نمره شي. اول نمره له مکتبه خلاص او په جګو سترګو د کانکور له آزموينې تېر شي. زوی يې د طب يا انجنيري يا زراعت فاکولته کې داخل شي!
واه واه که د امريکې يا جرمني يا فرانسې په بورس ولاړ شي او بله ورځ ډاکتر يا انجنير وطن ته را ستون شي او نيکه «خزاندار عيسی خان» او غور نيکه، ملک «نظامو» د شملې نوم بيا را تازه او د اکبرخان شمله ورجګه کړي.
لړ به دمه شو، يو غړپ د اوبو يا چای به وکړو؛ ګوندې که تازه تازه ګامونه واخلو!

د بل بدلولو د دوزخ د لومړي دور په پیل کې، زه نېږدې ددغو ماشومانو په عمر وم. زما د همزولي نسل ونه، د انقلاب په دوزخي اور کې لغړه شوه. زموږ یوازني کار مینه ګر کېدل دي.

دوه دیرشم ګام

«ای بشره! ته خپل سرنوشت ته
وګوره! ته د باد په وړاندې یوه
شمعه یې...»

زما بیا له ښوونځي څخه توبه وه! «ابو» به خپل تروزي ته په لاس ورکړم، چې د مکتب چپړاسیانو ته مې تسلیم کړي!

زما د مور تروزی عزیزالله ماما، چې د ټولو خولو توېولو او تڼاکو لاسونو اجر به یې یو شینکی «شړومبې» او نیمه د باقولو او غنمو ګډوله ډوډۍ وه، لنبته راپسې پورته کړه:

«اورمېږ دې مات شه! مکتب ځنګه نه وایې!؟ د ما او د «رفیق» ماما حال دې نه ګورې! که مکتب مو وېلای وای، اوس به «اکبرجان» غوندې چېرته مامور سر مامور وای. اوس به مو هر ځای او په هر چا امر چلېدلای... ته بل ځل له مکتبه را وتښته چې زه دې پوستکی له وښو در ډکوم که نه؟»

مکتبونه د «مکتبونو» په لمبو کې

معارف د ایډیالوجۍ په واکسین اخته شوی وه. دا واکسین ډېر خوړ وه؛ ځکه نو چا د لینین فارسي شوې بیوګرافي په ګنډه کې پټوله، چا د دین د احیا لپاره له مصره را صادرې شوې نوې سیاسي سیپارې په ګوښه او په تیارو کې، لوستلې او ضبطولې او په پټه په مکتبیانو باندې وېشلې او چا د امېر کروړ په نامه شعر باندې بربټ تاوول.

له دې وضعیت سره د هغو بزګرانو بچیان، چې شاهي قانون ښوونځي کې زده کړه وربانديې فرض کړې وه، د شاهي او خانداني نظام پرضد په مظاهرو او لاریونونو شول. نور پټ او ښکاره ګوندونه هم لاریونونو او مظاهرو ته راووتل. پټې تپانچې او چړې هم د ځوانانو، په تېره بیا پوهنتون او پولیتخنیک محصلانو مینځ کې رواج شوې.

چا د بزګرو او کرګرو دکتاتورۍ په سیوري کې خلکو ته د ځمکې، کور، ډوډۍ او جامو د مساوات زیرۍ ورکاوه، او چا ځمکني برجونه ورانول او نقش او نګار بیرغونه یې سوځول، چې که د وعده شویو روا شرابو او ګلمخو تصوري «ایتوپیا» بنده دروازه خلاصه شي.
هې هې! د ډوډۍ شعارونه هم ولاړل!، د ژغورنې او خلاصون لوظونه هم ولاړل!! دا دومره د بل د بدلولو له اوره ډک ګلخېره ګلخېره ځوانان هم ولاړل!!!
اه، کابل ته د راتللو کیسه پاتې شوه!
زه کابل ته ورسېدم. له کوټې سنګې په منډه د ژېړې سیلو مخې ته په نښنه کړې نمره یې کوڅه ته ور تاو شوم. که ګورم، چې زما د تره، جګړن محمد یوسف پیلوټ کرایې کور مخې ته عسکري رنګې والګا ولاړه ده! کور ته چې ننوتم، پیلوټ ټولو معاون صاحب بوله.
اخر روسي جټ الوتکو او زغروالو ټانکونو کار کړی وه. نور نه د داود خان وهم د چا په زړه کې پاتې وه، نه یې د جمهوریت شعار چلېده، نه یې د سرداری دبدبه چې په خپل ملي غورځنګ سره د لوی افغانستان تعهد پوره کړي!

دا سره، شنه او سپین فوني بیرغونه

اعلان د مساوات شوی وه. د بزګرانو په دسترخوان کې د غنمینې ډوډۍ پیدا کېدلو لپاره، انقلابي فرمانونه لکه سرې ګولۍ، داسې په کلیوالو خانانو، ملکانو، فیوډالانو را اوربدل. د واده لپاره یوازې د دوو ځوانانو موافقه په کاره وه؛ نور کار دولتي قاضیانو بې رشوته ترسره کاوه.
نور نر ځوک وه، چې له چا د سود ګټه وغواړي! زما پلار له کلي بره، په قول کې ځمکه ګرو کړې وه. له ځوانو انقلابي افسرانو او معلمانو د جوړې «انقلابي شورا» له فرمان سره سم، پلار د ګروي ګټه او پیسې هېرې کړې. خو د ګرو شوې ځمکې خاوند پیسې راوړې او د پلار په جیب کې یې پخپله اراده ور کښېښودې:
«مدیر صاحب زه خپله غاړه نشم بندولای، دا پر ما حرامې دي، پیسې دې واخله!»

دري دېرشم ګام

«د تلپاتې نیکمرغۍ سرچینه، په ټولو کې د ځان لیدل دي.»

پلار بامیانو ته ښاروال ولاړ. خو مېاشت دوې به یې تېرې نه وې، چې د ښاروالۍ دبدبه یې پرېښوه او ځانته یې کابل کې، د ټیټې رتبې یو ملکي بست موافقه واخسته. هغه خپل لمونځونه کول، توبې یې وښکلې او د پاچاهۍ راتګ ته یې لارې څارلې!

خو ما ځانته بله دنیا جوړوله. زه ځوانۍ ته شوق نیولی وم. په پټه به مې په مخ د پلار د ږېرې خرېلو زړې پلې را کشولې، چې بر بېت ژر راووځي او زه هم خلکو ته د بیانیې ورکولو- هغوی پوهولو، شم... اوس به زه او زما نور همزولي؛ لکه بسم الله، سیداجان، د شیرین زوی انور او نور چې اوس یې نومونه یاد ته نه راځي؛ په مکتب پهره ګرځېدو؛ خو خبره بل شي شوه!

بزګران غرو ته شول. خانان او ملکان او خانداني ملایان یو خوا، بل خوا له نظره لېرې شول.

ورځ د انقلابي شورا د فرمانونو د اجرا کېدلو وه او شپه به کله یوه ګوښه کې، کله بله ګوښه کې، له مکتبه اورونه او دودونه پورته شول.

دې وخت کې د «ارتجاع، امپریالیزم، فیوډالیزم او اشرارو...» اصطلاحات د رسمیاتو په ژبه کې شامل شول. د ګوند او خلکو رهبر وویل:
«غویی مو حلال کړی، یوازې وروستی ساه یې پاتې ده.»
دې سره مبارزو معلمانو کلاشینکفونه او پېښې ماشینګنې غاړو ته واچول، چې د خان او د بزګر تر مینځ د ځمکې او اوبو مساوي ویش پاتې کار ژر تکمیل کړي.
مېدان درې خپلو سرو او سپینو بچو باندې خاموشې چیغې وهلې، چې هر څه ښه دي. هر څه خدایي دي. هر څوک پوه شه او کار یې پوه شه!
د افغانستان د هرې بلې درې او مېرې په شان، د میدان درې چیغې دومره چوپې وې، چې حتا د یوه بچي خوب یې حرام نه شي. اخر جګړه خو له خولې پیلېږي، ځکه ژوند او طبعیت په چوپه خوله سوله را باندې تنفس کوله، خو دا چوپتیا د ګرم راغلو ځوانانو له انقلابي فکرونو-باورونو سره په مقابله کې وه.
حالات اوښتي وه. نور چا په سره کمیس او سره نښان سره خان، ملک، او ملا او خانزاده یا ملکزاده، یا ملازاده ګانو ته زور نه شو ښوولای.
میدان ذکرالله شهید لیسه یې په روسي ټې پنجاو دو ټانک ساتله. زموږ لغمانوال سرمعلم چې دلته یې «ګنډیری» نوموم، له یوولس ډزي سه صد سه بورد سره مکتب ته ته او راته.
بله ورځ ټانک له لیسې ووت. په شپه یې خلک راغلل، چپړاسیان یې وتړل او له سپینو مرمرو جوړه لیسه یې، د تیلو په زور سره لمبه کړه او موږ له لیسې خلاص شو. نور د کابل شوم.
داسې ورو ورو ښارونه ځوانو معلمانو په خپل زور ټینګ کړل او کلي د هغو جنګیالو بزګرانو شول، چې د پدري ملایانو په فتوا سره یې، د خوراک، پوښاک او هستوګنې د رسمي وېش له فرمانونو څخه خوا ګرځولې وه.

یوه هفته کابل ته را کډه کېدل

پلار په موږ پسې کلي ته راغی. وېل یې هزاره را پورته شوي او مخ په میدان روان دي. ارباب فتح یې قومندان دی او موږ باید سر او عزت خوندي کړو؛ اوس له کلي وځو.
له دې سره موږ د خزاندار عیسی خان له پخې برجورې کلا- صرف د یوې هفتې لپاره- کابل ته را کډه شو؛ خو خبر نه چې کابل به د موږ شپاړس اوولس کلنو هلکانو د سر وېښتان را سپین کړي!؟
دلته به یو څه د بل بدلولو له اورونو دمه شو!

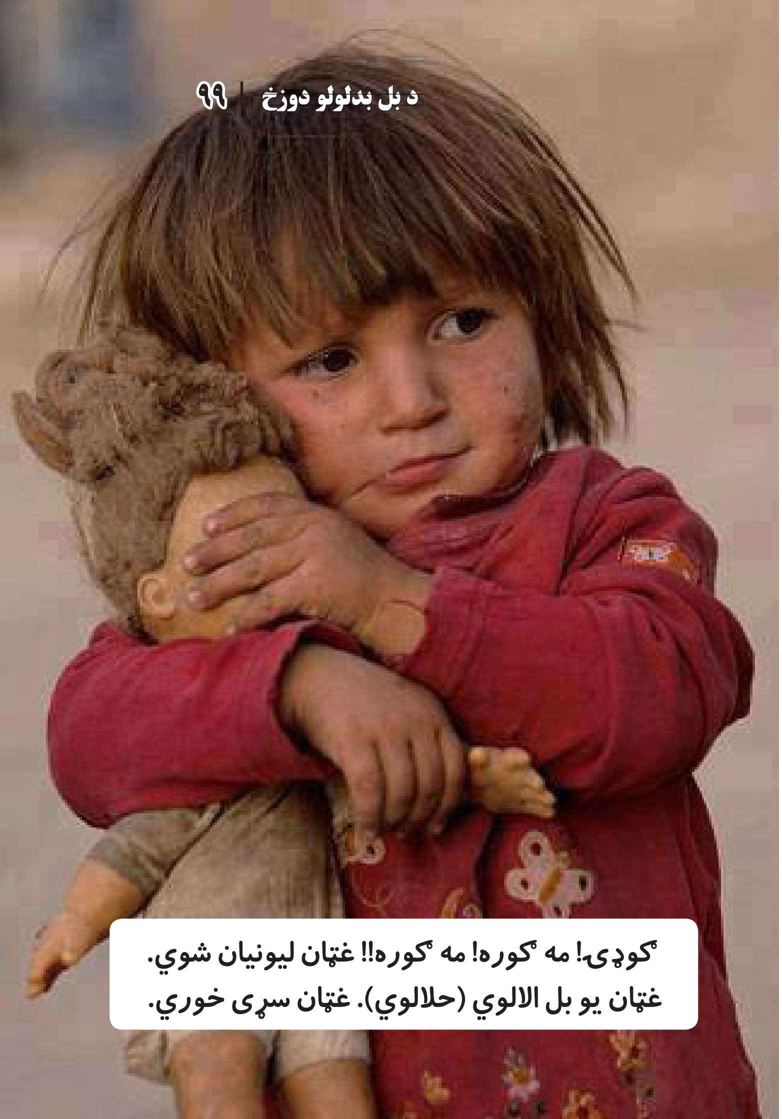

ګوډۍ! مه ګوره! مه ګوره!! غټان لیونیان شوي.
غټان یو بل الالوي (حلالوي). غټان سړی خوري.

څلوردېرشم ګام

«پرون ولاړه، په سبا باور نشي کېدای، شېبه وموه‌ه، چې تېرېږي.»
خواجه عبدالله انصاری.

هفته که قرن؟

لس، دولس کاله د یو بل بدلولو اورونه بل وه؛ خو دومره مو جسمونه، حواس، عواطف، ذهنونه، روانونه او ارواوې را وسوځېدې، چې اوس هر یو له قرن قرن غم او رنځ سره ولاړ یو؛ خو د بل بدلولو عادت مو لا

هم ذهن، حواسو، دریځ او زړه ته کولپونه را اچولي.
دغه اور دومره وخوټولو، دومره یې واېشولو، دومره یې سره او شنه او تور کړو، دومره یې مات ګوډ او کاږه واږه کړو؛ چې اوس هر یو د معیوبو او سوځېدلو احساساتو، عواطفو، افکارو لوی دیوان په قهر او غوسې سره چیغې وهو او له فردي مسوولیتونو غاړه غړو.
له موږ هر یوه، کتاب جوړ دی، دفتر جوړ دی، داستان او رومان جوړ دی.
دلته تراجیدي له سره کر کړې.
دلته د جنګ ناروا خدایانو بیا بیا د خپل ډول بنده ګي دود کړې او انسان یې د انسان د آزادۍ، ژوند او ګټو پرضد جنګولی.

دا مړه دلایل

دلته انسان وسیله ګرځېدلی.
دلته انسان توره، ټوپک، بم، ټانک او طیاره ګرځېدلی.
دلته انسان سور اور شوی او ددې اور منبع فقط دود شوي فکرونه، اندونه، اخلاق او رواجونه وه او دي.
فکر، باور، اند او اخلاق د دلیل په غلاف کې پټ دي او د دلیل تریاک هر ساده وګړی نیشه کوي او تسلیموي.
هغه مهال داسې وه: هرې غاړې خپل دلایل د عوامو د قناعت لپاره، د ذهنیت سازۍ د ماشینونو له لارې، د خلکو په ستر ګو او غوږونو ورمنډل.
خو دلایل مړه دي، بې ژونده دي.
دې مینځ کې چا د کار ګري وررولۍ په نامه او چا د دیني او فرهنګي وررولۍ په نامه، او چا هم د څه شي او څه شي په نامه، دلته تورې او ټوپک ووېشل. او ټوپک د شرافت نښه شو. وژل د ثواب ګټلو نغد نوټونه شول.

زموږ د بې مسوولیتۍ ناروغي

زموږ د غوښو او زړونو سوداګرو ټوپک او توپونه، راکټونه او الوتکې، بمونه او ځانختمولو واسکټونه را برابر او را په غاړه کړل؛
خو ډز له خپل سرې شوی.
نښه خپل سرې نیولې.

چاړه خپل سرې کش کړې.
او ذهنونه-ښايي زړونه هم- لاهم د غچ له نه افشا شويو ليستونو ډک پک د تازه غچ لپاره موقع ګوري.
د وژلو لپاره يو يو نوم موږ غوره کړی.
ضرورت، دليل او روايښت يې موږ جوړ کړی او موږ تصديق کړی.
يو تازه، بې جوړې انسان موږ له پښو غورځولی.
موږ خښ کړی، موږ د شهيد بيرغ ور باندې رپولې.
موږ يې غم نيولی، موږ يې يتيم ته د پلار غچ ور زده کړی.
داسې د دوه درې ميليونه مړو نومونه موږ کښلي او پټ ليستونه مو لا ذهن او زړه کې په پوره حرص سره ساتلي!
او ددغه دوزخي جنګ کيسه لا روانه ده!
د ما مشر ماما، د شاهي دورې ژاندارمه پوليس، ضابط محمد علي به د ځوانو ټانکستانو او پيلوټانو د انقلاب په وختونو کې وېل: کار کار دی خارجيانو دی: «پسونه!» يې شنه او سره او ژېړ رنګ کړي، او يو بل سره په جنګ خوشې کړي!
دې خبرې سره يوه لنډه ساه واخلو!

پنځه دېرشم ګام

«هرڅوک په خپل ځای کې او له خپلې پوهې سره په مطابقت کې دي.»

پوهه، واک، آزادي

دا هغه الهي صفات دي، چې ځانخبري ارواوې يې ځلولای شي. هغه ښه پوهېږي، دقيق پوهېږي، او په هرڅه؛ تر ټولو کامل پوهېږي!
نو سرنوشت مو ښکلی دی. ځکه بل کار نشته؛ «حققت» کامل دی. ښه کار، رښتينی خدمت د حقيقت ځلول دي، په وينا کې، په فکر کې، په دريځ او په عمل کې.
د کامل حقيقت په هستۍ کې هېڅ کار ته-ولو که د بل اصلاح کول هم وي- ځای او اړتيا نشته.
ځکه چې کامل «کامل» دی.
وچ به سين ته څرنګه اوبه ورکړې!؟

هينداره د حقيقت جنګ ته راوتلې

له تيلو، يا غازو، يا د اوبو، باد او لمرينې برېښنا غوښن سولرونه به څرنګه لمر ته رڼا ورکړي!؟

دې انځور ته په دقت ګورو: د بل بدلول–اصلاح کول– دوزخ نه دي ؛ نو څه دي؟؟؟

دلته بیا هم زه له هر هغه ورور انسان او انساني خور څخه په ټول ځان عذر غواړم، که دلته راغلې اندونه، نظرونه د خپل فکر، باور او دریځ خلاف انګیري.

باور وکړئ، موږ ټول دوزخ سوي یو. موږ ټول د غږ او رڼا په ستر سمندر کې د لامبلو او معنوي غسل تازه کولو وږي او تږي یو.

سیند او لمر، غر او جهان، او آسمانونه او هستي او نیستي پوره دي. دا د ستر کیهان لاسونه او پښې، ستر ګې او غوږونه، مغزونه او اعصاب دي.
له مادي–زماني فکټورونو جوړ انسانان، چې ذهني اګاهي یې د څلورو عناصرو له ویتامینو او پروتینو را شنه شوې، د «کامل حقیقت» وړوکې شوې څېرې او سیوري پر موږ کې بت شوې ودروي!
دغه وړوکی په خپل فکر، دلیل، حکم او فیصلو سره فقط د حقیقت جنګ ته راوتلی.
دغه وړوکی کیهان تر هغو، چې د خپل کوچنیوالي حقیقت تجربه نه کړي، د لوی پر مخ یې لارې بندې دي.

کامل نه فضا ده، چې ډکه شي، نه زمانه ده، چې څوک يې انتظار شي، او نه شکل او ماده ده، چې ترلاسه او اشغال شي.
کامل فقط شته. هغه کامل دی، او بل هېڅ کار نه لري، پرته له میني کولو.
هغه فقط مينه کوي. او موږ لومړي درجه سوي به څوک له هغه کامل حقيقت څخه لېرې وغورځوي!
ټول تبعيد، ټوله فاصله او ټول ټيټوالی يا لوړوالی، فقط انساني اګاهی جوړ کړی.
موږ د حقيقت باران مست کړي يو.
موږ څمڅه مست سيندونه يو.
موږ د حقيقت يو تت تصور ځانپاله کړي يو.
موږ ځانپالنه د حقيقتپالنې په نوم زورورو مانيفستونو او کتيبو کې، نسلونه نسلونه محفوظه ساتلې.

يو پټی رشقه يې وخوړه ته يې لا مړه بولې!

د ايډيالوجی بلا، انسان د خدايي سولې، آرامتيا او بسياينې له مورنی غېږې تښتولی او د شر جغرافيې کې ايسار کړی.
د بل بدلولو فکر، باور او دريځ هغه لومړنی سپين او خدايي انسان قاتل کړی. انسان يې انسان ته اور کړی. او لګيا دی، چې د ژوند په رشقه نور هم ورمېږ وکړي او لم واچوي!
خدايي انسان، له ژوند او هر ژوندي سره يو ځای د الهي شکر نغمه غږوي؛
خو ذهني شوی او ذهني اشتهاګانو په مخه کړی انسان، د «قدرت او شهرت» په لوږه اخته شوی.
د انسان جګړه په خبره پېلېږي،
خبره ذهن کې توليدېږي،
او ذهن په مادي حواسو حقيقت پېژني
او د خپلې پېژندنې تجربه د فکر، باور، اخلاقو او رسم او رواجونو په اساسي تومنه بدلوي.
ځکه نو انسان د ځان قرباني دی.
انسان خپلو مادي-ذهني استعدادونو خراب کړی.
انسان د ځان په زيارت مينجاور شوی.
آه، ځار مو له حوصلې او شريفو زړونو شم؛ لږ را څخه دمه شئ!

شپږ د پرشم ګام

«ټول د خدای تعالی په لور په سفر کې دي.»

موږ باید واقعي او ناواقعي سره جلا کړو.
یوازې خدای تعالی واقعي دی.
واقعي ته له ورتللو څخه پرته بل هدف نشته.
نو هره لاره پر هغه ور روانه ده.
خو د قدرت او شهرت لوره، آزادي خوري.
دغه لوره جنګي ذهن، جنګي افکار-باورونه او دریځونه زده کوي!
بیا یې په طریقه او روش بدلوي!
بیا یې په آرامه او په شخړه ترویجوي
او د مرګ تر شېبې پورې آزاد ژوند تر قضاوت لاندې نیسي.

د قدرت او شهرت لوږه، زړه او پخوانۍ لوږه ده. دغه لوږه هغه وخت خطرناکه ده، چې فکر - باور، اخلاق او رواج یې بهانه وګرځي. اند پښنه شته، چې په دومره اورونو بار کلمې یو دم را چپه نشي! بس څه چې خدای تعالی غوښتي وي. څه چې خدای تعالی غوښتي وي، وړاندې به خپل انسان تل ته سر ور ښکاره کړو:

امریکایان ژاړي! خو موږ لا دومره زړور نه یو، چې زموږ پر ژوند، روزګار، سرنوشت او راتلونکې باندې ددغې یوې لوېشتې تویې شوې ویني په خاطر، یوه مینه ګره اوښکه تویې کړو.

مکتبونه د ایډیالوجیو په رنګینو لمبو کې

معارف د ایډیالوجۍ په واکسین اخته شوی وه. (درې څلور لسیزې څټ ته پاتې خاطرې یو ځل بیا راویښوم) دا واکسین ډېر خوږ وه؛ ځکه نو چا د لینین فارسي شوی کتاب په ګنډه کې پټاوه، چا د دین د احیا لپاره له مصره را صادرې شوې نوې سیاسي سیپارې په ګوښه کې، او په پټه د ثواب په خاطر په مکتبیانو باندې وېشلې.

او شاهي یا جمهوري ارګنشینان، د خپلو خانداني مړو په زور چلېدل! د هغوی په خانداني ګډ تقدیر کې حکم کول او پر دغه ملت شپني کول لیکل شوې وه! خو دا وخت د هغو بزګرانو بچیان، چې شاهي قانون ښوونځي کې زده کړه ورباندې جبري کړې وه، د شاهي او خانداني نظام پرضد په مظاهرو او لاریونونو شول.
نور هم په لاریونونو او مظاهرو شول. چا خلکو ته ځمکه د مساوات هندسه جوړوله، او چا ځمکني برجونه ورانول او نقش او نګار بیرغونه یې سوځول، چې که د وعده شوې «ایتوپیا» ورکه دروازه، په ذهني ذکر او د اوږدو شپو قصیده پخولو په اجر کې را ښکاره او را خلاصه شي. هی هی! د ډوډۍ شعارونه هم ولاړل!، د خلاصون لوظونه هم په مرګ ویده شول!! دا ټول د بل د بدلولو له اوره ډک ګلځېره ځوانان هم د انقلاب او انقلاب ضد په کبرونو کې خاورې ایرې شول!!!

په وينو ککړ سره، شنه او سپين بيرغونه

مړي دومره ډېر شول، چې چا ته ګور او کفن نه رسېده. ويني دومره تويي شوې، چې نه يې سره او نه يې شنه او نه يې سپين بيرغونه په پاکولو او وچولو پسې رسېدل. اوس يې نړيوال را غوښتي. د «روبسپير» او جورج واشنګټن د تصنيف شويو سياسي ارزو ګانو، په اکاډميک غرور سنبال اته څلوېښت هيوادونه په ښکاره او ګاونډيان په پټه، له موږ څخه «نفر کشي» کوي!

د رنسانسي او ولسواک عقل مشعلداران، په زغره والو جامو کې، دلته د خپلو ګرځنده لپټابونو له حافظې څخه چادري پوشه ښځو او زده کړيالو نجونو، کونډو رنډو ته د سوداګرۍ، او قانوني او شورايي ادارو ته ودر بدلو لپاره وړتيا موندلو درسونه را باسي. او رسنۍ وايي، چې مدني ټولنه، له افغانستان څخه د نړيوالو ځواکونو له وتلو وروسته، د تاوتريخوالي د زياتېدلو له امله انديښمنه ده!

اخر ولې معلوليت؟ ولې منفعل سرنوشت خپلوو؟ ولې موږ ټول يو مجبور نفوس ياستو؟؟؟

واجب الاحترام او غير مسوول نفوس

د جنګ جادوګر، زموږ دنګ دنګ بدنونه، د ايډيالوجيو په يکشنبه بازار کې دستچين کوي او ذهن او زړه مو د جنګ د شرابو په اعتياد اخته کوي او ځکه بې اختياره خپل سرې را څخه وژل کېږي.

ځکه وران افغانستان د روس او امريکې، ايران او پاکستان کارنامه ګڼل کېږي.

ځکه د نامدارو او بې نومه شهيدانو له ياد او خاطرې نه شرمېږو.

ځکه شکايت، او قضاوت او د نورو يو مخ ورک کول را ته مسلک ګرځېدلي.

زموږ پر اورمېږ خپله توره را خښه ده.

موږ پر ځان ماشه را ښکلې.

موږ د خپل ذهن له جام څخه د «شکران جامونه» څښلي.

له دغو اوږدو خبرو سره به يوه بله دمه هم واخلو!

اووه دېرشم ګام

«یوازې خدای تعالی واقعي دی، پر ته له هغه هېڅ شی واقعي نه دي.»

موږ په جنګ پیدا یو. موږ یې جنګې را لوی کړي یاستو.
موږ مجبور سربازان او مجبور وژونکي یاستو!
زما د ماشومتوب چیغې د ټوپک له چیغو ټیټې وې!
او تر اوسه پورې زما غږ، زما خبره، زما د زړه وینا،
د ټوپک له غږه ټیټه او وروسته پاتې شوې؛
ځکه د ټوپک چیغه لومړی جایزه اخلي او د معصوم غږ په زرینو اشارو او نښانو کې پټه نوې وینا،
د فکر او فتوا د ګمرک د قاضیانو او مفتیانو، تر قلم لاندې چلیپا خوري!
او ددې خطر شته، چې قواله دار مفتیان، د سرنوشت په پاڼه، ټوپک ورته رسم کړي!!!
ښه څه چې خدای تعالی غوښتي وي!
پر ته له خدایه هېڅ «قدرت، پوهه او آزادي» نشته.
موږ وژل په ماشومانه لوبو کې زده کوو.
موږ ته یې جنګ د غیرت په تاوکی کې پټ کړی.
دلته نظم د وژلو پړونی او دستار شوی.
دلته ننګ او غیرت د ژوند وینه خوري.
دلته هم په ادب او هم په عرف کې بل کچه، ناچله، او بیګانه معرفي شوی.

دا انځور مې هم له انټرنټ څخه را کښته کړ. اوس وخت زمري د ژوبڼونو يو هستوګن دی. او موږ وايو، ټول زمريان ياستو! ښايي له دې کبله نړۍ خپل ټانکونه او طيارې را باندې ګرد را چاپېر کړي وي. پر ته له محدود شمېر افغانانو-دو پاسپورته وو- نر څوک دی، چې له دې اورلنې جغرافيې نړۍ ته پښه ور کښېږدي! آيا نه غواړو له انسانيت سره، له ژوند سره، له مدنيت سره آشنا شو؟؟؟

دلته «بل» دوزخ دی، دوزخ دی، دوزخ دی!!!
دلته جنګ د کورنیو ورځنی درس دی.
دلته توره او ټوپک، لاسي بم او واسکټ د کورونو دیوالونه، تاخچې او نور ځایونه ښایسته کړي.
دلته جنګ په فرهنګ اوښتی.
دلته ماشوم د مور له تیو سره د لاسونو حرکات زده کوي؛ خو د اختر په ورځ، چې کوڅې ته راووت، د پاکستاني پټاقیو او پلاستیکي ټوپکونو په ذوق او شوق اخته کېږي.
بله ورځ، د یوه ځانګړي فکري-باوري دریځ په خپلولو سره، په خوله او په کوتک، په توره او په ساطور، په ټوپک او په واسکټ او په څه شي او څه شي سره، د بل بدلولو په لښکر کې . ټولعمره عسکر کېږي.
زموږ کورونو کې یوازې د «شهیدانو» عکسونه مجاز ګڼل کېږي.
شیهدان مو په وسله او چانټه، لاسي بم یا ارپي جي راکټ انداز شانداره ښکارېږي.
د شهید څېرې، برېت او ږېرې، ادا او د سترګو تور و برېښ، زموږ حواس، ذهن او حافظه په جګړه تغذیه کوي. موږ کې جنګي کلام، جنګي فرمان، جنګي نغارې بغس کوي.
جنګ د «زئوس» او «هلاکو» کار دی.
جنګ د نفس بچی دی او موږ خپل څنګ سره ودرولی او په خپله ککره «خان» کړی.
جنګ د قدرت لوږې اختراع کړی.
د جنګ میدان کې د سړي شهرت پیدا کېږي.
او په څېره معاصر او نازک؛ خو په زړه وچ، زوړ او تیره ګرځېدلی انسان جنګ -د بل بدلولو جنګ- یوازې او یوازې د «قدرت او شهرت» د نفساني اشتها لپاره اختیار کړی.
اخر څه وکړو، جنګ را ته د ژوند مالګه جوړه شوې!
نوم یې توریالی را باندې ایښی.
تاریخ مو جنګیالی ډرامه ده.
د مکتب د کتاب شعري برخه هم ما ته قسم را کوي:
«که په میوند کې شهید نه شوې...»
مزل اوږد شو، لږه دمه به واخلو!

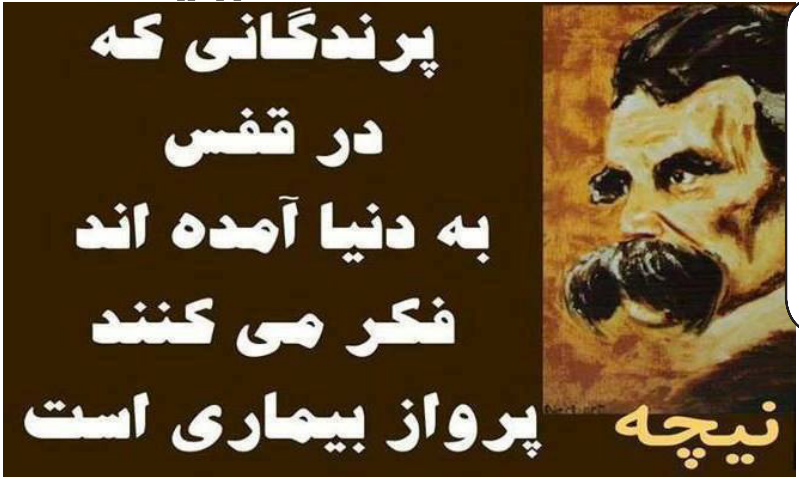

**«ښادي يوازې په ابدي کور کې موندل کېږي.
او تر هغې ورځې، چې حقيقي «زه» پرته له خدايه
د بل څه لټه کوي، د خدای د اقليم په لور به سفر
ونشي کړای ؛ بلکې ددې خاورينې دنيا په زنځيرونو
کې به زنداني وي.»
«ته څه غواړې؟ په آزادۍ کې ژوند او له خدای
سره، که په زمکني زندان کې د وخت تېرول؟»**

اته دېرشم ګام

د قدرت او شهرت لوږه

اعتراف کوم، چې موږ ټول دوزخ سوزولي ياستو.
حقيقت لري، چې موږ ټول د غږ او رڼا په ستر سمندر کې د لامبلو او معنوي غسل تازه کولو وړي او تږي ياستو.
خو دغه انسانخوره «جنګ دوزخونه» مو پخپله په خپلو کورونو را ننوېستل!
راځئ له ځانه وپوښتو:
«له نننې انسان څخه آزادي کومو ديوانو غلا کړې؟»
«جګړه ولې را پېښه ده؟»
«موږ خدای تعالی پيدا کړي ولې ويرجن، ژړندوکي، نامراده او په قاتل او مقتول بدلېږو؟»
«که «زه» د ژوند او آزادۍ غل ونه اوسي؛ څوک به قتل وکړي، څوک به په بند او زولنو کې ولوېږي؟؟؟»
که لږ ګريوانه ته سر ور کښته کړو، نو ښايي خپل قاتل را ته ژوندی مقتول جوړ شي.
ښايي يو مقتول را ته وژل شوی قاتل ښکاره شي او په دې توګه يو مخ معتبره انساني څېره راته تر ټولو لرغونې؛ خو پټ او ناپېژندلې شرم

جوړ شي.
د هر قتل په خاطر، د انسان هویت داغ خوري.
په هر قتل سره، «شرافت» را څخه پردی کېږي.
په هر قتل سره، «حقیقت» لېرې کېږي؛ ځکه قتل او حقیقت سره لېرې دي.
حقیقت کامل دی. کامل یوازې ځلولو ته اړتیا لري. کامل مینې ورکولو ته اړتیا لري. کامل ځان وېشلو، او هرڅه په ځان کې ډوبولو ته اړتیا لري.
هغه مهال چې وایو «پلانی ارمانجان ولاړ!» آیا ارمانجن یې داوه، چې خپل قاتل ووژني؟
یا به داسې وي او یا به زموږ فکر-باور سودایي شوی وي او خپل مبارک شهید به د یوه قتل قرضدار را معلومېږي!
«خدای تعالی ژوند پنځولی او انسان جګړه را وېستلې!
د خدای تعالی په منلو سره ولې سودایي کېږو، ولې ځانته د نورو په هکله د قضاوت حق ورکوو؟
ولې الهي ارادې ته موقع نه ورکوو، چې خپل سپین حکم جاري کړي.
کوم عقل دی، چې الهي پوهه چلنج کړي؟
کوم قدرت دی، چې الهي قدرت وننګوي؟

موږ او تاسو حکمینه ګورو! حکمینه خور د نارینه وو جامې اغوندي، پګړۍ تړي او نارینه وو سره سم ګام اوچتوي. ښایي هغه غواړي وښي، چې نارینه کولای وخاندي، ژوند وکړي او ژوند په مینه کولو سره ښایسته کړي.

د کوم شي مينه ده، چې د الهي ميني ځای دې ونيسي؟
د معنويت الفبا داده: پوهه له خدای تعالی سره ده، قدرت له هغه سره دی، مينه د هغه ده!
نور هرڅه دروغ، جعلي، بازاري او د انسان ذهني-نفساني محصولات دي.
دې سره زموږ قضاوت په شرم بدلېږي.
زموږ جګړه نفسي فرمايشاتو راو ښستلې.
ځکه نو «جګړه انساني جرم دی»
ځکه چې «حقيقت» د خدای دی او هغه کامل دی.
او کامل کې هېڅ نه ځايږي. کامل فقط مينه کولای شي. او موږ لومړي درجه سوي به څوک لېږې وغورځوي!
ښه ده بيا ووايو:
ای خدای تعالی!
زموږ اراده نه ستا اراده دې په هرڅه کې جاري شي!
څلور پنځه لسېزې کېږي، چې دلته انسانانو پر يو بل چړې را ښستلي او د خپلې محدودې انساني اګاهۍ-مرغۍ عقل- په دودجنه رڼا کې،
د نورو انسانانو د ژوند، آزادۍ او ګټو په اړه قضاوت او عمل کوي.
آه ه ه ه! تر دې ځايه د حروفو په بوټانو، جامو او څېرو کې راغلم! نور به لاس ونيسم. لږ به صبر شم، چې بد هضمي پېښه نشي.
اخر دې څنګ ته چليپا،
بل څنګ ته چليپا،
مخته چليپا،
څټ ته چليپا،
لاندې او سر د پاسه چليپا...
هره خوا چليپا!!!
همدې منځ کې به يوه بله دمه واخلو!

نهه دیرشم ګام

«خدای ته د رسېدلو لار، خدای ته تسلیمېدل دي.»

د معلولیت کلچر

مورږ یو معلول ټبر!
مورږ یو مظلوم نسل!
مورږ نه د جنګ وو، نه مو انقلاب پېژانده؛
نه مو نیول زده وه، نه بندیانول!
مورږ نه د چاندماری کسب او کار زده وه او نه مو چا ته ټنډه تروه کېدله!
مورږ آرام وو. آزاد وو. په خپل کار او بار لګیا وو.
چې دغه کتابونه، شوروي او مصر کې تحصیل یافته وو را وړل!
(کتابونه، مکتبونه، ایډیالوجی) را پورې سره اورونه شول.
اورونه په خوله راغلل.
مورږ اورلن ښاماران او اورلني شیشکي شولو!
مورږ نه غوښتل، دا ټول را باندې وشول! مورږ یې ناچاره او مجبور ولیدلو، او راباندې ویې

آیا هغه وخت نه دی راغلی، چې د بل بدلولو کتابونه اور واخلي او زړونه پاچاهی ته راووځي؟
بې د زړه له پاچاهی، بې د زړه له مشری مینه نشو کوای. مینه زړور زړه غواړي. لکه ماشومان چې زړور دي.

کړل!
کار زموږ وه، کر زموږ وه، سرې تودې زموږ وې، خو درمندونه خانانو او ملکانو بارول.
زموږ ډوډۍ غلا کېدله! ملکانو او خانانو «فیوډالانو!» زموږ د پلرو د کلونو زحمت غلا کاوه، حکومت یې شټ ته وه! پولیسو یې په امر بزګران وهل دربول! زموږ د عرض او داد مخه بنده وه! هماغه وه، چې له مجبورۍ مو د عادلانه وېش فلسفې او اقتصاد ته مخه کړه او دغې فلسفې آن د اردو ځوان افسران د وسله وال انقلاب کار ته را ماث کړل!
په رڼه ورځ راووتو او د بې عدالتۍ په کور مو د جټ الوتکو او پولادي ټانکونو اورونه را کوز کړل. طفیلي سرداران مو له ارګه وشړل! د کرګرو او کارګرو زبېښاک مو ختم کړ. کلیوال معلمان مو وزیران کړل، او بزګران مو په کوپراتیفونو او سواد زده کړې په کورسونو کې شامل کړل! نجونې مو زړو او کونډو خانانو، سردارانو ته له ودېدلو را خلاصې کړې. او سره خوله مکتبیان مو، د چټکو زده کړو له لارې، ضابطان، خوردضابطان کړل. او په خپلو سپینو او تورو غرونو کې د امریکې، فرانسې او انګلستان جنګ ته ور ووتو!
خو امپریالیزم چاړه پاکستان ته په لاس ورکړه. او هغه بیا د اقتصادي او ټولنیزې نابرابرۍ پرضد زموږ جاري کړو فرمانونو ځخه بیزاره ملایان، د نوي عدالت لپاره د برېتورو شازلمو د نظام پر ضد را ولمسول!
ملایانو مکتبونو ته اور واچاوه. معلمان له کلیو کډه بار شول. ځوک څارندوی کې، ځوک اردو کې، ځوک اطلاعات دولتي کې شامل شول او له هغې ورځې ښارونه او کلي سره په جنګ شول.
یو خوا ځوان، سپین، بریتور معلمان، بل خوا خدایي قهر وېرولي ساده، شډل، په الف او با ناخبره بزګر د یو بل مقابل کې صف ودرېدل!
معلمانو کوښښ کاوه، خپل پلرونه د خان او ملک له تسلطه را خلاص کړي. او د شوراګانو هېواد په بېغرضانه مرستو سره، مصادره شوې ځمکې میکانیزه او هغوی د «کور، ډوډۍ، کالیو» خاوندان کړي. د ټولو لوښې او زامن دولتي مکتبونه خلاص او خارج ته په تحصیل ولاړ شي. او افغانستان د زیارکښو باسوادانو، د برابر وېش په یوه نمونه ټولنه بدل شي.
خو بزګرانو او کلیوالو، بې د ملا له فیصلې هېڅ شي ته لاس هم نه وروړ! هغوی نه ډوډۍ ومنله او نه مخلوځي، نه درېشۍ او نه یې هم دې ته غاړه ایښودلې کلیوالې کورونه یې په روسي ډوله مکروریانو بدل شي.
هماغه وه، چې زامن او پلرونه زور ته سره ووتل.
یو ورځ دا غر، بله ورځ ها دره،
یوه ورځ دا کلی، بله ورځ هغه علاقداری،
یوه ورځ دا ولسوالی، بله ورځ ها بل ولایت...

همداسې په منډه منډه ټول افغانستان د زوی او د پلار، ورور او ورور ترمنځ، د بې سره او بې بره جنګ لوی میدان شو.
یوه خوا سره انقلابیون(شورویان) او بله خوا امریکایي امپریالیزم د «توري ارتجاع» په وسیله، د پاکستان اسلامي جمهوریت تر چتر لاندې، د خپل خپل خدای په زور سره ونښتل. د مادي او اجتماعي عدالت نړیوال پاسوال (شوروي اتحاد) هم په یوه داسې دلیل، چې یوازې ځانته یې د قناعت وړ وه، په افغانستان راننوت. هغه لومړی د افغانستان ښارونه، بیا کلي، بیا غرونه لتې پر لتې کړل، خو په یوه امریکایي سپیشل فورس وانه وښتل. پوره یوه لسیزه کې یې، د یو درجن عکاسانو، جورنالستانو، او ډیپلماټانو نومونه اعلان کړل، چې افغانستان ته د جاسوسۍ په تور راغلي او دوی نیولي ول.
شورویان ورک شول، خو د شورویانو پر ضد د جنګ نغاره پوره څوارلس کاله په شورماشور وه!
بیا د جنګ بل فصل راووت. ددغه جنګ میدان ښارونه وه او کابل ښار، د ملک په سطحه، د جنګي ښارونو په سر کې ؤ. اوس نو د جنګ قومانده په الله اکبر ورکول کېده. هره ګولۍ په الله اکبر سپره، د دښمن په ټټر او ککرۍ ننښتله.
اوس د جنګ ژبه یوه وه،
ادبیات یې یو ؤ،
فکر او عقیده یې یوه وه،
سپاهیان، بېرغونه او قوماندانان یې هم یو رنګ او یو خښل ول،
خو په همدې جنګونو سره، د جنګ د مقتولینو او ماتو ګوډو، وړو زوړو شمېره درې څلور میلیونو څخه واوښته.
او دغه زور ټول په ځان کې اوبه کړل.
هرې خوا غوښتل مقابله خوا بدله یا (اصلاح!) کړي.
دلته څه جنګونه انقلابونه چې شوي، ټول یوه ریښه لري: د بل بدلول- اصلاح کول!
د تېرو درې څلورو لسیزو نسلونو، د یو بل په بدلولو سره، وینه توېول دلته فرهنګ کړل.
خو اوس داسې برېښي، چې کتابونه د زړښت ناروغۍ وهلي دي.
مکتبونه سرکوزي شوي دي.
بیرغونه له ډېره شرمه را لوېدلي دي.
دغو مړو کتابونو او د بل بدلولو ژوندخوړولو او ژوند خوړونکو فلسفو، او ځاناخبرو عقیدو دلته ټول انسانیت مات کړ. موږ اوس هم بنیادمان یاستو؛ خو انسانیت مو په شک کې دی!
اوس په اته څلوېښتو دموکراتیکو ملکونو کې بره ناسته امریکا راغلې چې موږ ته د دموکراسي او لیبرالیزم واکسین را ولګوي!

او غرونه بيا اورشيندني کوي. د فاسفورسو، امونيم نايتريتو او واسکټونو په دغو اورونو کې، زياتره زموږ لوڅ مخونه، لوڅ سرونه، لوڅې پښې او ډډې سوزي.
دا هم مجبور دي؛ ها هم مجبور دي!!!

ځنګه يې کوي، راباندې وشول!

آخر موږ خو نه غوښتل؛ ټول را باندې وشول، او را باندې کېږي!
ما هېڅ نه دي کړي!
زه له ګناه معصوم يم! دا ټول خارجيانو وکړل!! خارجيان دې تاوان ورکړي!!!
خارجيان دې دا وطن آباد کړي.
خارجيان دې دلته سړک، او برق، او زراعت او صنعت جوړ کړي.
اخر خارجيان ډېر ملامت دي.
اخر ولې داسې سراسري معلوليت؟
ولې دومره پراخ انساني منفعليت؟
آخر ولې موږ ټول مجبور نفوس ياستو؟؟؟
څه شول ها سينه چاک بل بدلوونکي (اصلاحګر)؟ څه شول ها کرکجن دوزخي بل اصلاح کوونکي (بدلونکي)؟
په جبلستان، په وزيرستان، په نورستان، په توركستان او پښتونستان کې، د ملا په جامه کې مرګيال جنګيالی مجبور دی.
سرباز مو مجبور دی، ملا مو مجبور دی.
قاتل مو مجبور دی، مقتول مو مجبور دی.
زوم مو مجبور دی، ناوې مو مجبوره ده.
او مجبور بيا معلول دی!
ارګوال مو مجبور دي، کوټه وال مو مجبور دي! واړه او زاړه را په کې مجبور دي.
ټول را پکې مجبور دي.
يو را پکې نامجبور نشته!
هر کار مو مجبوري ده.

وینبه او خوب مو د مجبورۍ دي.
ژوند او رواجونه مو د مجبورۍ دي.
ودونه او خیراتونه مو د مجبورۍ دي.
سیالي او شریکي مو د لویې لویې مجبورۍ نښې دي.
ژوند مو د مجبورۍ عبادت او اطاعت دی.
حتا بدې خبرې، بد نېتونه، بد رفتارونه، بد چلندونه، بد بد جنګونه،
وهل، نیول، بندیانول، په پانسی خېژول، مو له مجبورۍ دي.
په داسې یوه خدایي هېواد کې چې هم پاچا مجبور وي، هم غل، هم پولیس، هم قاضي، هم مفتي، هم ملا، هم په ډالرو سپور روښانفکر،
هم بډېخور، هم بډې ورکوونکې،
هم مدني فعال او هم بهرنیو فوځونو سره په ډالرو مقرر ترجمان (چې په خطري شپېو کې یې یاسین په خوله وي) مجبور وي!
نو د مجبوریت په یوه داسې زندان کې څوک آزاد پاتې شو؟
بیا دلته د کار او د میدان او د ژوند سړی څوک پاتې دی؟
نو میدان د چا شو؟
واک د چا شو؟
واکمن څوک دی؟
او موږ مجبور، معلول او د نورو د کارونو او فعالو علتي دریځونو پسمانده او تفاله نه شو؛ نو څوک شو؟؟؟
د مجبوریت دغه دوزخ کې، آزادي، استقلال، تاریخي افتخارات، جنګآورۍ...څه شی دي؟؟؟
آخر علت څوک دی؟
آیا که خدای په روس او امریکې را قیامت کړي،
زموږ عاجزانه (زنانه) مجبوریت به ختم شي؟
نور به معلول نه وو؟
سوال به نه کوو؟
موږ به د خپل ژوند او سرنوشت او نن او سبا خاوندان شو؟
زموږ ورځ به ښه شي؟

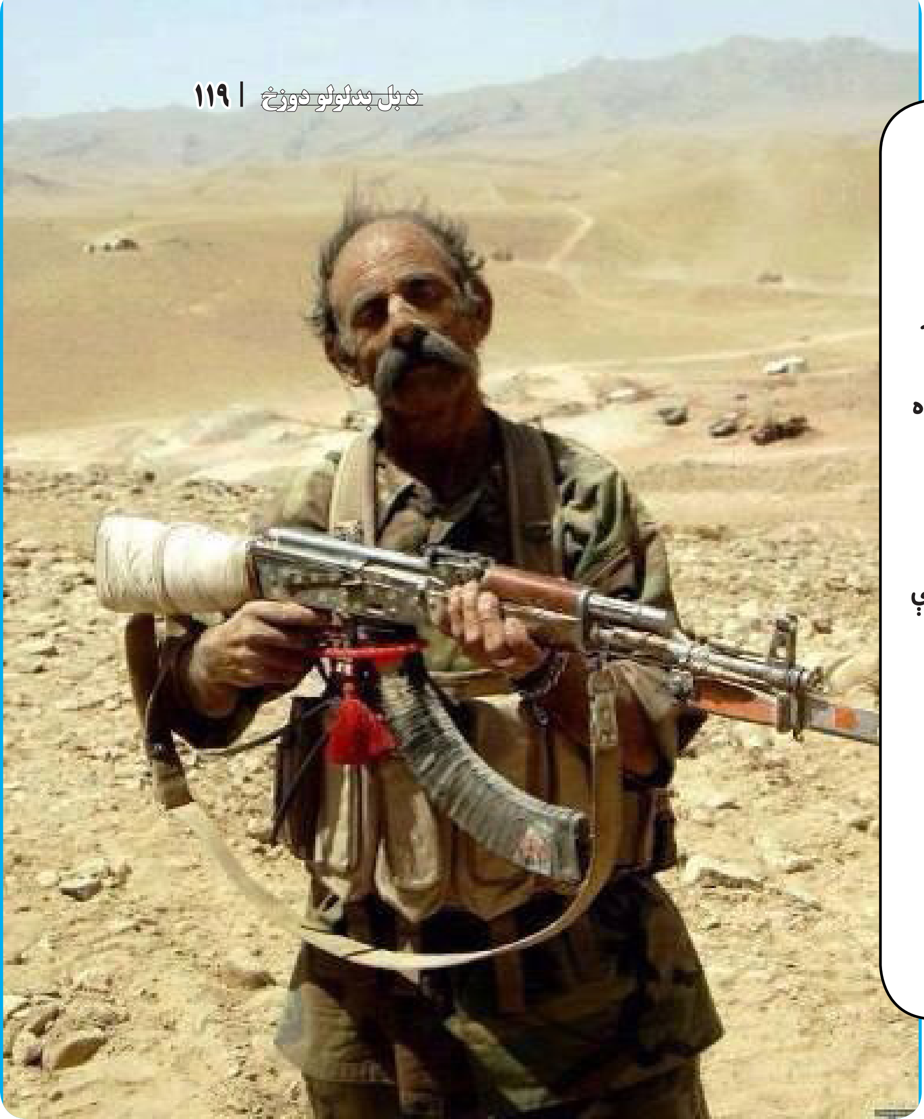

دا څوک دی؟ چېرې دی؟ له کومه شو؟
څه يې وکړل؟ څه پرې وشول؟
باور وکړئ، چې زه هم نه پوهېږم! خو ور ته ځير شئ. دا عکس ذهن کې لس کاله شاته يوسئ. داسې لس لس کاله نور هم شاته ولاړ شئ. اوس يې د مور تي ته پروت وګورئ...
هاااای، ذهن-د بل بدلولو ذهن له انسان څه بده بلا جوړولای شي!
که دی ماشومانو ته په لاس ورشي؛ نو ټوپک به ترې واخلي. ټوپک به مات کړي، په تيرو اوسپنو به يې نغری جوړ کړي، او پر لرګو به يې اور بل او کچالان پاخه کړي او دې سره به بوډا ماشوم ته د مور د شيدو بوی ور په ياد شي!

(ته څوک يې؟
تر اوسه چېرې وې؟
او د ژوند دومره تجربې د څه لپاره وې؟
چې ورته ځير شوم هر سړی تنها و،
هسې د لېرې نه هجوم ښکاري.)

څلوېښتم ګام

څمکه د انسان د ښکار ځنګل

اه، نشوم موسیقار، چې په دومره نعرو کې سپینه مینه
ګره لمبه شم!
لمبه شم او له ماشومتوبه را څخه ورک پلرني - خدايي
کلي په لور خپله وجودي برخه والوزم!
آرام شم،
بې غږه او بېغمه شم!
او نور په ځمکې کې - چې د انساني ذهن تر ښکيلاک او زبېښاک لاندې، د انسان
د ښکار په ځنګل بدله شوې - يوه انساني خبره، يو انساني کار او يو انساني فعل
ترسره نکړم!؟

څپله محکمه:

آيا کولای شم، د يوه مقتول د کبر شناختي، عکس، يا لکړه باندې را ځړېدلي، د

دا جنګيالي د څه لپاره، دا وسلې د څه لپاره؟
باور وکړئ، کار ختم دی، نشته داسې څوک چې ماشه
پرې راکش شي.
شکر کوم چې په هېڅ انسان مې ماشه نه ده راکش
کړې، خو په مينه ناک آواز وايم چې دا کلمې د هېڅ
شريف انسان سپکولو لپاره نه کاروم. ټوله هڅه مې دا
وه، چې ددې هېواد له هر ربنتيني او خدا دوسته بچي
سره، په هغې تراجيدۍ وژاړم، چې پخپله مو ځانته
سرنوشت کړې.

واده د اولې شپې د زرې کميس ريښکيو کې، د يوې ګلمخې خور او مور د وچو شويو چيغو له زبوم وهلې حافظې څخه ځان سلامت «تېر» کړم؟
آيا کولای شم، د وطن هره کونډه خور يا مور يا لور، په دې خبره «دنيا زما او ستا نه ده!» له خپلې مخې لېرې کړم؟
آيا کولای شم، د مثالي عدالت په تله کې د يتيم اوښکو په مقابل کې، د بنجاره نانځکه، يا هوايي پوکانه کښېږدم؟
آيا کولای شم، د شهيد په نامه، له دولت څخه درې سوه روپۍ تقاعد واخلم؟
آيا کولای شم، د شهيد د ورثه په نامه حج ته ولاړ شم؟
آيا کولای شم، د خپل سور کفنه، سوځېدلي، او شنه اوښتي شهيد د کبر په خاوره، د خپل ماشوم «نظر وچ» کړم؟
او آيا کولای شم، د خپل زوی، ورور، پلار د قتل په تور، خپله قاتل شم؟
که ځواب مې هو وي؛ نو بنيادم به وم؛ خو انسان به نه وم!

تاسو هم لاسونه را سره پورته کړئ!

زه له هر هغه انسان ورور او انساني خور څخه په ټول ځان عذر غواړم، که دلته راغلي اندونه، نظرونه او بحثونه د خپل فکر، باور او دريځ خلاف انګيري!
زه دښمن نلرم. او هېڅوک پخپله دښمنی نه پېژنم؛ ولو که څوک وغواړي، له پاسه په سر پښه را کښېږدي!
بس په همدې ځای در څخه جلا کېږم:
خدای تعالی دی مونږ د خپل عشق او رحمت په اقيانوس کې داسې ډوب کړي؛
چې پرته له بې قيد او شرطه مينې او لورينې هېڅ احساس را پاتې نشي،
پرته له مينې کومه خبر په خوله رانشي،
پرته له مينې کوم کار مو له لاسه ونشي،
پرته له مينې په کومه خوا زمونږ پښه ولاړه نشي،
پرته له مينې هېڅ فکر، تصور او خيال زمونږ زړه او ذهن کې پيدا نشي: ګوندې که داسې د بل بدلولو عادت مو د تل لپاره ختم شي!
ټول ژوند الهي باران دی. نو د څه شي شکايت وکړم، په څه شي قضاوت وکړم!؟
نو ای لويه خدايه!
ای د عشق او رحمت بې شانه سمندره! زما اراده نه؛ بلکې په هر کار کې دې ستا اراده جاري شي.

یوڅلوېښتم ګام

من گُنگ خوابدیده و عالم تمام کر
من عاجزم ز گفتن و خلق از شنیدنش
شمس

دا ګام به په ګډه لیکو. خو زه تسلیم یم! دلته ستاسو ګام دی؛ نو بسم الله کړئ: (................................)

د پای دمه

دا ددغه مزل د پای دمه ده. زه خاموشېږم؛ ببخي خپله خوله تړم. تاسو هم خپل شریف خاموش حالت خوندي ولرئ. دلته د غږ او رڼا ستورمزلی، په غیر شخصي ارادې سره غږ شیندي: هغه په تبتي راهب مشهور دی؛ خو په ظاهره ربازار تارز نومېږي، او د «رود پر غاړه پردي» شاعرانه کتاب کې خپل شاګرد ته د «حقیقي تسلیم» تر سرلیک لاندې، د غږ ژوندي ژوندي غشي اوروي:

حقیقتي تسلیم

«تسلیم، خدای ته د رسېدلو لار ده.»

«خدای ته د رسېدلو لار، خدای ته تسلیمېدل دي؛ په روح سره، پوره او بشپړ! داسې چې ستاسو ترمنځ هېڅ واقع ونشی!»

«تسلیم یوازینی لار ده! تل ځان د هغه پر مخ پرانستي لره، د هغه او د هغه د عشق په لور، او هرڅه چې کوي، باور پرې وکړه!»

«هغه وخت دې چې د حقیقي تسلیمېدلو هنر زده کړ، روح په رښتینې معنا سره، له خاورین معبد څخه وېستل کېږي، او مخ پورته، هغه ځای ته چې دمخه ورڅخه راغلی وه، لوړېږي.»
«یو ځل چې دروني ژوند درک کړې، بیروني ژوند بیا غیر واقعي او ناڅیز، ډېر ناڅیز در معلومېږي.»
«ته د پروردګار سعادت ته لاره مومې...هغه وخت بیا په هرڅه کې او ټولو وجودونو کې، الهي هستي مشاهده کوې او همدا شان په ټولو پېښو کې د هغه مقصود پېژنې...»
«خو د هغه عشق هغسې ګوره، چې په ټولو وجودونو، ټولو قدرتونو، ټولو شخصیتونو، او آسمان کې ټولو خورو ورو شکلونو کې را څرګند شوی.»
«او هغه د ژوند څټ ته (له ستر ګو) پټ دی.»
« د تلپاتې نیکمرغۍ سرچینه، د ځان لیدل دي په ټولو کې.»
«په داسې حال کې، چې د بشر ټول درد او رنځ، د ځان دننه د همدغې الهي هستۍ کشفول دي.»
«ښادي یوازې په ابدي ګور کې موندل کېږي. او تر هغو چې ستا اصلي وجودي برخه، پر ته له خدایه د بل څه په لټه کې وي، د خدای د اقلیم په لور به سفر ونه کړي؛ بلکې ددغې خاورینې دنیا په زنځیرونو کې به زنداني وي.»
نو «ته څه غواړې؟ له خدای سره په آزادۍ کې ژوند کول، یا د ځمکې په جبل کې وخت تېرول؟»
نوره نو دمه ده، دمه ده، دمه ده...!

برکت مو نصیب شه!